

EGYETÉRTÉS

Előfizetési árak: Egész évre 28 korona. Félre 14 korona.
Negyedévre 7 korona. Egy hónapra 3 korona 40 fillér.
Egyes szám helyben és vidéken 10 fillér, vasúti átutalásokon 12 fillér.

Főszerkesztő
Dr. PAP ZOLTÁN

Szépirodalmi főmunkatárs
EÖTVÖS KÁROLY

Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI., Eötvös-utca 32.
TELEFON-SZÁM:
Szerkesztőség 788. Kiadóhivatal 706.

Vilmos és Miklós.

Budapest, június 15.

Odafönt északon, ahol a Keleti-tenger hullámai verik a finn vizeket, aranyport szórnak biborra, csillogva pompázó sátrakat ütnek föl sivar földön és hajókat öltöztetnek lobogódíszbe. Császárváró köntös jut a szomorú finn földnek; — lázas munkával varázsolnak mindent mosolygásra, vendégfogadóra, hogy kacagjon, örüljön minden arc és még a tenger is császárhimnuszot harsogjon, amikor kezét szorítanak a föld hatalmasai. És készül rá egész Európa és lesi mohón, hogy mi lesz, amikor találkozni fognak Vilmos és Miklós császárok?

A politikai prófétalások már megindultak hónapokkal ezelőtt; — tele lett a föld a suttogásokkal és a félhangos megjegyzésekkel. A külügyi bölcsek és a nagy politikusok végigtalalgatták a lehetőségek egész skáláját, — még olyanforma hírek is hallatszottak a politikai boszorkánykonyhákról, hogy a találkozás csak annak a mélységes testvéri szeretetnek a megnyilatkozása lesz, amelylyel a szívükben Vilmos és Miklós császárok majdnem ököre mentek néhány hónappal ezelőtt. Mikor aztán hivatalosan is bizonyossá lett, hogy a császártalálkozáson a külügyi és egyéb miniszterek is jelen lesznek és a császárok a politikai eszüket is magukkal hozzák és hogy Vilmos császár nem-

csak tósztolni, de szövetségkötni hajózik a finn vizek felé, akkor megbizonyosodott Európa, hogy odafönt új szövetség készül. És hogy a szuronyoknak és a világtipró hatalmaknak új ölekezése lesz.

Ez az új nász pedig annál meglepőbb, mert hiszen néhány hónappal ezelőtt ugyanezek a szövetezők még dühöngve állottak egymással szemben. És akik most mosolygva, tánczra lejtő mozdulatokkal nyújtanak baráti jobbot egymás felé, azoknak a keze az ágyuk irányítóján pihent és a szeme csatátért keresett. Most pedig egyszerre, mintha valami varázsvessző legyintette volna őket, egy, könnyű piroutte-el a harci állásról ölekezésre lendülnek.

A germánságnak és a szlávoké az a szövetsége, amely most készül és amelyet a tizenhetedik császártalálkozás fog megpecsételni, a németek kezéből keletkezett. Németország volt az, aki a Balkán-kérdésben való minden komolykodó fenyegetőzése dacára is, folyton kokettált Oroszországgal és igyekezett az orosz kolosszust közeledésre bírni. Németországra nézve egy orosz-német szövetség csak előnyös lehetett mindig. Ellentétes gazdasági érdekeik nem voltak. Oroszország félgymárványai és nyersterménykivitele nem veszélyeztethette a német ipart. Németország gazdasági fejlődése az utolsó évtizedekben szinte tisztán ipari téren mozgott. Exportáló nagyiparos állam lett, a hó-

dító nagyipar harcos képviselője, míg Oroszország visszamaradt gazdasági viszonyai mellett az ipari termelésnek még ma is legkezdetelesebb fokán áll. Érdekelletét tehát alig foroghat fenn közte és Németország között. Ellenben az óriás hadi erejével Németországra nézve veszélyes ellenség és hatalmas barát lehet.

Eddig Németország csak az ellenséget látta Oroszországban. Az északi medvével úgy kellett számolnia, mint erős, nehezen megtörhető ellenféllel, amely a harcos időkben ott áll Anglia mellett és frontot csinál Németországgal szemben. Anglia a maga ügyes, agyafurt politikájával szövetségesnek szerezte meg magának Oroszországot és miután Perzsiában kikapartatta vele a gesztenyét a tüzből, megkötötte az angol-orosz entente-ot. Ezzel pedig olyan hatalmat biztosított magának a világpolitikában, amelylyel nem tudott boldogulni se Németország, se a hármas szövetség. És ezzel az óriási katonai hatalommal, amelyet a tengeren a hajóhadával, a szárazföldön pedig az orosz kozákszuronyokkal biztosított magának, Anglia vitte az iparát szét a világba és védte a diadalmasan előrenyomuló német iparral szemben. És amikor a fiatal erőtől duzzadó, szinte lázadó német ipar le akarta gyűrni, a lába alá akarta teperni a kenyereit feltő angol nagyipart, akkor szemközt találta magát az angol-orosz entente-al.

Színházi jegyzetek.

Írta: Bárdos Artur.

Páris, június.

A francia dráma, — melynek úgy látják, hosszú-hosszu időre mégis csak a sokszor elparentált és alaposan megkopott Dumas fils rakta le a sineit — vére szerint különbözőt mindig az északi drámától, mely alatt a hebbeli, ibseni és a modern német drámát értem. De a legújabb francia dráma mintha csak tudatosan különböztetné magát az északi drámától. Nem is lehetetlen, hogy amióta Ibsenről végre mégis tudomást kellett vennie és Hauptmannról francia könyvek jelennek meg egyre-másra, tudatosabban látja meg a maga különvaló karakterét és szívesen ad neki annál élesebb reliefet... Ibsen végre áttörte a konokul erős francia vámsorompót és mégsem jutott keresztül rajta, közelebb a francia szívekhez és elmékhez. Després — különben ő és férje Lugne Pöe intézi itt a külföldi drámának csaknem egész importját — a napokban mutatta be itt Hoffmannsthal „Elektrá”-ját, ugyanez a hideg vállvonogatások közepett. A legkedveltebb — és minden érdeklődést végképen leszerelő, — azok hangja volt, akik kvalitásokat vettek észre benne...

A különbségek (melyeknek bővebb analíziséről itt nem lehet szó) temperamentumbeliek. Temperamentum-különbségek, melyek azonban esztétikává épültek. Az északi

dráma és a francia dráma külön-külön esztétikájává. Az északi a sürített, a vérből, a drámaibb dráma, tehát a természetes művészi fejlődés tulajdonképpen erre utal... De a francia dráma tovább megy a maga útján, valóban imponáló nyugalommal... és az eredményei is, oh, nem egyszer imponálóak!

...Csak francia dráma van — — francia tragédia sohasem volt. A mély, sötét atavisztikus tragikai diszpozíciókat és a recesszív-roppogó tragikumokat nem ismeri ez a dráma. Itt csak finom, halk, érzelmi összenalások vannak és itt a halál sem tragikus. Csak sóhajok — haldokló illúzió-hattyúk dalai — amikkel a dráma elvégződik; itt nem szó a shakespearei háromszoros kürt, sem a görög kórus komor fináléja. Egy könnyű, könnyelmű gesztus, egy szép, finom kéz lehanyatlása és egy mosoly, esemes, szomorú, elmerengő — — vége a komédiának. Le voilà! — C'est la vie! — Qu'ell' est drolle! — mindig eféle cseng-bong a fülemben, mikor, előadás után, kiérek a párisi utcára, ahol éppen felvirágzott autómobilokba lépnek a hatezeréves emberi kultúra legszebb bokái... ahol könnyelmű, boldos örömtüzeit gyújtogatja a párisi éjjel.

Es, lám, itt nem is fáj az ellentét a beem lepergett dráma és az utca benyomásai között! Ebben a francia dráma bőbesége! Nem, ő, nem süríti a borzalmat, ha ezélnak még olyan szép is, bört és hust lefosztván róla, megutáltatni ezt a ezudar, nyomorult életet... A francia dráma azt

mondja: oh, az élet nem vidám dolog — bár olyan vidám lehetne! — és nem is mindig szépséges — bár, istenem, olyan szépséges lehetne! — viszont a szomorúságaiban is vannak szépségek, továbbá egészen biztos, hogy a legszürkébb ég is kiderül, — ha nem is nekem, hát másnak... — és nem bölcs ember az olyan, aki a legkomorabb ég mögött is nem érzi a természet örök — kisse csufolódo — mosolyát, mely minden tragédiát felborít egy-két napsugárral. Az északi dráma rögzíti a sötét színeket, a tragikum-matériát és aggodalmasan elzárja minden levegőtől, — hogy annál kizárólagosabb, sürübb legyen az övé. Desztillált tragikum. A francia drámának az a filozófiája, hogy a legszomorubb pillanatainkban is lélegzünk, táplálkozunk, látunk más élet-nyilvánulásokat, sőt, furesca, de még kacagni is tudnak apró bohóságokon. Nem vettünk el semminő képességünket, nem benuultak meg még a nevető-idegeink sem. És ez a különös világ bizony, tovább mozog. Hát ne titkoljuk el. Engedjük be az isten szabad levegőjét, a széllélel-napsugárral kevertet... Miatha nyitott arénában játszának ezek a francziák. Itt szabad, bármikor szabad felpillantani az igazándi égre és a kulisszák sem titkolják kulisszavoltukat.

A párisi színházak néhány mostani repertoár-darabjáról jegyeztem fel ezeket, alább egyenként is megemlítem őket. Három darabról lesz szó; bizonyos, hogy mind

És ha a fogát csikorgatta is dühében, ha mesterségesen élesztette is a nemzeti önérzetét, mégsem volt képes úgy megbillenteni az európai egyensúlyt, hogy a lendülő mérlegen ő legyen a felső serpenyőben.

Már pedig Németországnak kellett az ipari hegemonia. Égető életszükséglete volt, hogy új, meg új piacokat kapjon, hogy elkergesse, kiverje Angliát a régi vadászterületekről és ő élje föl a zsákmányt. Tele volt az ipara energiával, amely folyton ki akart törni és amely olyan volt, mint valami hóditásra induló, lázas hadsereg. És Németország elkövetett mindent, hogy az angol-orosz fronttal szemben boldogulni tudjon. A hármasszövetséggel csak egyensúlyt tudott föntartani, Franciaország még mindig érzi a hetvenes sebeket és ha elfojtva is, de él benne a „revanche pour Sedan” vágya. Anglia izolálására csak egy mód maradt: megbontani az angol-orosz entente-ot.

A legutolsó politikai események erősen elősegítették Németország törekvéseit. Oroszország, amely lassanként föllélegzett a mandzsuri vereségek után, kényelmetlennek kezdte találni az angol barátságot. Perzsiában meg volt kötve a keze, — pedig itt már a földrajzi fekvés közelsége miatt is előnyösebb volt a helyzete, mint Angliáé. Oroszországban egymásután emelkedtek hangok, amelyek az angol szövetség fölbontását sürgették és amelyek azt kívánták, hogy az orosz hatalom szabad kezet kapjon Perzsiában. Lassanként aztán az a furcsa helyzet állott elő, hogy Oroszország feszélyezve érezte magát a szövetségben, és szeretett volna alóla kibujni. Másrészt a balkáni események megmutatták, hogy az angol-orosz entente korántsem olyan erős, mint ahogyan azt Pétervárott hitték. Mindezek fölött pedig Anglia meglehetősen megbízhatatlan barát, aki pompásan ért a politikai svarczkünstlerkedéshez, re-

mekül tudja az ellenfeleit háboruba beugratni, — de a maga bőrét nem teszi kockára másokért. A balkáni verés után Pétervárott is gondoltak nagyot és békülvén Németországgal, a legnagyobb örömmel hagyták a faképnél Albiont.

Ezzel pedig Németországnak a legnagyobb sakkhuzása sikerült. Angliát izolálta és egy olyan hatalmat teremtett meg, amely jelenleg a legerősebb Európában. Tulajdonképpen ez a szövetség nemcsak két ország entente-ja, hanem ennél sokkal több. Az orosz-német egyesülés a szlávág egyesülését jelenti a germánssággal. Európa két legerősebb népe egyesült harcra, hódító hadjáratra. A két kolosszus összefogódzott és most el akarja özönlenni a világot. És tele van Európa a szövetségeseikkel és rájuk esküvő fegyverbarátokkal és néppel az ő népükből és vérről az ő véreükből. És ezek valamennyien csak jelre várnak, hogy valami olyan világbirodalmat teremtsenek, amely mindnyájának a fantáziájában él. A magabizó germánban és az ábrándozó, improduktív szlávban is. Odaát, Ausztriában germán és szláv elem van, a Balkán tele van szlávokkal és ez a két népfaj teszi Magyarországot nemzetiségeinek tekintélyes hányadát is. Eddig beékelődött a magyar-osztrák dualizmus a szlávok közé, — de mi lesz most? Mi lesz ezután? És mi lesz a híres európai egyensúlylyal?

És kérdezzük bölcse Aehrenthal urat: mi lesz most már a hármasszövetséggel? Kidobják Olaszországot és beveszik a szentháromságba főistennek Miklós czárt? Vagy Magyarország-Ausztria arra lesz jó, hogy szekundáljon az orosz-német entente-nek és statisztáljon Vilmos császár czézári pózához? És mit szól Aehrenthal ahhoz, hogy az ő nagy barátja, a derék „Imperator Rex” most egyszerűen hátat fordít neki és új szövetségeket köt?

Aehrenthal ur ehhez semmit se

szól. Aehrenthal ur ezzel nem törődik. Mi pedig, ha a játéki végén majd azt látjuk, hogy a hármasszövetségből tulajdonképpen mi estünk ki, hogy mi vagyunk elszigetelve, hogy mi maradtunk egyedül és mi mehetünk új szövetséget köldolni, — akkor tapsolva verhetjük a tenyereinket egymáshoz és ujongva örülhetünk, hogy Aehrenthal urnak sikerült újra egy gyönyörű baklövést elkövetnie.

Budapest, június 15.

A bán utazása. Szávabrodból jelentik, hogy báró Rauch fogadtatása alkalmából a város ünnepi díszet öltött. Hatalmas diadalívet is emeltek és ez alatt történt meg a hivatalos üdvözlés. A horvát-szerb koalíció, szövetkezve a szociálistákkal, tegnap este tartott gyűlekezeten elhatározta, hogy tüntetéssel zavarja meg a bevonulást. A rendőrség, amelyet a csendőrség támogat, minden intézkedést megtett a rend fentartására. Ma reggel negyven gyanus egyént fogtak el, köztük Cvrkovic katechéta, dr. Biser ügyvédet, Bobinac zágrábi takarékpénztári hivatalnokot, aki külön ez alkalomra jött ide, Zdravkovic könyvnyomdász és a Berkovic fivéreket. A koalíció nagy mértékben terrorizálja a polgárságot, hogy távol tartsa a fogadtatástól. Egy század gyalogság készenlében állt. A bán bevonulása alkalmával negyven tagu bandérium ment a kocsija előtt. A közbiztonsági szolgálatot Radinics kormánybiztos személyesen vezeti. Báró Rauch Pál délelőtt negyed tizenkét órakor automobilon érkezett Bródba. A bán automobilja az iskolás gyermekek sorfala között halaút be a városba. Az utvonalon a polgárság abcizugolni kezdett, mire az automobil sebes tempót vett és a Főtéren felállított dialakapunál állott meg, ahol megtörtént a hivatalos fogadtatás. Báró Rauch Pál az üdvözlő beszédre hosszabb szónoklattal válaszolt. Szavainak végeztével a sokaság zsvívi-kiáltásokban tört ki. Miután több személyiséget bemutatnak a bánnak, az egyik vendéglőben bankettet rendeztek a tiszteletére. Lakoma után a bán sétára indult. A megerősített számú csendőrség a tüntetések megakadályozása végett egyes utcákat elzárt. A bán elleni tüntetések igen nagy mérvet öltöttek. Midőn a bán automobilján a városba ment, több mint 800 romlott tojást dobta kocsijába. A rendőrségen és katonaságon kívül nyolcven csendőr vonult ki a

a hárommal találkozni fogunk a legközelebbi pesti szezonban.

A legújabb francia drámát legerősebben kétségtelenül Henri Bataille demonstrálja. Rágondoltam főként a francia drámának annál a sajátosságánál, hogy nem halmoz, nem sürít, hanem szinte az epikusokról nevezetes nyugalommal adja elő mondanivalóit. Bataille talentusosabb, tehát bátrabb is a többinél. Néha igazán zavarba ejti az embert bámulatos nyugalmával. Hihetetlen, hogy mi mindenre rá nem ér a legvigilantabb helyzetekben. És éppen ezek a megállapodásai a legértékesebbek. Ezekben néha igazán finom liraiságokat, drámában eddig alig elférő nüanszokat kapunk. Erővel teljes, intenzív megvilágításokat. Bataille nem válogatja ki a legdrámaibb helyzeteket. Rá-rávilágít egy interieurra, nem is hirtelen, fellobbanó világossággal, amikor ott éppen történik valami, hanem valamelyik hétköznap hétköznap órájában. És bevárja szépen, nyugalmasan, míg a hétköznap dolgok közepett más, a drámára tartozó is történik. Azaz, hogy nála minden a drámára tartozó. Ő nem szemrontó magnéziumfény, egyetlen villámvilágítással, aminővel jól berendezett szalonokban világítanak. Így szépen elférnek egymás mellett árnyékok és fények, amikből valónak tudniillik az ő világfelfogása az életet és a drámát tudja.

Az új Bataille-darab, a „Le scandale”, melyvel a Renaissanceban ünnepel diadalo-

kat Guity, a mai Páris legnépszerűbb férfiszínésze, tulajdonképpen lényegesen különbözik az eddigiektől. Az ember egy-egy élére állított, kihagyezett jelenetnél hajlandó — horribile dictu — Bernsteintre gondolni. A darab meséje is tagadhatatlanul kissé boulevard-izű. De mindezek során végül, sőt igazában: lépten-nyomon Bataillera bukkanunk, aki Bernsteintől nagyon különböző legény. Bernsteinnél ugyanis kizárólag ezeken a hangsúly: a bikaviadal-izgalmu jelenetekben. Bataillenek írői szándéka mindig egészen más, mindig valami líra, egy-egy szubtilisebb megfigyelés, egy-egy finom pointe.

Egy derék urinő, derék gyermekek anyja és derék férj hitvese, egy szőlőhalmos hatalmába kerül és megcsalja a férjét. Semmi oka sincs rá, tehát megteszi. A lovag azonban — persze, spanyol, — a szerelemnek kevésbé gyöngéd jeleit is ohajtja: egy-egy gyűrűt, pénzt és újra pénzt. Zsarolja az asszonyt, sőt barátnője emléket még a váltóin sem akarja nélkülözni: hamisítja az aláírását. A férj megtudja. Ki akarja dobni az asszonyt. De aztán más gondol. Nem szól semmit. Aféle erős ember. Hagyja, hogy az asszony végighazudja a játékot, egészen végig, — aztán megbocsát. Ugy-e bár, ez bernsteinesen hangzik?

Nos hát, elmondom a darab legvégét. Az asszony holtrafáradtan tér haza a városból, a váltó-ügy tárgyalásáról, kicsit még hazudozik, aztán szépen elmond mindent. Aztán ledől a diványra, a párnába temeti a fejét és esendően zokogva, némán hallgatja a

gig a megbocsátó férj hosszú konkluzióját. A végén a férfi ránéz. Az asszony nem válaszol. Egyetlen szót sem. Elaludt. Ott ültő helyében. Míg a férfi nagy, nemes izgalomban kimondja a megbocsátó szót, a fáradt, elgyötört teremtés — tout simplement — elaludt. A férfi szomorúan és megértően mosolyog és a szobába lépő kislányának azt mondja: csitt! mama alszik...

Ime, Bataille. Ez a jelenetnek igazán nem az a kvalitása, hogy meglepő, hanem az, amit írója mondani akar vele. Ismét azt: hogy az életben, ime, mincsenek egy hangnemből való tragédiák. Embervoltunk nem engedi, hogy egy-egy tragikus pillanatnak intenzíven egészen a fenekére szálljunk. Akkor is lélegzünk, táplálkozunk... A tragédiák hősei is elalszanak, ha fáradtak. Hogy az élettragikus is, nem is, nagyvonalú is, kicsinyes is, sok-sok különös és furcsa harmóniának és disharmóniának az elvegyülése: — élet, röviden és hosszan, versben és prózában, lírában és drámában, élet, élet... És az íróé, a nézőé: fölényes helyzet — bár tegnap részese volt, vagy holnap részese lesz ugyanennek az emberi tragédiának — az írónak, a nézőnek nagyszerű joga: mosolyogni. Megértően, melankóliásan... mosolyogni. Ezért a mosolyáért — az egész darabon végigessillan — szeretem Bataillet. Ha ez az ember nem szeretné annyira a sikereit, ha kevésbé hajlana megalkuvásokra és nem parfümözne olyan erősen a zsebkendőjét, akkor most volna egy nagy dráma-írója Franciaországnak.

rend fenntartására. A tüntetések miatt eddig mintegy nyolczvan embert tartóztattak le, közülük egy ügyvéd és egy földbirtokos feleségét is. A tartóztatottak közt van a két gazdag Perkovics fivér is, kik Szlavónia legvagyonosabb családjának tagjai. Az egyik Perkovicsnak a feleségét is letartóztatták. A rendőrség a Perkovicsok lakásán házkutatást tartott és a tiz szobából álló lakást teljesen feldúlta. Érdekes, hogy a Bródban levő összes ügyvédek és segédek letartóztatták, úgy hogy az ügyvédi irodák zárva vannak. A bankgyűlés és több nagy cég alkalmazottai szintén a rendőrség fogházában vannak. A Rauch tiszteletére rendezett banketten csak hivatalnokok és mintegy tiz Frankista polgár vett részt. Attól tartanak, hogy a bán elutazása alkalmával a tüntetések meg fognak ujulni. Báró Rauch Pál a délután folyamán folytatta szlavóniai körútját.

A „Pokret“ szerint tegnap Pozsegában és Uj-Grádskában is nagy tüntetések voltak a bán ellen, akit rohadt almával dobáltak meg. A tömeg mindenhol abuzgolta a bán és nem is engedte szóhoz jutni.

A honvédelmi államtitkár Bécsben. Bolgár Ferenc honvédelmi államtitkár tegnap Bécsbe érkezett.

Kossuth Ferenc diszpolgársága. Arad városa legutóbbi közgyűlésén Kossuth Ferenc kereskedelemügyi minisztert a város diszpolgárává választotta. A diszpolgári oklevelet nagyobb küldöttség hozza fel Varjassy Lajos polgármester vezetésével Budapestre, amely holnap tiszteleg a miniszternél. A küldöttséghez csatlakoznak Barabás Béla, Nagy Sándor és Müller Károly orsz. képviselők és tagjai sorában ott lesznek Arad város törvényhatósági bizottságának és az aradi Kossuth-társaságnak küldöttei. A deputáció egyben Sztéryni József kereskedelemügyi államtitkárt is fel fogja keresni az aradi fa- és fémipari szakiskola ügyében.

A tétli választás. A Pogány Lajos elhunytával megüresedett tétli kerületben, mint Győrből jelentik, ma egyhangulag megválasztották képviselővé Csemez Istvánt, függetlenségi programmal.

Niccodémi darabjának, a „Le Refuge“ nek, melyet a ravaszul előkelő Theatre Réjane-ban játszanak, van egy erős felvonása. Az első. Erős drámai mozgás van benne. Két jelenet — nehéz elmagyarázni őket, — mely a leggyakorlottabb színházi embert is meglepi, anélkül, hogy keresett volna. Az ember szíve szerint sajnálja, hogy a többi aféle divatos párisi csinálmány. De mégsem. A darab legvégén itt is akad valami. Egy asszony feláldozza magát. És a férfi, — művész — akiért az áldozat, nem tudja, nem képes előtte sem eltúlkolni nagy boldogságát, melylyel a másikat tönkrezúzza. Ez erős... És végül egy nagyon hozzávaló keretben Réjanet látja az ember.

A Comédie szezonarabját Hervieu írta: „Connais toi“. Bartet asszony és Le Bargy parádézna benne. Le Bargy öreg embert játszik — igen kokettül — s ez Párisnak elég, hogy sikert csináljon ebből a gyengébb műből.

Fogatlan darab. Amolyan nyugalmasan, kedvesen bárgyu. Ennek is a vége jellemző. A férfi, aki szerelmeskedése éri asszonyát, habár a más esetében, ugyancsak e darab során, másként ítélkezett, megbocsát.

— Connais toi! — sóhajta kissé bárgyuan.

Mire az asszony, a kis hamis, a kis csokolódzó, a következő aforizmával végzi a darabot:

— Mais qui se connait?...
Függöny.

Nehézségek a kulisszák mögött.

— A függetlenségi párt értekezletének elhalasztása. —

Budapest, június 15.

A válság dolgában ma külsőleg semmi sem történt, a kulisszák mögött azonban olyan hírek szivárogtak ki, amelyek azt mutatják, hogy a politikai világban tapasztalható csönd és nyugalom igazán csak külső máz és hogy e mögött, elvonva a nyilvánosság elől, igen fontos események játszódnak le. Így ma az a hír terjedt el, hogy a függetlenségi párt intéző-bizottságának ülése, amelyről azt mondták, hogy holnap tartják meg, valamint a függetlenségi pártnak péntekre tervezett értekezlete, amelyen a Kossuth által előterjesztendő határozati javaslat és manifesztum került volna napirendre: — a jövő hétre marad. Ennek a halasztásnak okául azt mondják, hogy azok a tanácskozások, amelyeket Kossuth Ferenc a függetlenségi párt értekezlete elé terjesztendő határozati javaslat és manifesztum szövegének megállapítása érdekében tegnap folytatott egyrészt a kormány tagjaival, másrészt a függetlenségi párt alnökeivel, nem vezettek arra az eredményre, amelyet Kossuth tőlük várt. Kossuth Ferencről mindenki tudja s minden tette is erre vall, hogy óhajtja és akarja a válságnak mielőbb, még pedig békés irányban való megoldását és mindent elkövet, hogy a kibontakozásra hivatott tényezők között egy mindenképp által elfogadható megoldást hozzon létre. Bizonyosra vehető tehát, hogy az ő határozati javaslata, illetve proklamációja ezt a célt kívánja szolgáltni. Az alelnökök tegnapi értekezletén azonban többen azt követelték, hogy mindkét okiratban nyomatékosan jusson kifejezésre az önálló jegybanknak 1911-re való föllállításának követelése, vagyis ki akarják fejezni, hogy a függetlenségi párt nem kíván simulni a király kifejezett álláspontjához, hanem ragaszkodik az önálló banknak 1911-ben való föllállításához. Ebben rejlik most a nehézség és Kossuth azon fáradozik, hogy a király és a nemzet között a nyílt szakadást megakadályozza. A megoldás attól függ, sikerül-e elérni azt, hogy azok a kérdések, amelyek miatt ez a mai válságos helyzet föltámadt, bizonyos megállapodások által elveszítsék válságos jellegüket s lehetővé tegyék, hogy az ujonnan kinevezendő kormány a parlament többségével egyetértően tovább vigye az ország ügyeit s megvalósítsa azokat a föladatokat, amelyeknek megvalósítására a végleges megoldás érdekében az országnak szüksége van. Ha ez a megoldás nem sikerül, akkor ismét elkövetkezik a király és nemzet közötti háboruszkodás ideje, amit pedig Kossuth elhárítani igyekszik. A bécsi lapoknak az a híre, hogy a függetlenségi párt esetleg obstrukciójával igyekszik kiereszkolni az önálló bankot, nevetséges, mert egy többségben levő pártnak nem kell obstrukálni, az egész rendes parlamenti tárgyalás folyamán egyszerű lezavazással is megakadályozhatja minden neki nem tetsző törvényjavaslat elfogadását.

A helyzetnek ez a fordulata valószínűleg még azzal az eredménnyel is jár, hogy Wekerle Sándor miniszterelnöknek holnapra tervezett bécsi útja is halasztást szenved, mert a miniszterelnök csak akkor járul a király elé, amikor a függetlenségi párt intéző-bizottsága már határozott.

A pártok hangulata.

A függetlenségi párt körhelyiségében mostanában nem túlságosan nagy az élénkség. A párt tagjai legnagyobb részt választóik között várják a pártértekezletre szóló meghívót s így

a körben esténként átlag harmincz-negyven képviselő fordul csak meg. Ma este is ilyen volt a pártkör képe. A képviselők Holló Lajos és Barabás Béla alelnökök körül csoportosulva beszélgettek a válság állapotáról. Amikor felvetődött az a kérdés, hogy a függetlenségi párt szempontjából célszerű-e a válság megoldásának előadása, az a fölfogás domborodott ki, hogy a függetlenségi párt föladata most a védekezés, tehát nem kell siettetni a döntést. Bécs és a hatvanhetesek — mondta Holló — tudják, hogy ősszel a függetlenségi párt helyzete még erősebb lesz, tehát félnek a halasztástól, nekünk azonban semmi okunk sincs a sürgetésre. Szóba került ismét a Ház összehívásának kérdése, de azzal feleltek, hogy a király a függetlenségi pártnak küldött Kossuth utján üzenetet, tehát a választ a pártnak kell megadni, erre pedig a legmegfelelőbb a pártértekezlet. Ennek összehívására szabad kezet hagytak a párt vezérének s a már kifejtett okokból nem sürgetik annak összehívását. Ujából hangsúlyozták, hogy teljesen egyetértenek a vezérekkel és biznak Kossuth Ferencben, aki — mint Holló hangsúlyozva kimutatta — minden alkalommal az önálló bank mellett foglalt állást és aki ellen semki sem akar politikát csinálni. A párt egységének megővására fektetik a legnagyobb súlyt s ezért várják nyugalommal a fejleményeket. Wekerle Sándor miniszterelnök tervezett bécsi útja nem érdeklí a párt tagjait, akik csak Kossuth Ferenc után mennek. Justh Gyulát holnapra várják a fővárosba.

Az alkotmánypárt körhelyiségében ma este igen sokan voltak fenn; a képviselők nagy számban jelentek meg, azonkívül több főispán is, akik a vidékről érkeztek, fordult meg a körben. Ott voltak: a párt vezére, gróf Andrássy Gyula belügyminiszter, Darányi Ignác földművelésügyi miniszter, gróf Hadik János, Bolgár Ferenc államtitkárok, dr. Nagy Ferenc, a párt alelnöke. Az est folyamán megjelent Mikszáth Kálmán országgyűlési képviselő is, betegsége óta először, akit nagyon melegen üdvözöltek. A jelen voltak élénk megbeszélés tárgyává tették a politikai helyzetet és ennek folyamán az a fölfogás jutott kifejezésre, hogy az új kormány kinevezése és ennek lehetősége alapfeltétele a kibontakozásnak, mert a jelen kormány egyetlen tagja sem hajlandó tovább is megmaradni az ügyvivői állapotban.

Bécsi fölfogások.

A „N. Fr. Pr.“ mai számában a következőket írja: Általában elismerik, hogy egyre gyengül a hitetés arra, hogy a koalíció pártjait ismét egyesítsék. Ennek oka a függetlenségi párt magatartásában rejlik. Emellett a bankosok szervezete nagyon szenvedélyes hangon írnak, teljes erővel agítálnak a 67-es pártok ellen és már most kijelentik, hogy a függetlenségi párt el van határozva arra, hogy az első alkalommal, amikor a katonai kérdések és a külügyi politika kérdései szóba kerülnek, egész parlamenti erejüket fel fogják használni, hogy a nemzeti követeléseknek érvényt szerezzenek.

Másrészt az a hír van elterjedve, hogy a mértékadó bécsi körökben azt kívánják, hogy egy 67-esekből alakult kabinet venni fel a harcot a függetlenségi párttal. Ma azonban még nem jutott a dolog odáig, hogy egy ilyen kabinet kinevezésén dolgoznának. A kibontakozásra irányuló fáradozások még ma is inkább a fuzió felé törekvesznek, azonban ezen a téren is inkább hátrafelé, mint előre haladnak. Lehetséges, tehát, hogy az ilyen harczi kabinet kinevezésének lehetősége jelentéktelenül növekszik. Abban az esetben az volna csak a kérdés, hogy ennek a harczi kabinetnek engedményeket adnának-e hozomány gyanánt, vagy pedig, hogy ő rá bizzák-e, hogy más uton-módon teremtse magának többséget. Az első esetben gróf Andrássy vállalná magára a rendezettebb viszonyok teremtésének feladatát, biztosan csatlakozna hozzá a függetlenségi pártnak egy része. A másik esetben olyan politikusokat bizzák meg ezzel a misszióval, akik jelenleg a parlamenten kívül állnak és ezek feloszlátják az országgyűlést és egy olyan

program alapján, mely az országnak csak belső politikai reformokat ígér, új választásokat írnának ki. Mindenesetre minden részen az a szándék, hogy a döntést a felett, hogy mi történjék, az egyik vagy másik irányban, kedvező vagy kedvezőtlen értelemben még ebben a hónapban meghozzák.

Egy másik bécsi lap ugyanezt variálja: némi módosítással. A „N. W. Tgbl.” mai számában a következőket írja: A császár még Ischlbe való elutazása előtt abba a helyzetbe kerül, hogy a válságot megoldhassa. Ma ismét egész komoly formában egy pártokivül álló 67-es kormány kinevezésének hírért szellőztetik. Hogy ki lesz az a férfi, aki az ilyen kabinetnek élére fog állani, azt jelenleg még nem lehet megmondani, de állítólag a régi szabadelvű párt embereire gondolnak, mert arról van szó, hogy a harcot a függetlenségi párttal felvegyék és esetleg új választásokat csinálnak. Éppen ezért már ma több nevet említenek, első sorban természetesen gróf Khuen-Héderváryt, azután Lukács László volt pénzügyminiszterét és Hieronymi Károly volt kereskedelmi miniszterét. Sőt a Nemzeti Kéziratosban a néppárt egyik vezető tagjának nevét is emlegették, aki jelenleg fontos állást tölt be a képviselőházban és energiája és harci kedve által tűnik ki. A hírek valódiságát természetesen ma még nem lehet ellenőrizni, de beavatott politikai körökben ezt az utat tartják annak, amelyre a korona kénytelen lesz rálepn.

A király budapesti útja.

A „Neue Freie Presse” híradása nyomán bécsi és budapesti lapokban az a hír jelent meg, hogy a király e hó 25-én Budapestre érkezik és itt maradt június hó 10-ig. Illetékes helyen mitsem tudnak a király utazásáról és eziránt mindeztideig még semmiféle intézkedés sem történt.

Bécsből táviratozzák, hogy a „Korr. Wilhelm” jelenti: Megbízható forrásból értesülünk, hogy nem felel meg a tényeknek az a hír, mely szerint ő felsége jun. végén néhány napra Budapestre utazik. Az uralkodó budapesti utazása nem volt tervbe véve. A király ez évi ischli nyári tartózkodásának időpontja még nincs véglegesen meghatározva. Híre jár azonban, hogy úgy, mint a korábbi években, június utolsó napjaiban utazik Ischlbe.

A trónörökös és Tisza István.

A prágai „Bohémia” jelentette, hogy Czernin Ottokár grófnak vinortói kastélyában egy vadászat alkalmából találkozott Ferencz Ferdinánd trónörökös és gróf Tisza István. Illetékes helyen megállapítják, hogy ez a hír nem felel meg a valóságnak. Ferencz Ferdinánd trónörökös jelenleg Konopisten tartózkodik és az eddigi dispoziciók szerint Bukarestbe tervezett utazásáig ott is marad.

Justh Gyula az aradiakhoz.

Az aradi függetlenségi kör esztörtökön tartott alakuló közgyűléséből táviratban üdvözölte Justh Gyulát, a képviselőház elnökét. Mint Aradról írják, Justh Gyula az üdvözlésre a következő vála. zt küldte:

— Melegen köszönöm szives üdvözlésüket és szívből kívánom, hogy a most megalakult aradi függetlenségi kör hazafias működését siker koronázza. Erős és mondhatnám, döntő harc tüzeiben áll most az ország függetlenségi érzelmi közönsége. Bizton remélem, hogy e küzdelem sikerén friss erővel és szervezetük fiatalágához illő lángoló lelkesedéssel fognak önk is működni. Tisztelettel Justh Gyula.

MEGYÉK ÉS VÁROSOK.

A bajai iskolák. A bajai községi iskoláknak állami kezelésbe vétele tárgyában Halász Ferencz miniszteri tanácsos és a városi tanács között folyt tárgyalások a szerződési tervezet megállapításával értek véget. A miniszteri jóváhagyásra váró szerződési terv szerint az állam az iskolákat a tanítókkal együtt szeptember 1-én átveszi, az iskolák fejlesztésére 13 új tantermet épít és 10 új tanerőt nevez ki. A törvényhatóság, amely eddig mintegy évi 60,000 korona teherrel tartotta fenn iskoláit, az államosított iskolákhoz csak évi 36,000 koronával járul.

Glosszák.

A válságban végre teljes tökéletességgel beállt a kaosz. Ma már senki sem tudja, hogy mi van, senki nem tudja mi lesz, senki nem tudja, hogy legyen és senki nem is akar semmit.

A függetlenségi párt legalább nem akar semmit, mert hiszen ha akarja, akkor nem várná a Kossuth memorandumától, hogy mit akarjon. Az alkotmánypárt evidensen nem akarhat semmit, mert hiszen az egész válság alatt a hangját se hallatta. Még csak szó se volt az alkotmánypárttól, mint a válság földidézésének egyik tényezőjéről. A közvélemény egyszerűen csak a hatvanhetes miniszterek és a negyvennyolcas miniszterek összekülönbözéséről tud.

De akarni, maguk a miniszterek sem akarhatnak valami új, valami különös és valami olyan dolgot, amit eddig nem akartak volna — tehát amivel eddig békésen meg is voltak; — mert ha valami ilyest akarnának, akkor annak kellene lennie a válság okának. Már pedig bevallottan és hivatalosan az önálló bank lenne a válság oka; — ezt pedig az egész kabinet ritka egyetértéssel nem akarja.

Azt mondják Kossuth akarja, mert a párt akarja. De hiszen a párt azt akarja, amit Kossuth, és várja a memorandum köztáblájával való megnyilatkozást!

Hát nem komikus ez, hogy nyilvánvaló tiszta dolgokat így konfundálnak?

Egyedül csak a néppárttól tudni biztosan, hogy akar valamit. Katolikus fogyasztási szövetkezetet akar csinálni ebből az országból, de úgy hogy a nemzet rizikójára ő legyen a boltos, báró Barkóczy öméltsága legyen a czejjegyző és a boltból a zsidók költségén a katolikus népszövetség táplálkozzék.

A fogyasztási szövetkezet igazgatósági tagjai pedig legyenek a főherczegek.

Igy igazán komplett lenne az üzlet és jól is meane.

Biztos, hogy lejön Budapestre a király. Biztos először azért, mert tegnap lezáfolták, másodsor azért, mert ő az egyetlen valaki, aki csakugyan akar valamit és ezt az akaratát egy kis kellemetlenség árán is kész megvalósítani.

Ő felsége tudniillik nyaralati akar menni és ha akar menni is fog. Ebben a budapesti felfordulásban azonban legalább valami kicsi rendet kell csinálnia, hogy legalább őszig ne háborgassák lappalikkal az egymással trucezoló történelmi férfiak.

Igen ám, csak hogy ha ezt a kapacitást, szotyóstra potyolást Bécsben akarja elvégezni, akkor az nagyon soká fog eltaranni. Ugy egymásután kellene förendelgetnie magához az embereket, — a keményeket egyszer, a lágyakat kétszer, háromszor is, hogy keményebbeknek látszanak. Ez olyan időpazarlás volna, hogy végül is lekésné vele a kanikulai üdülést, Ischlben pedig tudvalevőleg hívós már a nyárutó.

A nagyur tehát inkább választja a rövid budapesti ce jour kisebb kellemetlenségeit a bécsi kánikula hőségénél és lejön ide em bloc elintézni treuga dei feltételét, — a puhitást.

Írtódom minden hasonlattól, de ez egyszer megriszkirozok egyet.

Azt hiszem ezeknek a budapesti audienciáknak az eredménye nagyon hasonlítani fog a sorsjegy-igérvényhez. A resüme igérvény lesz arra nézve, hogy az ősszel kinevezendő új kormány is ki fogja húzni a lutrit.

Budán jártam ma és a siklón tanuja voltam egy érdekes beszélgetésnek.

Négy igen jól öltözött ur volt az utitársam. Azok beszélgettek és én hallgattam őket.

A legelegánsabb közülök monoklit viselt és az kezdte a beszélgetést.

— Nem értem, — mondta a monoklis,

— hogy milyen indokolással lehet ellenezni az önálló bankot?

— Hát az általános választójogot igen? — kérdezte a másik, akinek piros szegfű volt a gomblyukába tűzve.

— Azt még értem, — felelte a monoklis, — mert azt mondják, hogy a nemzetiségek tulsulyba juthatnak ezen a réven és így megdől a magyar szupremácia.

— De kérlek! — ellenkezett a piros-szegfűs, — ha a nemzetiségek olyan nagy számmal vannak az országban, hogy az általános választói jog megadásával egyszerre tulsulyba kerülnek, akkor őket ez a tulsuly jog szerint meg is illeti. És ezek szerint a nemzetiségek nálunk tényleg elnyomatásban élnek...!

— Ej, ezt én már nem tudom. — Idegeskedett a monoklis. — Lehet, hogy nem is kerülnének hegemoniára; de a választójog azért mégis veszedelmes dolog. A jeg...! Tudod? A bank, az egészen más. Önálló bankja a legéretlenebb országocskának is lehet, sőt van is. Az nem veszedelmes. Mert mit árthat egy bank?

— Föltéve, hogy nem szövetkezet! — szolt közbe epésen a harmadik, aki az újságja kishirdetéseit böngészte és állandóan verejtékezett.

Ettől a közbeszólástól egy pillanatra nyíkinos esend támadt a fülkében. A sikló nagyokat fujtatva már a felső állomás felé közeledett, amikor egyszerre megszólalt a negyedik, akinek nem volt semmi ismertető jele.

— Igazán nem értem, hogy lehet ilyenek fölött vitatkozni! Tegyük fel, hogy a nagynénétek pályázna egy jól dotált valamiféle állami gondnoknői állásra. És tegyük fel, hogy a tanácsostok a kezetekbe nyomna egy kérvényt, hogy a házmastera sógorának az unokahuga is pályázik. Hát szeretném tudni, hogy melyiket referálnátok kedvezően? És szeretném tudni, hogy nem tudnátok-e indokolni a házmasteri unokahug kérvényét?

— Aj-aj! Dehogyan nem! — sóhajtott a szövetkezeti közbeszóló, és kikászolódott a tyukketrec kupéból. A másik három azonban egy pillanatra még visszamaradt és a monoklis őszinte elismeréssel mondta:

— Kár, hogy ez a Zoltán nem képviselő, Nagyszerű érzéke van a politikákhoz.

(—vay.)

KÜLFÖLD.

Sándor király szelleme.

Budapest, június 15.

Csinos kis botrányt rendeztek Belgrádban azok a tisztok, akik Sándor király meggyilkolásában résztvettek. A királygyilkos tisztok és György herczeg trónörökös között annyira kiélesedett a helyzet, hogy Péter királynak valószínűleg választania kell aközött, hogy György herczeget elküldje Szerbiából vagy ujjat húzzon a királygyilkos tisztokkal. A hadügyminiszter máris levonta ebből a lehetetlen helyzetből a konzekvenziákat és beadta a lemondását.

A botrányról, amely sok mindenféle piszkot vetett fölszínre, a következőket jelentik Belgrádból:

A júniusi királygyilkosság főzinkosai, akiket összeesküvőknek hívnak uton-utfélen, tegnapelőtt gyűlést tartottak, amelyen megjelent Okanovics nyugalmozott őrnagy is. Az összeesküvők elhatározták, hogy kérvénnyel fordulnak a királyhoz és megkérlik, hogy távolítsa el a hadseregből, de Szerbiából is a volt trónörökös, mert ha a király nem teljesíti kérésüket, akkor ők erőszakkal fogják kényszeríteni György herczeget, hogy hagyja el az országot.

Szóba került az is a gyűlésen, hogy a király 120.000 frank évjáradékot biztosított a volt trónörökösnek s ennek tetejébe megígérte neki, hogy kifizeti adósságait, ha lemond tiszti rangjáról és elhagyja Szerbiát. Mikor ezt György herczeg megtudta, a következő levelet írta atyjának:

„Az összeesküvő hordától nem félek. Ha erő-

szabot próbálnak alkalmazni, Nisbo megyek és akkor jai az összerakóknak, de neked is, aki a banda feje vagy."

Zsitkovits hadügyminiszter a tegnapi minisztertanácsou benyújtotta lemondását. Híresztelik, hogy ez a lemondás összefüggésben van a volt trónörökös botrányaival.

A második botrány középpontjában Milovanovic külügyminiszter öcsöje, Milovanovic Vasa áll, aki évekket ezelőtt alezredes hadbíró volt, de váltóhamisításokért és katonaszabadításokért ki kellett lépnie a hadsereg kötelékéből. Később látyja kifizette a hamis váltókat, körülbelül 50,000 frankot és a volt hadbíró kinevezte a külügyminisztériumba tisztviselőnek, még pedig olyan formán, hogy fizetését a rendelkezési alapból húzta. Közben kiderült, hogy az 50,000 koronán kívül Milovanovic Vasa még 27,000 korona erejéig hamisított váltókat és hogy hogy nem, ezt az összeget a rendelkezési alapból fizették ki, hogy eltussolják a dolgot.

Kastlerovics szociáldemokrata képviselő ezt a botrányt interpelláció alakjában fogja a szkupstinában szóvá tenni.

A Reichsrath ülése. Kalina sürgős indítványt nyújtott be, melyben felszólítatik a kormány, hogy haladéktalanul terjessze a ház elé a bosnyák alkotmánytervezetet. A pénzügyi terv folytatálagos tárgyalása során Gessmann felszólítja a cseheket, hagyják abba az ellenkezést, tegyék lehetővé a németek és csehek megegyezését, amire nemcsak politikai okokból, de a tartományok pénzügyi állapotai miatt is szükség van. A ház elfogadja ezután Glombinsky indítványát, hogy 52 tagu külön bizottságot küld ki a pénzügyi javaslatok megvitatására és áttér Kalina sürgős indítványának tárgyalására.

Kalina indítványát indokolva hangsúlyozza, hogy a miniszterelnök célzásából arra lehet következtetni, hogy Bosznia csak álkormányt kap. Okvetlenül meg kell követelni szerinte, hogy a tartományfőnök a tartománygyűlésnek felelős legyen. Kijelenti azt is, hogy a bosnyák tartománygyűlés illetékessége költségvetés-megszavazási szempontból, valamint a fontos vasuti politika szempontjából előreláthatólag igen korlátolt lesz. Szükséges tehát, hogy a kormány a ház elé terjessze az alkotmánytervezetet, hogy ez meggyőződhessék, vajjon tényleg meg fog-e felelni a bosnyák lakosság érdekeinek és fejlődésének.

Kalina beszéde után, amelyben sürgős indítványát indokolta, kijelenti Bienerth miniszterelnök, hogy a kormány nem terjesztheti a bosnyák alkotmánytervezetet a ház elé, mert a bosnyák törvény szerint Bosznia belső jogrendje szabályozására a monarchia két államának parlamentjei nem illetékesek. Az alkotmány megadása a közös uralkodó előjoga, aki ezt a közös kormány és a két kormány alkotmányos közreműködése mellett gyakorolja. A reichsrath annál kevésbé illetékes, mert oly ügyek alkotmányos berendezéséről van szó, amelyek kizárólag Boszniára és Hercegovinára tartoznak.

Sylvester hangsúlyozza, hogy a reichsrathnak nincs közvetlen ingerenciaja Bosznia alkotmányára. A legsürgösebb és legfontosabb feladatunk nem is az, hanem az állami költségvetés elintézése. Terjesszék a csehek a bosnyák alkotmányra vonatkozó óhajait emlékirat formájában a cseh tárca nélküli miniszter elé. Jól tennék, a bosnyákok érdekében is, ha minél kevesebbet avatkoznak ügyeikbe. Szóló pártja a sürgösség ellen fog szavazni.

Zahradnik csehül, majd németül beszél, kifejti, hogy elmúltak azok az idők, amikor nem kérdezték a népet meg akkor, amikor sorsának eldőléséről van szó. Az annexióra vonatkozó javaslatot a tartománygyűlések, különösen pedig a cseh tartománygyűlés elé kell terjeszteni.

A vitát erre berokesztették. Dr. Redlich vezérszónok (kontro) kijelenti, hogy a sürgösség elvetését a költségvetés tárgyalásának sürgössége indokolja. A többségi pártok nemcsak azt kívánják, hogy a bosnyákok a legjobb alkotmányt kapják meg, hanem hogy ezen alkotmányra meg is érjenek.

Nemets vezérszónok (pro) hangsúlyozza, hogy a szociáldemokraták, akik az amnektaát tartományok részére is modern demokratikus alkotmányt követelnek, a sürgösség mellett vannak.

Az indítványozó zárószava és Laginja képviselő helyreigazító kijelentései után Kalina képviselő indítványát elvetik.

Ezután az állami költségvetés második olvasását kezdik meg. Lang képviselő a Németországgal való szövetség fenntartása mellett van. Ennek köszönhetjük a békét. Felszólítja a kormányt, hason oda, hogy a balkáni államokban a keresztények tényleg lelkiismereti és gazdasági szabadságot élhessenek. Dr. Bava a költségvetés egyes tételeiben a cseh nép érdekeinek hátráltatását látja.

Báró Chiari a román kereskedelmi szerződés és a fölhatalmazási törvényjavaslat mielőbbi elintézését sürgeti. Appellál az összes pártokhoz, kérve azokat, hogy teremtsenek oly viszonyokat, melyek lehetővé teszik a régi vitás pontokban a megoldást egy a birodalom hatalmi állásának, valamint Magyarországgal szemben követett politikánk érdekében. Alapelvünk, ugymond, Magyarország viszonyaiba nem beavatkozni. Prasehek sajnálja, hogy Ausztria a centralisztikus germanizáló rendszer büvkörébe jutott. Az állam lakosságának többségét nem a németek képezik és mégis a kormány helyén négy konziliáns kompromisszumra hajlandó szláv mellett kilencz német ül, köztük sovinszták és a szlávágnak nemcsak politikai ellenfelei, hanem nemzetiségi ellenségei is.

Prasehek képviselő végül kijelenti, hogy ha a csehekkel szemben igazságosan járnak el, készek az összes kormányjavaslatokat megszavazni. A tárgyalást holnap folytatják.

Az olasz kamarából. A kamara elfogadta a kincstári miniszter javaslatát, amely szerint jövőben külföldi értékpapirokra bélyegadó fogynak kivetni. A kamara ma kezdte meg a haditengerészet költségvetésének tárgyalását.

A eszárतालकॉज. Vilmos császár Wildparkból délelőtt Danzingóba utazott. A császár találkozására alkalmával a finnországi vizeken torpedóhajórajt koncentrálnak, amely Libanig eljő megy a német császárnak s onnan elkíséri a találkozás helyéig. A Polarnaja Zvezda holnap reggel Pourtales német nagykövettől, Hince német katonai attaséval, gróf Pozadowsky német tengerészeti attaséval az orosz udvartartás több tagja kíséretében megy el a finnországi vizekre. A Néva yachton, amely a eszárतालकॉज után legelőször érte el Vladivosztokot, Szolipin, Izvolski és a tengerészeti miniszter meunek el a találkozás helyére. A nagykövetség és a miniszterek június 19-én este visszautaznak Pétervárra.

A „Daily Telegraph” pétervári tudósítója megcrsíti, hogy már két évvel ezelőtt meg volt állapítva a czár és a német eszárतालकॉज találkozására, de aztán mindig elhalasztották, míg végre május 19-én orosz részről meghívás ment Berlinbe és Vilmos császár azonnal elfogadta azt. Az idézett lap tudósítója inti honfitársait, hogy hagyjon fel az idegességgel, amelyvel a készülő eszárतालकॉजást nézi, mert nem szabad elfeledkezni arról, hogy az orosz és a német uralkodóházak között egy emberöltő óta meghitt a viszony.

A „Roszija” a következőket írja: teljesen egyetértünk a „Nordd. Allg. Ztg.”-nak a külpolitikára vonatkozó legutóbbi fejtegetésével, amelyekben elhárította az Anglia, Franciaország és Oroszország közt megalkotott jó viszony ellenében Németországnak tulajdonított intrikák vádját és kijelentette, hogy a két eszárतालकॉज barátságos eszmésere céljából történő találkozás nem jelent változást az európai politika alapvonalaiban, csak arra mutat, hogy a két uralkodó egymás iránti személyes viszonya, valamint birodalmaik jó egyetértését akarja ugy, mint eddig, ápolni és fejleszteni.

A finnek nem engednek. Az új finn országgyűlés határozati javaslatot dolgozott ki, amelyet az ifjúfinnek, a svédok és az agráriusok már elfogadtak és amelynek tartalma a következő: 1903-ban az orosz minisztertanács a finn ügyeknek a czár elé való terjesztésére olyan rendszert léptetett életbe, mely Finnország törvényeinek szellemével ellentétes. A legutóbbi országgyűlés 1903 októberében feliratot intézett a czárhoz, amelyben az ügyek előterjesztésére vonatkozó törvényes jogrend fenn-

tartását kérte a czártól. Ezt a feliratot a miniszter és az államtitkárok terjesztették elő. Az új országgyűlés ugyanazon az állásponton van, mint a régi. Az 1905. évi novemberi manifesztum azt hangoztatja, hogy az 1904. évi decemberi felirat értelmében Finnországban a rend helyreállítására bizonyos intézkedések foganatosítandók; egy másik manifesztum pedig a finn nép jogainak a kiszélesítése érdekében szállt sikra: A manifesztumokban foglalt kívánások azonban nem teljesültek. A legutóbbi országgyűlés által elfogadott törvényjavaslatok közül eddig csak kettő nyert szentesítést, a javarésze nem is került a czár elé. A minisztertanácsnak a finn ügyekbe való beavatkozása csak akadályozza az országot abban, hogy szükségletei zavartalan kielégítést nyerjenek. Az országgyűlés megkísérelte az általános iskolakötelezettség behozatalát, de e tekintetben is akadályok gördültek szándéka elé. A hadügyi tárca számára az országgyűlés évenként jelentékeny összegeket szavaz meg és mégis évről-évre megismétlődő eset, hogy a tárca számára az országgyűlés megkérdezése nélkül még a megszavazott összegeken felül is költenek. Az új országgyűlés e törvénytelenégeket most nyilvánosságra hozza és ünnepélyesen kijelenti, hogy Finnország jogait és szabadságait I. Sándor czár ünnepélyesen elismerte és ugy a maga, mint utódja nevében ezt esküvel is megerősítette.

A krétai kérdés. Az „Ittiliad”, a Kormány lapja jelenti, hogy Görögország jegyzékét intézte a nagyhatalmakhoz, amelyben panaszt tett arról, hogy Törökország aktív intézkedéseket tesz Görögország ellen. A jegyzék másolatát a portának is átnyújtották.

Gazi Multár basa, aki azzal a küldöttséggel érkezett Párisba, mely tudomásra hozza a köztársaság elnökének V. Mehemed szultán trónralépését, a Matin egyik munkatársa előtt következőképen nyilatkozott a krétai kérdésről:

Törökország semmi szín alatt sem mond le Krétához való jogáról. A kamara ezt semmiképen sem engedné meg. Azt hiszik azonban, hogy lehetséges lesz a dolgot békésen elintézni, olyképen, ha kormányzó neveznek ki valamely kisebb államnak, pl. Svájcnak, Belgiumnak, vagy Dániának alattvalói közül. Közömbös dolog volna, vajjon ez a kormányzó protestáns, katolikus vagy zsidó, mert a hatalmak megerősítésére szorul. Kréta megkapná autonómiáját s a mellett örök időkre Törökország maradna. A hatalmak állomáshajójának legalább a kormányzó kinevezéséig a krétai vizeken kellene maradniok.

A Temps arról értesül, hogy Törökország és Görögország között titkos tárgyalás folyik Kréta szigetéről. Görögország hajlandó volna a sziget átengedéséért a portának tizenöt millió frankot fizetni, de a porta harminczöt milliót követel.

Az angol kormány elhatározta, hogy Krétából egyelőre nem vonja vissza csapatait. Oroszország még nem határozott ebben a dologban.

Brazília kormányzója. Dr. Nilo Pecanha al-elnök ma délután a miniszterek, szenátorok és képviselők, valamint a diplomáciai testület jelenlétében ünnepélyesen átvette a kormányzást.

Háberu a Fülöp-szigeteken. A Fülöp-szigetek benszültt esapatainak zendülése itt nagy aggodalmat kelt. Komoly harcoktól félnek, amelyeknek okát senki sem tudja. Az amerikai csapatok üldözik a fölkelöket, akik fegyverrel és hadiszemmel jól el vannak látva és bátran, habár eredménytelenül támadták meg a fehéreket.

Az orosz oktohristák. Golobov, Ivov és Cholozow kiléptek az oktohrista pártból s példájukat követte báró Cserkasszow és Noviczki is, azán valamennyien a mérsékelt jobboldalhoz csatlakoztak. Gueskov barátainak unszolására visszavonta lemondását s továbbra is elnöke marad az oktohrista pártnak.

EGYHÁZAK.

(A duna-tiszamenti unitárius egyházakör) VII. évi rendes közgyűlését június 20-án tartja Budapesten (Koháry-u. 4.). A gyűlést megelőző istentiszteleten imát mond a helybeli lelkész, predikál Kiss Sándor füzegvármati lelkész. Főbb tárgyai: rendeletek és törvények, eseperei és tanügyi jelentés, a közügyigazgató megválasztása, továbbá többrendbeli javaslatra vonatkozó vélemény nyilvánítás. Délután 2 órakor közebed lesz az „Alkotmány”-vendéglőben. Teríték ára 4 korona. Jelentkezni lehet a lelkézi hivatalnál.

A török események.

Budapest, június 15.

A török képviselők és szenátorok közt kiesztették az új védőtörvényjavaslatot és megokolását. A terjedelmes mű a többi közt így rendelkezik:

Az I. cikk szerint az összes ottomán alattvalók katonakötelesek. A császári hercegekre nézve a szultán, mint legfőbb hadúr rendelkezik.

A II. cikk szerint a hadkötelezettség a szárazföldi hadseregben 25 évig tart, melyből 3 év aktív szolgálatra, 6 tartalékra (iktat), 9 honvédségre (redif) és 7 népfelkelésre (musztahfiz) esik.

A IV. cikk szerint a tengerészetnél a hadkötelezettség 20 év, melyből 5 aktív, 10 tartalékos és 5 honvédségi szolgálatra jut.

A IX. cikk szabályozza a hadmentességet, melyben korlátlanul részesülnek minden vallásfelekezet papjai és szerzetesei.

A XVII. cikk szerint a mohamedán emigránsok hat évig mentesek a katonai szolgálat alól.

A keresztények hadkötelezettségének kérdésében a főegyházak (görög, örmény és bolgár) eddig nem foglaltak állást, mert nem kaptak hivatalos értesítést. Papjaik azonban e fontos kérdést ismételtelen szellőztetik. Ez egyházak főkvánása a keresztény speciális zászlóaljakra vonatkozik. Ezek megalakítása mellett számos ok szól, különösen az alkoholizmus és a ramazáni böjtölés kérdése. A két utóbbi kérdés megoldására nézve a bosnyák katonaság szervezetében mintát látni; a keresztény speciális zászlóaljak alakítása ellen pedig az a körülmény szól, hogy ily módon nem lehetne elérni azt a közlekedést és kibékülést és esetleg összeolvást a mohamedán és keresztény elemek között, amire törekvésnek, hanem elkülönült csapatok keletkeznek, amelyekhez közel álló befolyások beférkőzhetnének és ezért csak másodosztályú csapatoknak lehetne ezeket tekinteni.

A kamarában az alkotmány-módosításáról folyó tárgyalás közben elvi jelentőségű vita folyt az emberi jogokról Törökországban. *Bodinosz* görög képviselő azt indítványozta, hogy szigorú büntetés terhe mellett tiltsák meg emberek vételét és eladását. Az új-török *Staid* bég erre azt felelte, hogy ez az indítvány fölösleges, mert az ottomán birodalomban a mostani alkotmány szerint minden ember szabad. *Bodinosz* megjegyezte, hogy az alkotmány mellett is nagyon élénk kereskedés folyik leányokkal, gazdag emberek háremje részére. Három arab képviselő tiltakozott az indítvány elfogadása és a rabszolgaság eltörlése ellen. A kamara többsége ezután elvetette *Bodinosz* indítványát, ellenben elfogadott egy másik indítványt, amelyvel megtiltja szerencsének vételét és eladását.

Ama hírrel szemben, amely szerint a Boszporusz-erőségekben lázadás történt, a következőket kell megállapítani: Azt állítják, hogy április 13-án egyes boszporuszi erőségek legénysége, különösen pedig Kavakban, elűzte a tiszteket. Április 27-én elfogták azonban a legénységet és haditörvényszék elé állították. A főzinkosokat több évre és a Jemenbe való száműzésre, körülbelül hatvan embert pedig várfogságra ítélték. Az utóbbiakat egy zászlóalj Kavakba kísérte, ahol e hónap 4-én a büntetést végrehajtották. Ezek a menetek, valamint az a véletlenség, hogy ugyanekkor két torpedónaszád próbatatást tett a Boszporuszon, adtak okot az ismeretes hírekre. Illetékes helyen kijelentik, hogy úgy a boszporuszi, mint a dardanellai védővárak teljesen a marczadón expedíciós csapatok hatalmában vannak.

A bolgárok még mindig el vannak keseredve, mert *Xantiban* görögök meggyilkolták *Hadzsi Geurgiev* dohánynagykereskedőt. Hozzájárul ehhez az, hogy május közepétől június elejéig még tizenhét bolgárt gyilkoltak meg. A fentvezetett meggyilkolása után a bolgár alkotmányos klubok és egyéb bolgár testületek táviratokat küldtek a portának, a kamarának és *Mahmud Sefket* basának, követelve a gyilkosok letartóztatását és azaz fenyegetőztek, hogy a szerreszi szandzsák bolgár lakossága kénytelen lesz az önvédelemre. E táviratokban a drámai görög metropolitát felbujtással vádolják. Ennek folytán a maczedóniai polgári és katonai hatóságokhoz szigorú utasítást küldtek, hogy szigorú intézkedést tegyen, ame-

lyeknek úgy látszik már van foganatja, mivel újabb gyilkosság nem történt.

Galib basa főszertartásmester egy titkárral szerdán Rómába fog utazni, hogy a pápánál notifikálja a szultán trónralépését.

Remélik, hogy a porta és a keleti vasúttársaság közti szerződést még e héten a porta elé terjesztik.

Aivaliban (brusszai vilájet), Metelin szigettel szemközt, tegnap véres összeütközés volt görögök és török csapatok közt. Görög konzuli jelentés szerint hét görögöt ok nélkül megsebesítettek. A porta állítása szerint a görögök megtámadták a csapatokat. Az ottani katonai helyőrséget megerősítették.

Kastamuniban (Kis-Ázsia) a lakosság a fő-kormányzó letételét. Magneziában a kormányzó elmozdítását követeli a nép, mit a porta megtagad. A legújabb mozgalmakban, úgy látszik, a katonatiszteknek is részük van.

Az erzingiani 4. hadtest purifikálása előrehaladt stádiumban van. A legutóbbi napokban számos gyanús embert, különösen olyan tiszteket, akik azelőtt közemberek voltak, valamint kurd miliczlovasokat tartóztatnak le.

Hire jár, hogy Kréta ügyében a fegyveres közbelépést csak az ifjú-török komité és a fiatal tisztikar sürgeti, míg *Mahmud Sefket* basa tábornagy és a többi magasrangú tisztek a hadsereg és a tengerészet állapotára való tekintettel lehetőleg kerülni akarják a bonyodalmakat.

Portai körökben *Dshid* tábornok sikeres katonai akciójára hivatkozva, kijelentik, hogy a korábbi szultán albán politikájának megfelelően soha sem küldött Albániába expedíciókat és soha sem járt előtt következetesen. *Dshid* tábornok mostani pacziánkáló és büntető expedíciója a Djakovártól nyugatra fekvő Maliszia hegyvidéken nem bír különös jelentőséggel. Albánia általános helyzete egyáltalán nem nyugtalanító.

Mohamed szultán névtelen leveleket kapott, amelyekben halállal fenyegették. A szultán a leveleket átadta a nagyvezírnek. A vizsgálat kiderítette, hogy a leveleket két hivatalos spiczi írta a most haditörvényszék elé fognak kerülni.

A prágai „Narodni Politika“ közli: Június 12-én Szalonikiban letartóztaták *Pribyl* pilseni osztrák vasúti fogalmazót, amikor az Alatinivillához közeledett. A volt szultán öre a parancsnok elé vitték a gyanús idegent, fogságra is vetették, de az osztrák-magyar konzul közbevetette magát és erre szabadlábra helyezték.

Dsevad pasa Sismanban nagy ellenállásra talált és csak ekkeseredett küzdelem után tudta bevenni a várost. Az ütközetnek sok halottja van. Az albánok között nőttön-nő az izgatottság és félt, hogy általános lázadás fog kitörni, amiért is *Dsevad* pasa sürgősen kért segédsapatokat.

TÁVIRATOK.

Uj belgrádi katonai attasénk.

Belgrád, június 15. Péter király ma délelőtt fogadta Tanczos őrnagy belgrádi osztrák-magyar katonai attasét, valamint utódát, Gellinek kapitányt bucsu-, illetve bemutatkozó kihallgatáson.

A дума elnapolása.

Péttervár, június 15. A császár a dumát október 23-ig ukázzal elnapolta.

A montenegrói szkupstinából.

Cettinje, június 15. Tumanovics miniszterelnök fejedelmi ukáz felolvasásával tegnap nyitotta meg a szkupstina rendkívüli ülését. A külügyminiszter a Törökországgal és Bulgáriával kötött kereskedelmi szerződések tervezetét nyújtotta be. A rendkívüli ülészakartama valószínűleg tíz nap.

Német-francia affér.

Strassburg, június 15. (Saját tudósítónktól.) A francia határon valami csekélység miatt két német birodalmi alattvalót a francia határrendőrök elfogtak és börtönbe vetettek. A két német

polgárt, akik egy kiránduló társasággal utaztak, a fogságban két francia esendő megpófozta és súlyosan bántalmazta.

A Henrik herceg-túra.

— A bécsi tartózkodás. —

— Távirati tudósítás. —

Budapest, június 15.

A Henrik herceg-túrán résztvevők ma egész nap Bécs nevezetességeit tekintették meg és délután a bécsi automobil clubban teáztak. Henrik herceg délelőtt külön kihallgatáson volt a királynál. A király a porosz tábornagi egyenruhát, Henrik herceg pedig 20. gyalogezredének ezredesi uniformisát viselte. A fogadtatás igen szívélyes volt. Az uralkodó behatóan érdeklődött a verseny eddigi lefolyása iránt. A herceg részletes jelentést tett és 40 percig maradt a felsége lakosztályában, majd pedig Péter Ferdinánd főherceget és Mária Krisztina főhercegnőt látogatta meg. Déliben a király Vilmos szász-weimari herceget fogadta külön kihallgatáson. Henrik herceg leadta névjegyet Mária Jozefa főhercegnőnél és báró Aehrenthal külügyminiszternél. Délután 1 órakor Tschirschky nagykövet reggelit adott, amelyen Henrik herceg, Lipót Szalvátor főherceg, Tucher szász követ, a német nagykövetség személyzete, a herceg nevét viselő 20. gyalogezred parancsnoka vettek részt. A Henrik herceg túra versenyzői déliben *Worsbach* hadtestparancsnok vendégei voltak. A dejumern többek között résztvevő Ratibor herceg, Bülow őrnagy német katonai attasé.

A hadtestparancsnok felköszöntőt mondott a szövetséges és barátságos uralkodókra, majd üdvözölte a vendégeket, akiknek megjelenése valóban bajtársi örömet okoz neki. Minden találkozást örvendetes alkalomnak tekint a nagybecsülés és ragaszkodás megszilárdítására, mely az osztrák-magyar hadsereget bensőleg egyesíti a német hadsereggel. Reméli, hogy a kölcsönös baráti kötelek elválaszthatatlanok. Ratibor herceg válaszolt a felköszöntőre, kijelentve, hogy az automobilisták nemcsak Bécs szépségei kedvéért jöttek, hanem azért is, mert a barátságos kötelek a császári és az osztrák automobil klubok és a két hadsereg közt, de főleg és mindenekelőtt Ferencz József császár és király iránti szeretetük és tiszteletük hatalmasan vonzotta őket. Teljesen és mindenben csatlakozik tehát a hadtestparancsnoknak a két hadsereg hűséges bajtársi viszonyáról mondott szavaihoz és a vendéglátó osztrák-magyar hadsereg, különösen pedig a bécsi hadtest egészségére üritette poharát.

Gróf *Zichy* Béla Rezső országgyűlési képviselő s a Magyar Automobil Club alelnöke Bécsből ma a következő táviratot intézte *Kossuth* Ferencz kereskedelmi miniszterhez:

Nagyméltóságu

Kossuth Ferencz

kereskedelmi miniszter urnak

Budapest.

Engedd meg kegyelmes uram, hogy a Prinz Heinrich Fahrt-nak hazánkban való átvonulása után a Magyar Automobil Club nevében leghálásabb köszönetemet fejezzem ki azon csodával páros nagyszerű művedért, amelyet közeged magas rendeleted folytán állami utaink tökéletes kijavításával oly rövid idő alatt képesek voltak bemutatni. Nagy nevedhez fog öröklő fűződni az, hogy a magyar utak kétes hírneve egy csapásra eltűnik és az egész világ kitűnőnek ismeri meg. Királyi vendégünk és az őt kísérő külföldi vendégeink nem győztek eléggé elismerőleg nyilatkozni, a külföldi hírlaptudósítók pedig máris világgá kiáltották ezt a tényt.

A legmélyebb tiszteletem kifejezésével

maradtam

igaz híve

gróf *Zichy* Béla Rezső,

orsz. képviselő,

a Magyar Automobil-Club alelnöke.

Sztrájkolnak a jegyzők.

Budapest, június 15.

Hirdetjük öt esztendő óta, a vas megyei állapotok fölmerülése óta, hogy ha a jegyzők existenciájának megvédésére elhatározó lépések nem történnek, ha a jegyzőt meg nem oltalmazzák a minden oldalról ellene agyarkodó hivatalos tulbuzgalom kitörései elől, a mérték meg fog telni és az elégedetlenség oly módon nyilvánul, amiben nem fog öröme telni sem az adófizető polgároknak, kiknek jó közigazgatást kívánni joguk van, sem a kormánynak, mely nekik jó közigazgatással tartozik.

Most aztán megtörtént egy erdélyi megyében, hogy a végtelenségig feszített húr elpattant, Kolozs megye gyalui járásában olyan dolog történt, amit többé meg nem történné tenni nem lehet: az agyonzaklatott községi jegyzők járási értekezletet tartottak, melyen egyhangulag kimondták a sztrájkot. Az értekezleten résztvettek a gyalui, győrvásárhelyi, havasaljai, havasi, hidegszamosi, nagykapusi és szászfenesi községi és körjegyzők, a járás mind a husz községének képviselőit, és egyhangulag elhatározták, hogy haladéktalanul lemondanak, ott hagyják állásaikat és más kenyér után néznek, amelyet felsőbb hatóságaiik személye lépten-nyomon nem üt ki a kezükből.

És hogy végelkeseredésüknek ez az elhatározása nem üres fenyegetőzés, mutatja, hogy az ülés után Gombos László, a havasaljai körjegyző, Szászóna, Magyarfenes és Sztolna jegyzője, továbbá Pál Mátyás havasi körjegyző, Magura és Marisell jegyzője az ülés után nyomban táviratilag jelentették be lemondásukat az alispánnak.

A többi jegyző megelégedett az ajánlott levélbeli lemondással, bőven kifejtve az okokat, amelyek erre az ultima rációra őket rákényszerítették. Sok mindent sorolnak föl, és pedig különböző dolgokat, mert amint az egyik jegyző magát kifejezi: „olyanok vagyunk, mint a rugólabda, a futball, amelylyel a hatóságok versenyt játszanak, és azé a pálma, aki legnagyobbat tud rajtuk rugni.” Ugy látszik, Gaál Elemér főszolgabíróé lesz ez a pálma, mert ellene mindnyájan panaszkodnak. „Ha a főszolgabíró ur hozzánk betoppan, a jobb keze sosem tudja, mit csinál a bal; az egyikkel borságot vet ki ránk, a másikkal felfüggeszt az állásunkból. Nincs nála helye sem védekezésnek, sem méltányosságnak, a legkisebb mulasztásért, amiből a közigazgatásnak semmi kára, a rideg formalizmus kedvéért azonnal nyakunkon a büntetés. A főszolgabíró ur férfias szigorú ember és kifogástalan tisztviselő, de mint mindent, a hivatalos szigorú is a lehetetlen túlzásig lehet vinni, s ő ezt eszeleksi, meg nem gondolván, hogy rosszul fizetett és munkával agyonhalmozott tisztviselőktől hajszálíg való pontosságot a kisebb dolgokban nem lehet követelni. Így aztán ránk nézve lehetlenné tette a hivataloskodást. Mi itthagyjuk ezt a keserves kenyeret, keressen rá a főszolgabíró ur más martirokat, ha talál, mi megelégedtük, hogy alatta szolgáljunk; inkább családostul együtt koldusbotot vesszünk a kezünkbe, de ezt az üldözést tovább ki nem bírjuk.”

Igy panaszkodik hozzánk intézett levelében az egyik leköszönt jegyző, és levelét nem lehet megfogatás nélkül olvasni. Különösen megindító az az őszinte hang, amely é mindennel leszámolt emberek bucsulevelén átvonul; nem esküdjöznek, hogy kis mulasztások elő ne fordulnának náluk, éppen úgy, mint bármely más hivatalban, de amíg más tisztviselőnek hasonló esetben elfogadják a melegséget, amely néha nagyon is alapos lehet, addig a jegyzőnek azonnal kést tesznek a torkára. Ilyen körülmények közt csakugyan nem marad számukra más hátra, mint leköszönni, othagyni az állásukat, és más pálya után nézni, amelyen érdemeikért megbecsülik őket annyira, hogy kisebb emberi hibáikra nem vadásznak és nem alázzák meg őket értük lépten-nyomon.

Gaál Elemér főszolgabíró urat nincs szerencsénk ösmerni, de ha ösmernék is, tartózkodnánk személyi ügyet csinálni ebből a dologból. Még maguk a nagyon érdekelt jegyzők is dicséretes önuralommal tartózkodnak ettől. Sőt elismerik, hogy a főszolgabíró nem lépi túl hatáskörét, csak épen a törvény rideg betűjét hajtja rajtuk végre, minden tekintet nélkül, mert ugylátszik az a meggyőződése, hogy ez neki kötelességében áll. Hogy azonban a törvény eme rideg betűjének pontos végrehajtása minő következményekkel járhat, példa rá az olaszországi vasutások által pár év előtt föltalált és azóta többfelé utánzásra talált szeniális sztrájkmodor; ők ugyanis nem hagyták abba a munkát, sőt ellenkezőleg, a megszakadásig dolgoztak éjjel-nappal, még pedig úgy, hogy a törvényben elrendelt minden formaiságot a legkínosabb részletességgel megtartották, minden lépésükről írásos jeleket készítettek és ha a törvényben az volt, hogy írásos választ kell kapniok a főnökeiktől, ezt el nem engedték többé és amíg meg nem kapták, nem adták át egymásnak az árukat, nem vágtak le egy ólomzárt és végül nem indították utnak a vonatokat, amíg csak minden apróság egy elintéztét nem nyert, amint a törvény követeli.

Igy mutatták meg, hogy nemesek a botnak, de a törvény kötelének is két vége van és ha az egyik végét rá lehet hurkolni a tisztviselők nyakára, ez a másik végét az állam nyakába hurkolhatják és ekkor a fojtogatás kölcsönös lesz.

A gyalui járási jegyzők esetére a példa egész analógiáját nem lehet alkalmazni, mert ők ugyan senkinek sem vetnek hurkot a nyakába, sőt ellenkezőleg, elvágják a kötelet, hogy végkép szabaduljanak fullasztó helyzetükből. Ám a példa eleje taláiban alkalmas az ő helyzetük magyarázására: velük az történt, hogy az a bizonyos kötel a törvényre való hivatkozással mindanyiszor a nyakukba hullott, ahányszor csak alkalom volt rá; velük szemben a törvény kiesinyeskedő pontjait éppen olyan vaskövetetességgel alkalmazták, mint az olasz vasutások. És az eredmény is ugyanaz lett: a forgalom egyszerre megállott, a vasutakon éppen úgy mint a jegyzői hivatalosbák asztalánál, ami azt bizonyítja, hogy a végtelenségig vinni semmi sem szabad és nem is lehet.

A kolozs megyei alispán különben valószínűleg rendet fog csinálni ebben a dologban. Nyomban a helyszínére utazott s a panaszokat személyesen vizsgálja meg. Hisszük és reméljük, hogy komoly hibákat nem fog találni, a jegyzőket megnyugtatta, lemondásukat visszaszívatta és megígéri, hogy jövőre nem fogják őket naponként kintpadra feszíteni.

De hát ha az eset el is simul valahogy ott helyben, ne tessék hinni, hogy éppen úgy elsimul az egész országban. Éppen ellenkezőleg, az ilyen dolgok sokkal nagyobb hullámokat vetnek a periferiákon, mint az események középpontjában. Tartunk tőle, hogy a példa ragadós lesz és ezután a jegyzői sztrájkokkal gyakrabban fogunk találkozni, hol itt, hol ott. Mert felhalmozott gyűlékony anyagai az elégedetlenségnek minden vármegyében vannak bőven, a fegyelmi hatalommal való mértékellen tobzódás, a borságotok kedélyes gyakorlása és más egyéb a jegyzői hivataloskodással járó gyönyörűségeknek folyamánaképpen.

Nem is lesz ez másképpen, mindaddig, amíg a legfontosabb jegyzői kíváncságot teljességébe nem megy, amíg a szolgálati szabályzatot el nem készítik és életbe nem léptetik.

Eddig lehetett ezt huzni-halasztani, de most már, mikor a végelkeseredés sztrájkokban kezd nyilvánulni, veszedelmes dolog lenne a további halogatás. A központi jegyzői egyesület sok jó dolgot keresztül tudott már vinni, ha idejében egy-egy küldöttséget vezetett illetékes helyre. Tessék ez eset alkalomával kísérletet tenni a szolgálati pragmatika kérésével.

UJDONSÁGOK.

NAPIREND. Naptár. Szerda, június 16. — Róm. kath.: R. Ferencz hv. — Prot.: Jusztina. — Görög-orosz: jun. 3. Paula sz. — Zsidó: Sziv. 27. — A nap két reggel 4 óra 3 perczkor, nyugszik este 7 óra 58 perczkor. — A hold két éjjel 2 óra 54 perczkor, nyugszik délután 6 óra 29 perczkor.

A hervát miniszter fogad d. u. 4 órakor. A közoktatási államtitkár fogad délnél 12 órakor. Oszlályorsjáték huzása d. e. fél 9 órakor. — Tavasz kiállítás a Nemzeti Szalonban. Nyitva 9—5-ig. Belépődíj 1 korona. — Könyves Kálmán művészeti szalonjának állandó nyári kiállítása (Nagymező-utca 37—39.) nyitva egész nap. Belépődíj nincs. — Az Uránia kiállítása (Kigyó-tér.) Nyitva egész nap. Belépődíj nincs. — Az Uj Művészeti Szalon (Kecskeméti-utca 3.) Nyitva egész nap. Belépődíj nincs.

Nyitvalevő muzeumok: A Nemzeti Múzeum ásványtára 9—2-ig. — A Szépművészeti Múzeum 10—2 óráig. — A Mezőgazdasági Múzeum 10—1-ig. — Az Iparművészeti Múzeum 9—6-ig. — A Kőzetudományi Múzeum 2—6-ig. — Az Aquincumi Múzeum egész nap. — A Technológiai Iparmúzeum 9—1-ig és 6—8-ig. — Az Erzsébet Múzeum 9-től fél 1-ig és 3—4-ig.

Nyitvalevő könyvtárak: A Nemzeti Múzeum könyvtára 9—4-ig. — Az Akadémia Könyvtára 3—7-ig. — Az Egyetemi Könyvtár 9—12-ig és 3—8-ig. — A Fővárosi Könyvtár 9—2-ig. — A Kereskedelmi Múzeum könyvtára 9—2-ig. — A pedagógiai könyvtár és tanszerkiállítás 3—6-ig.

Személyi hírek. Báró Bánffy Dezső ma reggel üdülésre Gasteinba utazott. — Erzsébet bajor királyi hercegnő, férjezett Seefried Ottó grófné, királyunk unokája, e hó 21-én hugának, *Augusta* főhercegnőnek és családjának meglátogatására Budapestre érkezik. Seefried grófné budapesti tartózkodása több napra fog terjedni.

József főherceg a királynál. József főherceg tegnap reggel automobilon Bécsbe ment s déli egy órakor a királynál különkihallgatáson jelent meg. A főherceg még tegnap este automobilon visszaérkezett Budapestre s innét ma reggel Jászlerénybe utazott, ahol a mai nap folyamán csapatszemplét tart.

Magyar nemes. A király személye körüli magyar minisztere előterjesztésére Matasics Károly ezredesnek, a 78. számú gyalogezred parancsnokának és törvényes utódainak a magyar nemességet díjmentesen adományozta.

Mária Valéria főhercegnő nyaralása. Mária Valéria főhercegnő gyermekeivel és kíséretével teljes inkognitóban ma reggel nyolc órakor a keleti expresszvonattal Párisba érkezett és tíz órakor tovább utazott Pornichet tengeri fürdőbe. Üdvözlésére hidvégi Nemes gróf diplomáciai ügyvivő jelent meg a pályaudvaron.

Nyugalmazott akadémiai igazgató. A király a földművelésügyi miniszter előterjesztésére megengedte, hogy Hensch Árpád, a magyarorszári gazdasági akadémia igazgatója saját kérelmére állandó nyugalomba helyeztessék.

A Panama-esztona első tervezője. Lucien Napoleon Bonaparte Vyse, Leticia Bonaparte hercegnő és Vyse angol diplomata fia, hatvanhatéves korában meghalt Toulonban. Az elhunytban fogamzott meg legelőbb a Panama-szoros átvágásának terve és erre vonatkozó koncesszióját átadta később Lesseps Ferdinándnak.

Báró Fejérváry Géza jubileuma. E hó 24-én lesz ötvenedik évfordulója, hogy báró Fejérváry Géza gyalogsági tábornok, a magyar darabont testőrség kapitánya vezérkari kapitány korában megkapta a katonai Mária Terézia-rendet. Fejérváry az egyetlen még élő lovagja ennek a rendnek és egyuttal kancellárja is. Legfelsőbb meghagyásra e hó 24-én Fejérváry tiszteletére a bécsi Hofburg szertartástermében udvari ebéd lesz, amelyre a tábornoki kar is hivatalos. Bécsből híre érkezik, hogy Fejérváry ebből az alkalomból a grófi rangot fogja a királytól megkapni.

Hamann követségi tanácsos esküje. A berlini ügyészség egy ízben már elejtette a vádat Hamann titkos követségi tanácsos ellen, aki a külügyminisztérium sajtóirodájának főnöke, most azonban az országos törvényszék úgy határozott, hogy megindítja az eljárást Hamann ellen, mert terhelő bizonyítékokat talált arra nézve, hogy a titkos követségi tanácsos 1903. október 17-én hamisan tanuskodott és hamis esküt tett, mikor Schmitz Bruno tanár felesége ellen válopört indított és az asszony első férjétől nagy tartási díjat követelt. A tanár elvált neje közvetlenül azután férjhez ment Hamann titkos tanácsoshoz.

— **Az orosz czárné küldöttje Magyarországon.** Érdekes vendég érkezett vasárnap fővárosunkba, Hansen P. E. G. orosz államtanácsos, aki egyenesen az orosz czárné megbízásából jött, hogy Magyarországon a gyermekvédelmi intézményt tanulmányozza. Budapesti látogatásai után pedig a nagyobb vidéki városokba rándul ki, hogy első sorban a magyar nép közreműködését tanulmányozza az állami gyermekvédelem terén. Az orosz czárné és az orosz hivatalos körök figyelmét főleg az keltette föl a magyar gyermekvédelem iránt, hogy ez az intézmény eltérőleg az összes európai hasonló czélú intézménytől, kizárólag jogi alapon áll és intézetek helyett az elhagyott gyermekek védelmét az államilag kiválasztott családokban oldja meg. Az orosz államtanácsos ma látogatást tett Ruffy Pál min. tanácsosnál is, az állami gyermekmenedékhelyek főfelügyelőjénél.

— **A diplomácia köréből.** A király a külügyminiszter előterjesztésére Petrosics Aristoteles konzulnak az alexandriai konzulátus vezetésére, Györgyecz László konzulnak a milánói konzulátus vezetésére és lovag dr. Puscariu Junius konzulnak a moszkvai főkonzulátus vezetésére való meghívását jóváhagyta és egyúttal Györgyecz László és lovag dr. Puscariu Junius konzuloknak a II. osztályú főkonzuli czímet adományozta.

— **A hercegprimás nyaralása.** Vaszary Koles biboros hercegprimás, aki a múlt hó eleje óta balatonfüredi nyaralójában lakik, kitünően érzi magát. Naponta hosszabb sétát tesz parkjában és a Balaton mentén s friss erővel végzi egyháza kormányzásának teendőit. Dr. Kohl Medárd püspök a papszentelés miatt a hó végéig a fővárosban marad és július elején utazik nyári tartózkodásra Balatonfüredre. A hercegprimás csak augusztusban, Szent István ünnepe alkalmából tér vissza a fővárosba.

— **Kitüntetések.** A hivatalos lap mai száma közli, hogy a király Kronberg Józsefnek, a budapesti Oberbauer egyházi szer és zászló-cég főnökének, a hazai ipar terén szerzett érdemei elismerésül a Ferencz József-rend lovagkeresztjét adományozta. — A király személye körüli magyar minisztere előterjesztésére Himlauer Adolf mosztári lakosnak közhasznú szolgálatai elismerésül az arany érdemkeresztet adományozta. — A király Denkstein Lipót nyugalmazott kataszteri főmérnöknek és térképtárnoknak az országos kataszteri fölmérés terén teljesített sok évi hű és buzgó szolgálata elismerésül a Ferencz József-rend lovagkeresztjét adományozta.

— **Titkos fegyvertárak.** Pétervárt Timofejew fegyverkovács házában a rendőrség titkos fegyverraktárt fedezett föl s a pénzében jól felszerelt fegyvergyárat. Timofejewet segédeivel együtt le tartóztatták s városszerte házmotózást tartottak. Így sikerült nyomára jutni egy másik fegyverraktárnak, amely Antonow gazdág fegyverkereskedő házában volt elrejtve.

— **Eulenburg herceg és a rendőrség.** Az Eulenburg-ügy bonyodalmára vonatkozólag újabbán ezeket jelentik Berlinből: Tegnap délelőtt Klinghammer bünyűgyi rendőrbiztos több rendőrtisztviselővel és detektívvel beállított a Liebenbergi kastélyba s ötnegyed óra hosszat tanácskozott Eulenburg herceggel a rendőrtisztviselők elhelyezéséről. A herceg hevesen tiltakozott az ellen, hogy a rendőrbiztosok és a detektívek a kastélyban maradjanak, erre Klinghammer a környékbeli házakban helyezte el embereit és jelentést tett a berlini rendőrfőnökségnek. Ma ismét 12 rendőrtisztviselőt küldtek ki Liebenbergbe. A herceg legidősebb fia tegnap Berlinben tiltakozott a rendőrfőnökségen a titkos rendőrök kiküldése ellen, mert atyja letele a követelt biztosítékot.

Eulenburg herceg védője, Wronker igazságügyi tanácsos föllebezett a büntető kamarának ama határozata ellen, amelyvel elrendelte, hogy a herceg emelje föl kaucezióját félmillió márkára, különben letartóztatják. A bíróalmi törvényezék még ma fog dönteni a panasz fölött. Eulenburg herceg a legközelebbi esküdtészi ülészak kezdetéig a liebenbergi kastélyban marad.

— **Megbüntetett gyűlésrendező.** A kilencedik kerületi kapitányság ma tizenöt napra és száz korona pénzbüntetésre ítélte Fuchslander Lajost, a Küzdelem című fuvaros szaklap szerkesztőjét, Fuchslander ugyanis jun. 5-ére gyűlést hirdetett a Soroksári-ut 108. számú házában levő Rácz-féle korezmába és a gyűlést, amelyen a budapesti jégutókecskésait igazságtalan, engedelmességgel tartotta meg.

— **Lujza hercegnő asszony üzletei.** Lujza hercegnő asszony, Fülöp kóburgi herceg felesége már hosszabb ideje Berlinben él és magával hozta egykori környezetét is. Vele van Mattasich Géza volt főhadnagy, akitől a hercegnő asszony nem tud megválni s ez az egyetlen oka annak, hogy Lipót király hallani sem akar a kibékülésről. Lujza hercegnő atyjától 50,000 frank évjáradékot kap, amelyhez Fülöp kóburgi herceg tekintélyes összeggel járul, de ez távdról sem elég a hercegnő asszonynak s így történt, hogy most is meggyűlt a baja egy vendégfogadóban, mint már annyiszor ezeltett. A B. Z. am Mittag közli, hogy Lujza hercegnő asszony nem tudta kiegyenlíteni hotelszámláját és kénytelen volt ugyyszólván megszökni szállásáról. Berlinbe érkezve, az Unter den Lindenen egy előkelő fogadóban vett lakást és a pazar ebédek árát is felíratta. Mikor aztán az összeg nagyra nőtt, a fogadó igazgatója prezentálta a számlát, de a hercegnő asszonynak nem volt pénze. Hamarosan elköltözött tehát, a vendégfogadós pedig bepörölte Lujza hercegnőt. Környezete, különösen Mattasich egyre pénzt hajszol és közben gyanus üzemeltől sem riad vissza. A mulkoriban is a volt főhadnagy alkuba bocsátkozott s meg akarta vásárolni a hercegnő asszony számára a Grunewald egy hatalmas telkét, Prenzluban pedig egy ősi kastélyt nagy kiterjedésű birtokkal. A vásárból azonban nem lett semmi, mert Mattasich a vétel árát két évre szóló váltóval akarta kiegyenlíteni és kikötötte, hogy a váltó meghosszabítható, ha a lejárat napjáig nem hál meg Lipót király, vagy Sarolta özvegy mexikói császárné, Lujza hercegnő asszony nagynénje. Mattasich elhitette a birtokok eladóival, hogy atyjától a hercegnő asszony 100 millió frankot fog örökölni, nagynénje után pedig legalább is 52 millió frank örökség vár Lujza hercegnőre. De ha ez az üzlet nem is sikerült, egy másik, ehhez hasonló, mégis beütött. Mattasich ugyanis nemrégiben megvásárolta a hercegnő asszony részére I. urtól egy versenystállót árverésen, I. pedig váltókat kapott a hercegnő asszony aláírásával, aztán Mattasich a hercegnő titkárával, Gaertnerrel és mások segítségével egyenként eladogatta a versenypáripákat. Ebből az üzletből bizonyára olyan botrány lesz ismét, mint volt az, amely miatt Lujza hercegnőnek társaságával együtt sietve el kellett utaznia Aachenből. Ott ugyanis Mattasich Schneemann bankártól egy villát vásárolt 1,300,000 márkán és természetesen a hercegnő váltójával fizetett, aztán elkötvettyeltte a nyaralót. Schneemann egy-két nap mulva megtudta, hogy olyan váltó, mint amint ő kapott, temérdek van forgalomban a hercegnő nevével a leghírhedtebb uszorások kezén és rohant a hercegnőhöz, de már akkor késő volt, a nyaralót Mattasich eladta s mivel a bankár a rendőrséggel fenyegetőzött, Lujza hercegnő asszony és háznépe sietve kerekelt oldott.

— **Román tanulók Budapesten.** Néhány nap óta a főváros utcáiban román nemzeti öltözetben elemi iskolai fiúk és lányok vonják magukra a figyelmet. Ezek a németborsóni kerülethez tartozó vaskói állami iskola tanulói. Izvornicsán Dömötör hazafias tanító és Kucsura Győző számvető hozták fel a harmincz főnyi csapatot. A követésre méltó tanulmányút költségeit hazafias ünnepélyek rendezése és közadakozásból gyűjtötték egybe. Az államvasutak részéről a legnagyobb kedvezményben részesültek a tanulók, a fővárostól ingyen szállást és a jözséfvárosi Diák-otthonban néhány filléért ellátást kapnak, azonkívül ingyen nézhették meg Budapest látványosságait is.

— **A zajtalan löfegyver.** Londonból jelentik, hogy a Kings-Club lövőtérén Sir Hiram Maxim új próbát tett az általa föltalált zajtalan fegyverrel. Először különféle hangfokozóval el nem látott fegyvereket süttöttek el és döbbenésük erejét megmérték, majd Maxim találmányát mutatják bb. Az egész készülék egy kis esőhöz hasonlít, amelyet a fegyveres nyílására csatolnak föl. A fegyver elcsúszások a puskaropogások a csöben alkalmazott csavarmenetekben megakadnak és forgó mozgást kénytelenek végezni, ami által energiájuk hová alakul át és így a döbbenés elmarad. Az ilyen készülékkel ellátott fegyverek csak tómpán zognak. A kis készülék a célzás pontosságára nincs befolyással.

— **Az első szereplés.** Julius harmadikán lesz San-Marcoban, Triest mellett a magyar-osztrák haditengerészet új hajójának, a „Radetzky“ nevű csatahajójának a vízrebocsátása Ferencz Ferdinánd trónörökös jelenlétében. A hajó keresztelését a trónörökös felesége, Hohenberg Zsófia hercegnő fogja végezni, aki-nek ez lesz az első nyilvános szereplése.

— **Az egyetemi templom új felszerelése.** A budapesti tudományegyetem temploma, mely a fővárosnak egyik legszebb barokk-stilusu régi épülete, az utóbbi időben több nevezetes felszereléssel gazdagodott. Ezek között van az új fűtési és villamvilágítási berendezése, a toronyóra új felszerelése és az antik himzűsi ornátus helyreállítása. Az egyetem tanácsa legutóbb a kultuszminisztériumhoz kérvényt intézett a budavári koronázó Máttyás-templom régi orgonájának átengedése iránt. A minisztérium ez ügyben tárgyalásba fog bocsátkozni a székes-fővárossal.

— **Hazatért lelkész.** Bereczky László ujonnan megválasztott ref. pap, kit hívték Amerikából, Phoenixville városából hívtak haza ma nagy ünnepek közt vonult be Makó városába. Megható volt az Amerikából visszatért lelkész szónoklata. Az állomásnál ezernyi nép szorongott körülötte és könyves szemmel ballagta a hazájába visszatért lelkész szavait. Este tiszteletére bankettet rendezett Makó városa, amelyen felekezeti különbség nélkül megjelent a lakosság. Bereczky a banketten elmondott tószójában rámutatott az Amerikába vándorolt magyarok leg többjének szomorú sorsára és fogadta, hogy az Amerikában szerzett tapasztalatait felhasználja használni a kivándorlás megállítására.

— **Egy kuriai bíró halála.** Frenreisz István kuriai bíró, a budapesti királyi tábla tanácselnöke, rövid szenvedés után elhunyt. Frenreisz István a magyar bírói karnak egyik köztiszteletben álló, régi, puritán alakja volt, aki ugyszólván halála napjáig nagy buzgalommal töltötte be nemes hivatalát. Érelmeszedés volt oka halálának. Frenreisz István 1840-ben született Budapesten. Jogi tanulmányainak befejezte után a pestvárosi törvényszéknél mint főjegyző kezdte meg működését, 1890-ben megkapta a kuriai bíró czímet és jelleget, 1903-ban lett a budapesti királyi ítélőtábla tanácselnöke s egyben elnökhelyettese s azóta lakadatlan munkásságot fejtett ki. Betegsége csak nyolcz nappal ezelőtt döntötte ágyba és a gyilkos kór hamarosan végzett vele. Halálát özvegye, hat gyermeke és kiterjedt rokonság gyászolja.

Frenreisz Istvánt, a királyi ítélőtábla elhunyt tanácselnökét ma délután négy óraker temették el a Vám-utca 10. szám glatti gyászházából impozáns részvét megnyilatkozása mellett. A holttestet Fescha Ignác a kapuczinus rendház főnöke szentelte be nagy segédlettel, majd feltették a szépművi érczkoporsót a díszhintóra és kivitték a farkasréti temetőbe, ahol örök nyugalomra helyezték. Az engesztelő szent mise áldozatot holnap, szerdán délelőtt 10 óraker mutatják be a kapuczinusok templomában.

— **Egy színházi épület lángokban.** Troppauban az elmúlt éjjel a városi színházban tűz ütött ki, amely csakhamar veszedelmes módon elharapódzott. Éjjel háromnegyed kettőkor a lángok kiesaptak a tetőn és veszedelmebe sodorták a szomszédos apátsági templomot, a városházát és a többi épületeket. A troppai tűzoltóság és a kivonult katonaság tevékenységének köszönhető, hogy két és fél órai munka után a tüzet lokalizálták a színházépület belsőjére és tetejére. A nézőtér egyrésze, a mennyezet és a tető elpusztult. A színpad és a homlokzat azonban nem rongálódott meg. Balcsét nem történt. Az eddigi megállapítások szerint a tűz valószínűleg a harmadik karzaton tört ki és pedig azáltal, hogy a múlt hónap óta bezárt színházban dolgozó munkások vigyázatlannal bántak a tüzzel. A színház a város tulajdona. A következő színházi szezon a tűz miatt késéges.

— **Utcái harez.** Szolnokon az éjjel öt közművesegéd megtámadta az utcán Járomi Jánost és Istvánt s késekkel megszurkálták őket. Járomi János még az éj folyamán meghalt. Járomi Istvánt a kórházba szállították, ahol a halállal vívódik. A rendőrség Berényi Dobrovics János, Hering Béla, Dudás István, Csizmadia Szalóki István közműveseket még az éj folyamán elfogta és a járásbíró-sághoz szállította.

— **Lég-hajó-utak.** Most már sok ki-látás van rá, hogy a legközelebbi jövőben rendszeres lég-hajó-utak fognak közlekedni. Az a társaság, amely tavaly alakult Berlinben s mely a „Zeppelin-társaság” nevet vette föl, azt tervezi, hogy jövő év május havában induljanak meg a levegőben az első lég-hajó-járatok. Egyelőre csak Németország és Svájc között közlekednének a hajók, de terve van véve a nemzetközi forgalom fokozatos bekapcsolása. Az igazgató azt állítja, hogy a folyton fokozódó technikai javítások folytán a gyár abban a helyzetben van, hogy mind főkéletesebb lég-hajókat állíthat elő. Ezek annyira megbízhatók már, hogy a hevesebb szélviharban, mint amilyennel küzdenie kellett legutóbb Zeppelinnek, utra lehet kelni rajta. A lég-hajó a szolgálatot végző öt emberen kívül mintegy husz ember foglalhat helyet. Az utikészletet azonban nyolcz óránként meg kell újítani. A társaság, amely magáénak vállalta az ügyet, főképpen arra törekszik, hogy rendszeres lég-hajó-forgalmat létesíthessen. Friedrichshafenben egy központot fognak létesíteni, egy nagy lég-hajóállomást, ahonnan elindulnak majd az egyes járatok. Itt lesz a technikai műhelyen kívül egy lég-hajós iskola, amelyben lég-hajó-vezetőket képeznek ki. Az állomások sorában pedig a következő városok szerepelnek: München, Frankfurt, Strassburg, Luzern, Köln és Düsseldorf. A legjövendőbb vonalnak a Friedrichshafen—Luzerni tetszik a társaságnak és épp ezért ezt fogják legelőször megépíteni. Naponta két hajó fog itt közlekedni, egy harmadik pedig Luzernből indulva körszót tesz a Rigin. Svájc regényes vidékein eddig sem sajnálták az idegenek a pénzt és erre alapítják féltevést a társaság, amídon innen számít legnagyobb jövendelmét. Az említett vonalakon kívül, ha a siker kedvezni fog a társulatnak, mihamar Berlint, sőt Koppenhágát is bevonják a forgalomba.

— **A villám halottai.** Szerdán hatalmas vihar vonult végig Vasvármegye némely vidékén, mely sűrűn szedte áldozatait. Jákán agyoncsapta Bó-dics József 69 éves munkást, aki egy fa alatt keresett menedéket. Bejez községben 56 munkást ért utol a vihar. Esernyőket feszítettek ki és összehajtottak. A villám közéjük csapott és Pintér Ferencet halálra sújtotta. A többi 55 ember egy óra hosszat alétan feküdt a földön. A faluba is beütött a villám és agyoncsapta Szőke Józsefnét, Rumban pedig szétroncsolt egy gyermekbölcsőt, a melléte levő kutyát is megölte, de a gyermeknek nem lett semmi baja. Gyertyámonon a villám egy munkáscsapat közé csapott le és négyet megölt közülök. Eperjesről írják, hogy Sárosmegye déli részein csütörtökön óriási vihar dühöngött. Aboson a vasúti állomás villamos-szigetelőibe félóra alatt huszonháromszor csapott be a villám; Terebün két házat, Lemesen egy házat gyújtott fel és Terebün az egyik házban az asztalnál ülő háziaszszonyt is megölte. Nagykikindáról írják, hogy ott vasárnap délután nagy zivatar vonult át a város. A zivatarnak emberélet is esett áldozatul; a villám egy házba lecsapott és a konyha tüzhely-nél foglalatokodó Német Évát agyoncsapta. A szerencsétlen asszony négy kis árva hagyott hátra.

— **Fegyelmi eljárás a sárospataki főiskola igazgató-tanácsa ellen.** A sárospataki főiskola igazgató-tanácsa és tanárai között tudvalevőleg viszálykodás támadt, amelynek során az igazgató-tanács a főiskola egyik tanárát minden fegyelmi eljárás nélkül megfosztotta tanszékétől. Miután a közoktatásügyi miniszter az igazgatótanács eljárásának törvénytelenségét főfelügyeleti jogánál fogva megállapította, a jogaiban sértett tanár az igazgató-tanács ellen hivatalos hatalommal való visszaélés miatt fegyelmi feljelentést tett s egyben kérte a ref. konvent elnökségét, hogy az érdekelt tisztánemmi egyházkerület helyett egy más egyházkerület bíróját küldje ki a fegyelmi eljárás foganatosítására. Mint értesülünk, most érkezett le báró Bánffy Dezső főgondnok és Antal Gábor püspök aláírásával a konventi elnökség határozata, amely a főiskola igazgató-tanácsa ellen a fegyelmi panasznak és bírósági feljelentésnek helyt ad és a bírósággal ezen ügyben a dunamelléki ref. egyházkerületet bízza meg.

— **A szabadkai gyilkosság.** Özvegy Haverda Boldizsárné meggyilkolásának ügyében dr. Costán Miklós vizsgálóbíró még mindig a tanúk kihallgatásával van elfoglalva. Tegnap Sternberg Fedorát, Sternberg dob-utezai öszoeres nővérét hallgatta ki, aki Jánosynak eladta a pisztolyt. Sternberg Fedora a vizsgálóbíró kérdésére elmondta, hogy ősz óta van a fivérének budapesti boltjában, mint elárúsító. Hogy márcziusban kinek és hányszor adott el Browning-revolvert, arra már nem emlékezik. A vizsgálóbíró ezután felvezette a czellából Jánosy Aladárt, aki hosszan s merőn nézett Sternberg Fedorára, majd kijelentette, hogy látta valahol, de már nem tudja, hogy hol. Sternberg Fedora ugy nyilatkozott, hogy nem ismeri Jánosy-t, nem emlékszik rá. A vizsgálóbíró megmutatta neki a bűntény színhelyén megtalált pisztolyt, de azt sem ismerte fel. Mialatt a vizsgálóbíró az elárúsítót hallgatta ki, az alatt Vojtha Antalné a bátyja kíséretében megjelent Winckler István királyi ügyésznek, hogy tőle engedélyt kérjen férje meglátogatására. Vojtháné elmondotta az ügyésznek, hogy azért szándékozik meglátogatni a férjét, mert válni akar tőle és valóperére vonatkozólag szeretne vele beszélni. Az ügyész a látogatást nem engedte meg, mivel Vojtha Antal állandóan tagadásban van és így általmára válna a vizsgáló-latnak, ha most beszélné vele a felesége. Abba azonban beleegyezett az ügyész, hogy az asszony levelet írasson az urának. Vojtháné nyomban meg is írta a levelet és tudatta benne a férjével, hogy válni készül. Ma délelőt a vizsgálóbíró Deáknt hallgatta ki, aki a gyilkosságról közölt részleteket. Holnapra beidéztek az összes még kihallgatódó tanúkat. A vizsgálóbíró siet. Julius elején megkezdi szabadságát és addigra szeretné befejezni a bírósági vizsgálatot.

— **Alkoholbetegek gyógyítása.** Az alkohol ellen való küzdelem mindinkább nagyobb tért hódít. Az Általános Közjótékonyági Egyesület, mint már többször jeleztük, felvette programjába az alkohol elleni küzdelemet és igyekszik azt minél szélesebb körben elősegíteni. Egyéb intézményei között ez év január 1-én megnyitotta Rákospalotán (Árpád-utca 12) az alkoholbetegek és morfinisták részére létesített gyógyítóházat, amelyet eredetileg 12 beteg részére rendezett be, látván azonban, hogy a gyógyulást keresők száma egyre emelkedik, szükségesnek találta a gyógyítóház kibővítését és így már a legközelebbi időben harmincz beteget helyeztek el benne. A betegek állandó orvosi felügyelet alatt állanak. Az ellátási díj, tekintettel különösen a szegényebb néposztályra, napi 3 koronánál kezdődik. Felvételre jelentkezni lehet az egyesület főorvosánál, dr. Stein Fülöpnél (Semmelweis-utca 11), vagy az egyesület főtitkáránál, dr. Lányi Mártonnál (Fehérvári-ut 27). Az egyesület kívánatra bárkinek küld ismertetőt.

— **Uj földrendést jövendölnek.** Noreaux abbé-nak, a bourgesi obszervatórium vezetőjének jóslásai, aki már januárban megjósolta a délfranciaországi földrendést, a figyelmet most felkeltették. Az abbé pontos térképet rajzolt arról a területről, hol a földrendés lesz s megjelölte a fenyegetett pontokat. A jövő esztendőre is földrendést jósl Délfranciaországnak, de az addiginél súlyosabbat és nagyobb mérvűt. A legerősebb földrendés Nizzában, Monaco-ban és Toulonban lesz. Másodsorban fenyegeti a veszély Lyont és Marseillet. A folyó esztendő általában kritikusnak jelzi az abbé és ő is, mint a többi tudósok, azon az állásponton van, hogy itt, épp úgy, mint a délolaszországi földrendésnél, tektonikus előzményekről van szó, amelyek összefüggésben vannak a Földközi-tenger medrének általános süllyedésével. Alfano, a római szeizmográfiai intézet igazgatója is kijelenti, hogy el lehetne készülv Délfranciaországban újabb földrendésekre. Rómából jelentik: Alfano híres tudós, az itteni szeizmográfusok intézet igazgatója úgy vélekedik, hogy ezentúl Délfranciaországban sűrűn fognak ismétlődni a földrendések és a mostaninál erősebbek lesznek.

— **Az erőszakos vendég.** Az éjszaka Kulesár László napszámos beállított a Ferencz-kört és a Mester-utca sarkán levő kávéháza s kérdőre vonta a pinczereket, hogy szervezték-e a pinczerek a kívánsí idegent kiutasították. Kulesár László azonban reggel felé újra visszament s most már fenyegette a pinczereket s lármázott, hogy beveri a kávéház ablakait. Végre is rendőrt kellett hívni, aki az erőszakos embert a kerület kapitányságára kísérte.

— **Orvosprofesszorok panamája.** A maga nemében példátlan botrányról érkezik hír Berlinből. A „Taeg. Rundschau” jelenti, hogy a közoktatásügyi minisztérium szigorúan fog eljárni azok ellen az orvosok ellen, akik pénzért szerettek maguknak pácienseket. Friedmann egészségügyi tanácsos tudvalevőleg becsületbírósági eljárást kért maga ellen, mert szemére hányták, hogy néhány orvos-tanártól azt állította, hogy provizóriert szerettek betegeket. A becsületbírósági eljárás során kiderült, hogy Friedmann eljárása nem volt alaptalan, hanem ellenkezőleg, körülbelül egy tuczat kiváló orvos pénzt fizetett közvetítőknél betegeket szerzésére. Minthogy a közoktatási miniszter elhatározta, hogy az olyan orvosok ellen, akik a betegközvetítésért pénzt fizettek, tudományos rangjukra való tekintet nélkül fog eljárni, botrány készül, amelyben kiváló orvosi kapacitások fognak szerepelni.

— **A lövőpetrii karbolsav-mérgezés.** Lapunk legutóbbi számában közöltük, hogy a Lövőpetriiben gyanus körülmények közt elhunyt Roth Albertné holttestének boncolásakor kiderült, hogy a szerencsétlen nő karbolsavmérgezésnek esett áldozatul. Erre vonatkozólag új tudósítások érkeztek, melyek az elhunyt asszony férjére szorított terhelők. A tudósítás ez: Az orvos riczinust rendelt. Bajával még a szobát sem kellett őriznie, annál kevésbé az ágyát. Egy reggelen mégis így szólt a férj hitveséhez:

— Csak maradj az ágyban, legalább kipihened magadat. Minek kelnél föl? Szedd a riczinust, ahogy az orvos tanácsolta.

Az asszony fölemelkedett az ágyából, kezébe vette a riczinusos üveget és forjtó szag csapta meg az orrát. Odafordult az urához, aki már távozóban volt.

— Várj csak, én nem veszem be ezt a riczinust, — mondta az asszony — mert borzasztó erős, kellemetlen szaga van.

— Fogd be az orrodát és úgy vedd be — biztatta a férj.

Az asszony kezébe vette az üveget és a férj befogta az orrát.

— Most igyad, — mondta — csak gyorsan, hirtelen, akkor nem erős.

Megtörtént. Róthné visszafeküdt a párnájára, a férj pedig elsielt. Távozás közben ráparancsolt a cselédségre:

— Hagyják pihenni a nagyságát. Ne menjen be hozzá senki. Akármit hallanak a szobából, ne menjenek be, ne törődjenek vele.

Mindez utóbb derült ki, a cselédség valotta. A vizsgálat nagy erélyvel folyik.

— **Véres szerelmi tragédia.** Berlinből jelentik: Egy vendégfogadóban a Kürstriner-platzon tegnap véres szerelmi tragédia történt. Egy fiatal pár szállott meg s a vendéglőnyvbé házaspárnak írta be magát. Reggel mind a kettőjüket átmetszett nyakkal holtan találták a szobában. Egy hátrahagyott levelükben megírták, hogy közös akaratúak lenni a halálba, mert házasságuk lehetetlen. A fiatalember 24 éves mézszáros, kedvese 17 éves varróleány.

— **Tolvajok a vámházban.** A rendőrség ma délen letartóztatta Sturm Ödön, Fehér István, Miskovics Ferenc és Kiss Géza vámházi munkásokat, akik évek óta dézsmálták a vámházi kezelés alá tartozó árukát. Különösen az utolsó időben loptak sokat. A sok reklamációra azután az igazgatóság megkérte a főkapitányságot, hogy nyomozza ki a tolvajokat. A főkapitányságon Keresztény Gyula fogalmazót bízták meg a nyomozással, aki a négy tolvajt hamarosan kikutatta. A hűtlen munkásoknál tartott házkutatás alkalmával sok lopott bronzot és porcellánt, kávét, teát, cukrot és dohányt találtak.

— **Házasság.** Szoboszlaj Papp Barti földbírókos kezesi és nagymezei Csornyus Annával folyó hó 15-én tartotta esküvőjét Ujfehértón.

Schneider Dédyt, Schneider János főreáliskolai tanár leányát, eljegyezte Szabó Sándor, a Budapesti Általános Villamosági Rt. tisztviselője Budapesten.

Dr. Szoboszlaj László ügyvéd, vármegyei tb. főügyész Magyarregeből eljegyezte Márk Endre földbírókos leányát, Erzsikét.

— **Nászajándékok.** Jegygyűrűk legelőnyösebben Polgár Kálmán műtörás ékszerterelepen, Budapest, VII., Erzsébet-körút 29., I. em. szerelhető be. Nagy képes album-árjegyzék bérmentve küldetik.

— **Bátor életmentő.** Tegnap este az újpesti rakodóparttól a Dunába ugrott Reinhold Béla pékségéd. Palovits János napszámos utána vette magát és kimentette. A pékségéd betege miatt skart öngyilkos lenni. Az irgalmasok kórházába szállították.

— **Öngyilkos postagyakornok.** A Bálvány-utca 22. sz. ház harmadik emeletén lakó Fürst Antonia egyik albrölőjének, Benkő Dezső posta- és távirdegyakornoknak szobájából ma délután fél három órakor két lövés durranása hallatszott. A főbrölő fia ijedten rohant be a szobába, ahol akkorra Benkő Dezső már a földön óriási vértócsa között hevert. A megrémült fiatalember azonnal értesítette a mentőket és a rendőrséget. A rögtön kivonult mentők már csak a beállott halált konstatazták. A rendőrség részéről dr. Radák György segédfogalmazó és dr. Sziklay orvos vonultak ki a helyszínre. A helyszíni szemle felvétele során megállapították, hogy a szabadkai születésű, 22 éves Benkő Dezső a divánon ülve, apró buldog-revolverből két lövést intézett jobboldali nyak ütere irányában. A lövések rögtön halált okoztak. A lövés után a fiatalember a diván hosszában a földre esuszott, bal kezében egy fővárosi napilap márczius 21-iki számát szorongatta, míg jobb kezéből a revolver a földre hullott. A halál azonnal beállt. Az asztalon kinyitva feküdt Bochner: Államszámartartásana, amelyből úgy látszik a vizsgákra készült. A helyszíni szemle felvétele közben érkezett meg az öngyilkos fiatalember öccse, Benkő Zoltán postatakarékpénztári gyakornok, aki elmondta, hogy bátyja körülbelül egy hét óta szabadságon van, hogy vizsgáira készüljön. A Várban, az első számú posta- és távirdehivatalnál volt gyakornok. Sohasem panaszkodott és így nem is sejtí, hogy mi vezette bátyját erre a szörnyű tette. Szülei Szabadkán laknak, ahol atyja, Benkő László posta- és távirde-főtiszt a II. számú postahivatalnál van. Ma reggel óta nem beszélt vele. A háziak előadása szerint Benkő Dezső ma délelőtt eltávozott hazulról és 2 óra tájban érkezett haza. Körülbelül fél 3 óra volt, amikor a lövések zajára berohantak, de már akkor mindennek vége volt. A Benkő testvérek február hó 15-én költöztek jelenlegi hónap szobájukba. Az öngyilkos nem hagyott hátra levelet és így tettének okát sejtetni sem lehet. Heltétlenül a törvényszéki orvostani intézetbe szállítják, boncolását azonban valószínűleg mellőzni fogják. Szabadkán lakó szüleit táviratilag értesítették a szomorú eseményről.

— **Detektívek a főkapitánynál.** Ma délelőtt tizenöt határszéli detektív tisztegett a főkapitánynál Csálik Alajos határrendőrségi főnök és Kürthy Sándor vezetésével. A tiszteletre az adott alkalmat, hogy a határrendőrségél most rendszeresítették detektív állásokat. A husz új állás közül ötöt már betöltötték, a tizenöt tisztelegő pedig tanulni ment a főkapitányságra, ahol háromhónapos kurzust hallgatnak végig. Most van a kurzus kezdete s azért bemutatkoztak a főkapitánynak.

— **A tattersalli gyilkosság.** Pünkösöd bűfőjéu a Tattersallban meggyilkolva talált Paut György szabóságod titokzatos halála ügyében a rendőri nyomozás nem pihen. A nyomozás most Sipos Bálint szökött póttartalékos katoná szereplésére kíván fényt deríteni. A katonát ugyanis a gyilkosságot követő nap a debreczeni pályaudvar közelében fogták el s véres katonaruha darabjait találtak nála. A szökött katonát fölhozták Budapestre, ahol kihallgatása során azt mondotta, hogy kedvesénél, Birinyi Annánál volt Debreczenben a gyilkosság éjszakáján. Rábizonyították, hogy néhány nappal pünkösöd előtt a fővárosban is volt több napig. Erre azt felelte, hogy csakugyan járt Budapesten, ahol Moka Erzsébet cselédleányt látogatta meg, aki a Rákóczi-ut 61. számú házában szolgált. Innen éjjel két órakor utazott vissza Debreczenbe. Erről a vallomásról megállapította a budapesti rendőrség, hogy teljesen valótlan. Moka Erzsébet nevű cselédleány egész Budapesten nincs. A debreczeni rendőrség pedig azt derítette ki, hogy Sipos Bálint a gyilkosság éjszakáját nem töltötte Debreczenben. Ez a körülmény, hogy alibi igazolás közben ilyen hazudozásokba keveredett, azt a gyanút keltette, hogy ha nem is ő maga a gyilkos, de czinkos lehetett. Bartha Endre rendőrfogalmazó tegnap este egy százados-hadbíró és két detektív kíséretében leutazott Debreczenbe Sipos Bálinttal, hogy a nyomozást ott folytassa.

— **Féltékeny szerelem.** Takács Gyula jászói szabóságod szerelmi féltékenységből revolverrel rálőtt Recki Veron kávéházi pénztárosnőre, majd azután önmagára lőtt. Mindkettő állapota életveszélyes.

— **A fuvarozómunkások sztrájkmozgalma.** Ma reggel a fuvaros-munkaadók elhatározták, hogy munkásaikat kizárják. Ennek folytán a sztrájkolók száma 1200-ra emelkedett, mindamellett eddig rendezettség nem történt. Ma délelőtt egyenként egy teljes órán keresztül tanácskoztak a munkaadók és munkások megbízottai Boda Dezső főkapitány dolgozószobájában. A munkaadókat Schön Ignác elnök, Kaiser István és Forrai Soma titkár, a munkásokat Tarca Lajos a felfüggesztett szakszervezet titkára, Zugler Balázs és még többen képviselték. A főkapitány mindenekelőtt tájékozódott az ellentétekről, azután megállapította, hogy a hatalmi kérdést ebben az esetben ki lehet kapcsolni a harcából. A munkások a munkaidőnek 17 órától 15 órára való leszállítását s a heti bérnek 2 koronával való fel-emelését kívánják. A főkapitány ajánlatot tett a munkaadóknak és munkásoknak, hogy egyelőre december 31-ig a statuszkvó alapján kössenek békét. Január 1-től kezdve pedig kössenek három évre kollektív szerződést a munkaidőnek 16 órára való leszállítása s a munkabérnek két éven át évenként egy-egy koronával való fel-emelése alapján. Mindkét részről köszönettel vették a főkapitány közvetítését, de megegyezés nem jöhetett létre, mert erre egyik részről sem volt megbízatásuk a tárgyaló feleknek.

A fuvaros munkaadók ipartestülete az Aggteleki-utca 12. szám alatti helyiségében fél 5-től 7 óráig vitatták meg azt a propeziózt, amit ma délelőtt dr. Boda Dezső főkapitány tett a béke érdekében. A főkapitány propeziózt Schön Ignác ismertette aprólékos részletességgel. A tanácskozás nagy izgatottsággal indult meg, amennyiben eleinte a fuvarosok hallani sem akartak arról, hogy ők tegyenek engedelményeket. A vita során felmerült egy oly értelmű indítvány, hogy a munkaidőnek egy órával való leszállítására legyenek hajlandók, viszont január 1-től kezdve adjanak egy korona béremelést is, de ezzel szemben a munkaközvetítés joga kizárólag a munkaadókat illesse meg. A többség azonban ezt az indítványt sem fogadta el s végül határozatilag meghívták az intéző-bizottságot, hogy a régi munkafeltételek alapján, dolgozzon ki új szabatos munkarendet, amelyen a munkaidőt a mainál egy órával rövidebbre szabja meg, de sem a béremelés, sem a munkaközvetítés kérdésében nem enged.

— **A vendéglősök királya.** Ezt a hangzatos címet adták Lyons József londoni vendéglősnek, aki körülbelül tízezer embert — szakácsokat, cukrászokat, pincézereket, szolgálókat — foglalkoztat. Lyons a vendéglője raktárában több ezer fincsát, harmincezer tányért, ötvenezer poharat, tömérdek abroszt és asztalkendőt őriz. Nyolcz kemezőben sütiteti a vendéglőjében szükséges kenyeret. Cukrászdája naponként harmincz tonna vajot fogyaszt el. Lyons rendezte a minap a nagy aberdeni lakomát, amelyre 90 teknősbékát, 800 halat, 1200 kakast, 2000 koltettet, 220 ürüczombot 2500 fúrjet, 500 kappant, 1200 körtét, 350 dinnyát, 1600 baracskot és 6500 font szőlőt szállított Londonból. Az asztalnál 750 pincézér szolgált fel.

— **Kitiltott kórházi szinelők.** Gróf Andrásfy Gyula belügyminiszter a kórházi szabályrendelet 39. szakasza alapján az alábbi szinelőket az ország valamennyi kórházából három év tartamára kitiltotta: Amreiter Rudolf aigeni betűszedőt, Mutavdzsis István dohanovezi foglalkozásnkülit, Majkovits András alsóalmádi eszmadiaszedőt, Vukovits István dragaljezi napszámósi, Padjan Péter vukovjei földmivest, Kratofil Jakab vrbosdvi napszámósi, Peterka József lédeci sítőszedőt, Dujits János podlopjezi napszámósi, Grudenics György gredani napszámósi, Griva Miklós maligradocezi napszámósi, Krizsán Mátysz ribnikai napszámósi, Pusits István garai napszámósi, Pudjak Simon dubravai napszámósi, Fucha Antal orahovezai napszámósi, Keits Julianna divusai hajadont, Gradiski György klovovezi pékszedőt, Vukits Julianna dugzelói fürjezetet és Matkovits János Joboviezai napszámósi.

— **Nyakszirtmeredvés.** Hivatalosan megállapították, hogy a brünni ezukorgyárban két munkás tényleg nyakszirtmeredvésben betegedett meg és beszállították a közkórházba őket. Egy harmadik gyanus esetben kiderült, hogy nem nyakszirtmeredvésről van szó. A hatóságok szigorúan intézkedtek az egészségrendőri szabályok betartása iránt.

— **Idegenek az Amerikai Parkban.** A Henrik herceg-túra külföldi vendégei, amikor Budapest látványosságait megzemlélték, nem maradtak el az Amerikai Parkból sem. Előkelő budapesti társaság kíséretében jelentek meg az idegenek a mulatóhelyen, melynek szépségei, a nagy variété és a Moulin Rouge pompás műsora elragadták őket. Az Amerikai Park műsora számára különben újabb attrakciókat hoz Friedman A. igazgató, aki most Párisba és Londonba utazott világhírű művészek szerződésére.

— **Halálozás.** Müller Ottó, a Kolozvári Nemzeti Színháznak több, mint 25 éven át volt karmestere Kolozsváron meghalt.

Kass Lajos, gróf Károlyi Gyula uradalmának főszámvevője életének 59-ik évében elhunyt Mácsán.

Barsai Leidenfrost László volt szabadalvüparti országgyűlési képviselő életének 51-ik évében elhunyt Budapesten. A megboldogult földi maradványait ma délután három órakor a gyászházban: VIII. ker. Szentkirályi-utca 10. szám alatt az ág. evang. egyház szertartása szerint áldották meg és e hó 16-án Léván helyezik örök nyugalomra.

Nagykallói Kállay Bertalanné szül. turesánkai és krstyánfalvi Turtsányi Johanna folyó hó 3-án hosszabb betegség után elhunyt Budapesten.

x **Ha gyermekét** egészségben, vidáman és szellemileg frissen akarja látni, úgy adjon neki dr. Hommel-féle Haematogent. Ne vezettesse magát felre az utáztatoktól.

x **Fodor-féle vivóterem** a Koronaherceg-utca 3. szám alatt a főváros legnagyobb és legjobban felszerelt torna- és vivóterme. Különös gond fordítatik a gyermektorna- és vivásra.

x **Bob-hashajtó a legkellemebb, 10 fillér.**

SZÍNHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

(*) **Ifj. Barta Tamás — új betanulással.** A Nemzeti Színházban ma este rendkívül érdekes repriz volt. Hűvös Kornélnek, a korán elhunyt nagy talentumu drámairónak ifj. Barta Tamás című darabját adták új betanulással. Az erős, drámai lendületű, pompásan megépített darab a mai fölelevenítésén éppen olyan sikert aratott, mint a régebbi előadások alkalmával. Az érdekes cselekmény mindvégig lekötötte a közönség figyelmét, amely sokat és melegen tapsolt. A szereplők közül kiemelkedett Pethes elsőrangú, nagystílű alakítása, mellette Cs. Alszeghy Irma és Gál adták a nagyobb szerepeket.

(*) **Fővárosi Nyári Színház.** Kreosányiékna! ma este a „Nap és Hold“ operettet adták szép ház előtt. Manola szerepében Földi Frida szép alakítását tapsolta a közönség, míg Bánónét B. Répássy Gusztó játszotta rendkívül sikerrel. Jók voltak még a herceg szerepében Virág, a szobaleány szerepében Korcsmárosné és a báró szerepében Bálint.

(*) **A Vigszínházban** holnap és holnapután az „Édes teher“-t, Heltai Jenő nagysikerű énekes vígjátékát adják, amely kivételesen kétszer egymásután kerül színpadra. Pénteken „A férj vadászni jár“ című bohózatot játszzák új betanulással. Feydeau mulatságos művének szereposztása a következő: Justinian Duchotel — Hegedűs Gyula, Leontine, a felesége — Varsányi Irén, Gontran Morillon — Sarkadi Aladár, Gustave Maurice — Góth Sándor, Cassagne — Szerémy Zoltán, Latour du Nord grófné — Kiss Irén, Babette — Molnár Aranka, Bridois, rendőrtiszt — Balassa Jenő, Polgári biztos — Bárdi Ödön, Első rendőr — Dayka Balázs, Második rendőr — Oláh Zoltán. „A Férj vadászni jár“ második előadása vasárnap lesz, szombaton pedig az „Édes teher“-t ismétlik.

(*) **Mikszáth Kálmán jubileuma.** A temesvári Arany János Társaság elhatározta, hogy szeptemberben Mikszáth Kálmán írói jubileuma alkalmából Mikszáth-ünnepet rendez, amelynek tárgy-során Szabolcska Mihály, Vértessy Gyula, Ferenczy Zoltán, Jögrné Draskóczy Ilma és Sztura Szilárd szerepelnek.

(*) **Magyar művésznők sikere Angliában.** Dr. Arányi Taksony fővárosi rendőrtanácsosnak leányai: Adila és Jelly hegedűművésznők és Hortense zongoraművésznő, akik immár három hónap óta művészi köruton vannak Angliában, a napokban Londonban léptek a nyilvánosság elé gróf Menndorf nagykövet estélyén, melyen a spanyol királyné is részt vett. A kiváló művésznők a fényes arisztokrata társaság előtt igen szép sikert arattak. Az elismerés nem is maradt el, mivel a legelőkelőbb londoni lapok úgy említik meg a három nővért, mint a jövő művészvilág csillagait.

(*) **Történeti színműpályázat.** A Nemzeti Színház igazgatósága pályázatot hirdetett történeti színműre. A pályázat határideje ez év február 1-én járt le. Ma döntött a pályázat sorsáról a bíráló bizottság, amelynek Tóth Imre igazgató elnöklésével Ambrus Zoltán, Abrányi Emil, Császár Imre és Ruttkay György voltak a tagjai. A beérkezett 16 pályáma közül kettőt kizártak a pályázatból, mert nem feleltek meg a feltételeknek. A többi 14 pályamunka között — a bíráló bizottság egyhangú véleménye szerint — egyetlenegy sem volt érdemes a kitűzött pályadíjra. A részletes jelentés megírásával a bizottság Abrányi Emilt bízta meg.

(*) Uj magyar bohózat. A Magyar Színház igazgatósága, mint értesülünk, elfogadta előadásra és a jövő szezonban bemutatja Bródy Miksa és Martos Ferencz „Ne váljunk el!” című bohózatát.

(*) Színészek gyűlése. Az Országos Színészegyesület tanácsa ma délután ülést tartott Ditrői Mór elnöklésével.

Az elnök bejelentette, hogy Stesser József volt miniszteri tanácsos, az Országos Színészegyesületnek éveken át volt elnöke, és Müller Ottó volt érdemes karmester elhunytak. Nádasy József kérelmére megengedte a tanács, hogy Takács József nyugdíjas színész, aki 40 évig működött a színpadon, egy előadásban elbucszhassék a színpadtól. Ezután Réthely Lajos, a műsorbizottság elnöke a heterjesztette az ez évi február havi műsorbizottság jelentését. A jelentés szerint 31 igazgató 979 előadást tartott. Vidéki premiére 233 volt. Az előadott darabok között magyar darab volt 378, fordítás 616, énekes darab 468, drámai 388, vegyes 138, opera 18 és népszínmű 59. Ezek közül klasszikus előadás 34. Legtöbbször adták a magyar darabok között a Tatarjárás, amely 57-szer került színre. Körmeny János, a műsorbizottság másik elnöke, terjesztette ezután elő a március havi műsört. A jelentés szerint 31 társulat 1061 előadást tartott. Ezek között eredeti darab 470, fordítás 610, opera 31, klasszikus előadás 30, népszínmű 59. Március 15-ét minden magyar szintársulat megünnepelte. Az eredeti darabok között a Tatarjárás színre került 56-szor, Kivándoró 25-ször, Tanító 21-szer, Csókkirály 19-szer, Táncoz huszár, Császár katonái, Aranylakodalom, Fabusi veretek 12-12-szer, a Nagymama, Az ördög, János vitéz, Az ember tragédiája 10-10-szer, Gülbaba, Hivatalnok urak, Aranyvirág, Natalin és Szerencse fia 8-8-szor. Ezután a tanács a színházigazgatók engedélyét tárgyalta. A belügyminiszternek a következő színházigazgatók engedélyét terjesztik fel: Erdélyi Miklós, Krecsányi Ignác, Kunhegyi Miklós, özv. Makó Lajosné, Mezey Béla, Polgár Károly, Szalkay Lajos, Szabó Ferencz, Fehér Károly, Fehér Vilmos, dr. Farkas Ferencz, Kiss Árpád, Balla Kálmán, Szabadhegyi Aladár, Szabados László és Szendrei Mihály. A többi színházigazgatók engedélye iránti kérvénye még nem érkezett be a tanácshoz. A tanács tudomásul vette a színészegyesületbe való felvétel iránti kérvények felülbizárlására kiküldött bizottság határozatát. E szerint mindazok a gyakorlatosok, akik felvételi díjukat a véghatáridőre befizették, felmentemnek a vizsga alól, továbbá, akik a felvételi díjat nem fizették be, nemcsak hogy nem bocsáttatnak vizsgára, hanem gyakorlati engedélyüket is bevonnák. A működési engedéllyel bíróknak kivétel nélkül meg kell jelenniük a vizsgán. A felvételi vizsga a hó 16-án kezdődik. Az első napon a berendelt gyakorlatosok vizsgáznak, azután a működési engedélyesek, majd az új kérvényezők.

(*) Kabaret a vidéken. Rátkaý Mártonnak, a Király-színház és Magyar Színház tagjának vezetésével több fővárosi művésznőből és művészből álló kabaret-társulat vendégszerepelt Kecskeméten két napon át. A kis társulatnak nagy sikere volt, főleg Rátkaý Mártonnak. Kápolnay Irénnek, továbbá Széchy Magdának, akit a város közönsége mind a két estén ünneplott.

(*) Magyar dalosok Konstantinápolyban. A Budai Dalárda és az Országos Magyar Dalosszövetség tagjai a jövő hónap folyamán kirándulást terveznek Konstantinápolyba, ahol két-három dal-estét szándékoznak rendezni.

(*) A nő társadalmi nyomora képekben. Páris egyik kisebbszéri művészeti szalonjában érdekes kollekczió látható napok óta. Egy esomó világhírű festő és rajzoló művész került itt össze, úgy pedig, hogy a kiállításnak egészében valami szociális íze van. A kiállítás címe: Női nyomorúság. Hogarth, Goja, Gavarni, Toulouse-Lautrae, Forain, Steinlein és másoktól vannak itt képek és rajzok. A kiállítás célja nem más, mint a művészet tükrében megmutatni a társadalom számkivetett nőinek szomorú helyzetét.

Jogtudományi és államtudományi szigorlatokra, alapvizsgákra, államvizsgákra, ügyvédi és bírói vizsgákra előkészít biztos sikerrel
Dr. ERŐS VILMOS
jogi szemináriuma
Budapest, VII. ker., Wesselényi-utca 18. szám. Fiókintézet: Kolozsvár, Deák Ferencz-utca 14. szám.
TELEFON 118-57. TELEFON 119-57.

Reggelizés előtt fél pohár
SCHMIDTHAUER-féle
használatával valódi áldás gyomorbetegségeknek és székeszorulásban szenvedőknek

Nyílttér.
Erovatban közöltékért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.
Dr. KÁLLAY ZOLTÁN
jogi szemináriuma
Budapest, IV., Magyar-utca 3.
Kiváló sikerrel s alaposan készít elő az alapvizsgáktól az ügyvédi vizsgáig bármely jogi vizsgára.
— Nem tévesztendő össze hasonló intézetekkel. —

ROHITSCHI javítja az étvágyat, könnyíti az emésztést, szabályozza az anyagcserét.
Tempel-forrás
Nagybani raktár Budapestben: **HOFFMANN JÓZSEF**
V. ker., Báthory-utca 9. szám.

FŐVÁROS.

(*) A főváros zárószámadása. A főzámvevő most terjesztette elő az 1908. évi zárószámadását, melyből kitűnik a költségvetéssel szemben, hogy a főváros több mint hatmillió korona. Ebből először elűntették a költségvetés 1,785,474 korona deficitjét, megszavazták belőle 697,561 korona tulkiadást s még mindig maradt 4,854,895 korona fölösleg, amelyet néhány százezer korona kivételével a jövő évi költségvetésbe fedezetül használhatnak föl. A zárószámadásnak ezt a rendkívül kedvező eredményt a főváros fejlesztéséről szóló törvényben adott kedvezmény és az adóemelés okozta. Fölmerült most már az a kérdés, vajjon szükség van-e még nagyobb adókulcs föntartására, mert a zárószámadás bizonyossága szerint tavaly nem volt rá szükség, nem is tudták felhasználni. A zárószámadás szerint a kiadás volt 46,411,571 korona 95 fillér, a bevétel 49,719,842 korona 52 fillér. A tiszta bevételi többlet tehát 3,278,270 korona 57 fillér, amelyhez járul még a föntartott hitelek 1,665,137 korona 94 fillér különbözete. A fölösleg tehát 4,943,408 korona 51 fillér lenne, amely azonban az állami támogatás 88,513 korona differenciájával esőkken s így a tiszta fölösleg az előirányzat deficitjének s a tulkiadásoknak pótlásán felül 4,854,895 korona 51 fillér.

(*) A jogügyi bizottság ma délelőtt Melha Kálmán tiszti főügyész elnöklésével ülést tartott és hozzájárult, hogy az árvaszékekhez egy ülnöki és egy fogalmazói állást szervezzenek. A mértékhatárléstitést az állam vette át és csak a hordójelzést hagyta meg a főváros kezében. A közgyűlés ennek értelmében el is határozta a hordójelzőhivatal föllállítását. A hivatal szervezetről szóló szabályrendeletet a bizottság elfogadta.

(*) A fővárosi törvény reviziója. Annak a jelentésnek a megvitatására, amelyet a fővárosi törvény reviziója dolgában a fővárosi közgyűlése által kiküldött harminczas bizottság albizottsága készített, ma délutánra hívta össze dr. Bárczy István polgármester a bizottság plénumát. Az ülésen, amelyen a bizottságnak csak tizenhárom tagja jelent meg, dr. Bárczy István polgármester terjesztette elő az ismert elaborátumot és ajánlotta annak megvitatását. A bizottság dr. Darvai Fülöp, az elnöklő polgármester, dr. Eulenberq Salamon, dr. Póth Sándor, dr. Szabany Antal, Márkus Miksa, dr. Váronyi Vilmos, dr. Kaszás Péter, Platthy György és dr. Feleki Béla felszólalása után nagy többséggel azt határozta, hogy a javaslat tárgyalását, illetőleg a fővárosi törvény reviziójának kérdésében való állásfoglalását az öszre halasztja.

(*) A napszámosok biztosítása. A tanács hozzájárult a pénzügyi osztálynak ahhoz az előterjesztéséhez, hogy a főváros alkalmazottai közül csak azokat biztosítsák, akik hauzamosabb időn át ugyanazon a helyen kaphatnak munkát, ellenben mellőzzék az ideiglenesen, alkalmoszerűen vagy idényzerűen rövidebb időre alkalmazott, ilyen biztosításra nem kötelezett munkásoknak az öntépt való biztosítását.

(*) Közigazgatási bejárás. A budapesti villamos városi vasut a mester-utcai vonalnak a Markosovszky-utczán át való meghosszabbítását tervezi. A kereskedelmi miniszter ennek az új közvonalnak a közigazgatási bejárást június 25-re tűzte ki és a bejárás vezetésével Halászy László miniszteri osztálytanácsost bízta meg.

(*) Adomány a főváros szegényeinek. Spitzer Ede leánya házaszsága alkalmával 1000 koronát küldött Bárczy István polgármesternek a főváros szegényei részére. Az adományt a kerületi eljárlóságok fogják szétosztani.

(*) Pályázat a Rökk Szilárd-alapítványra. A főváros tanácsa pályázatot hirdet a „Rökk Szilárd cselédek nevelésére és oktatására és erkölcsös cselédek jutalmazására rendelt alapítvány”-ból az 1909. évre rendelkezésre álló kamatösszeg kiosztására. A kamatoknak felét olyan testületek, egyesületek és intézetek segélyezésére fordítják, amelyek a cselédek nevelésével és oktatásával már tényleg foglalkoznak, a másik feléből a Budapesti szolgáló cselédek 100-100 korona jutalomban részesülnek. A pályázat beadási határideje június 20-ika.

EGYESÜLETEK.

(*) A Magyarországi Tanítók Árvaházi Egyesülete ma délután tartotta közgyűlését Tóth József kir. tan. nyugalmazott tanfelügyelő elnöklésével, az egyesület árvaházában. Rohn József pénztáros jelentést tudomásul vették. A jelentés szerint az egyesület vagyona 20,045 kor. 43 fill., kiadása pedig 10,025 kor. 21 fill. Ezután az árvaház két üresedésben lévő helyét töltötték be, melyre nyolcz pályázó adott be folyamodványt. A közgyűlést társasvácsora követte.

(*) Népművelés az Istenhegyen. Az I. ker. Istenhegyi Népművelési Egyesület most tartotta második évi rendes közgyűlését. Az egyesület derekas kulturális munkásságról számolt be. Daloskör alapításával, népszerű előadások tartásával, Uránia-előadásokkal, írás-olvasási, fogalmazási, számolási tanfolyamokkal, könyvtárral, kosárfonó kurzussal igyekezett hazafias és szép hivatásának megfelelni. A közgyűlés a jelentést örömmel vette tudomásul. Utána a szegénysorsu iskolásgyermekek ebédkielégésének és a zászlóalapnak javára sikerült színelőadás volt, amelyen a nyaralóközönség tekintélyes számban jelent meg és élvezettel hallgatta a műsor minden pontját.

(*) A Temesvármegyei Jegyző-Egylet Bürger Ferencz elnöklésével tartott közgyűlésén, amelyen a tagok rendkívül nagyszámban jelentek meg, Szószsáky János maslaki jegyző érdekes fölolvasást tartott a községi háztartásról. Küttel Árpád lemondása folytán pénztárossá Papp Jánost választották meg. A jegyzők országos kongresszusára kiküldték Bürger Ferencz elnököt, Szószsáky Jánost, Küttel Árpádot és Kradigathy Istvánt. A közgyűlés után kedélyes lakoma volt.

(*) A táncmesterek országos kongresszusa. A Táncmesterek Országos Egyesülete tegnap és ma tartotta országos kongresszusát, Erzsébet-körúti helyiségekben. A kongresszus tegnap este rendkívül sikerült táncvizsgával kezdődött, amelyen Reiss Henrik, az Oesterreichischer Tanzmeisterverband elnöke is részt vett. Ma délelőtt ünnepi közgyűlés volt Saphir M. Imre elnöklésével. A közgyűlés az egyesület dísztagjává választotta Hadik János államtitkárt, dr. Bárczy István polgármestert, dr. Leitner Adolf orsz. képviselőt, Markovics Ince rendőrtanácsost, Herceg Ferenczét, a Budapesti Újságírók Egyesülete elnökét. Ezután a 25 éves működés emlékére készült díszleveleket osztották ki s ezzel a közgyűlés véget ért.

Dr. HÖNIG IZSÓ
VILLANYGYÓGYÍTÓ ÉS RÖNTGEN-INTÉZETE
Elektromágneses gyógyítás.
Budapest, IV., Károly-körút 24., I. em. Lift
Telefon 102-39.

Gyógytényezők: Finsen-féle lümlámpa fürdők szív- és vérérdényelmeszedés ellen. Elektromágneses gyógyítás Röntgen sugarakkal való kezelés. Magas feszültségű árammal való kezelés (Arsonvalisatio). Kék fényvel való kezelés. Villamos hőfürdők (Elektrotherm). Villamos fényfürdők. Villamos massage (Vibratio). Galván, Farad és Franklin árammal való kezelés. Villamos vízfürdők. Szénsavas fürdők.	Főbb javallatok: Általános idegesség (neurasthénia, hystéria). Ideggyengeségi állapotok. Almatlanság, Fejfájás. Hüdecek (Paralysis). Idegfájdalmak, idegzsébak (Neuralgiák, ischiás). Görinczvelősróvadás (Tabes). Szívbetegségek. Vérérdényelmeszedés. Köszvény és osz, reuma, izületi és csontbajok. Székrekedés. Daganatok. Anyagcserebajok (Elhízó cukorbeteg, vérszegénység) Bőrbajok. Bőrviszketeg. Lupus. Hajhullás, kopaszság. Szértelenítés (nőknél az arcon). Aranyeres csomók.
--	--

— Rendelés d. e. 8-11-ig, d. u. 2-6-ig. —
Kezelés egész napon át. Kívánatra prospektus.

Igmándi keserűvíz
az elrontott gyomrot 2-3 óra alatt teljesen rendbe hozza.
Kis üveg 40 fillér, nagy üveg 60 fillér.

SPORT.

() Magyarország atletikai bajnokságait e hó 20-án, vasárnap délután 3 órakor a Margitszigeten rendezte a MASz. A verseny műsorán szereplő valamennyi bajnoki számért nem csak a formájuk tetőpontján levő összes hírneves magyar atléták, hanem több külföldi versenyző is részt vesz és így előrelátható, hogy az idei atletikai bajnokságok színvonala — amely mindenkor a legklasszikusabb küzdelmeket eredményezte — még az előző éveket is felül fogja múlni. A szövetség atletikai szakosztálya szorgalmasan készíti elő a nagy verseny minden mozzanatát, úgy hogy a verseny megrendezése valóban mintaszerűnek ígérkezik. A versenyszámokat és helyarákat közli falragaszok már holnap kifüggesztettek. A versenyre a magyar társadalom előkelőségei kilátásba helyezték megjelenésüket.

() A Corinthian-serleg döntője. A legkiválóbb angol amatőrök budapesti tartózkodásuk emlékére alapított Corinthian örökös vándordíj döntő mérkőzése szombán délután 6 órakor lesz a Thököly-utí pályán a Ferencvárosi Torna Club és a Törökvis Sport Egyesület csapatai között. Ezen mérkőzés egyuttal záró mérkőzése lesz az idei tavaszi szezonnak, mely mindenképpen a leghatalmasabb programot nyújtotta a footbalsport híveinek. Az utolsó mérkőzés is még sok izgalmat ígér. A Törökvis csapata, mely pihenten áll küzdelemben, jó eséllyel bír éppen a legutolsó MTK. mérkőzésen mutatott formájuk alapján, a diadal utján feltartóztatlanul haladó FTC ellen. A FTC, a díj aválvi győztese, teljes csapatával a legnagyobb lelkesedéssel készül a jótékony cél érdekében alapított verseny megvédésére. A mérkőzés teljes jóvedelmei a fővárosi szegénynevelési intézet részére nagy érdeklődésre tarthat számot. A mérkőzés bírja Fehéry Ákos (BTC) lesz.

() A váci evezősverseny. A M. E. E. O. szövetsége ezidei vidéki versenyét június 20-án, vasárnap délután 5 órakor rendezte Vácztól a nagy Duna ágában. Az eredetileg öt számmal kiírt verseny időközben hatodik, palánkos nyolcas számmal bővült, mely kárpótlásul a race nyolcas row-ower-jeért, a szorgalmasan trenirozott Nemzeti H. E. és a váci nyolcas érdekes küzdelmének ígérkezik. A rendezésre kiválóan alkalmas váci pályán az evezős szövetség megtette mindazon intézkedéseket, amelyek a verseny sportszerű lebonyolítását biztosítják és a nézőterületet újra a tavaly kitűnően bevált árnyékos és az egész pályát áttekinthető csavargózs állomás előtti partron helyezi el. A versenyekre a regatták előkelő közönsége előreláthatólag ismét nagyszámban fog a délutáni vonatokkal Vácra kirándulni, hogy az érdekes versenyeken kívül a kirándulás gyönyöreit is élvezhesse. Az eljárat nézőterületre érvényes belépőjegyek előreválta 1 K 50 fill., a helyszínen 2 K és sportegyletek tagjainak 1 K-ért kaphatók.

() Turista-kirándulások. A Magyar Turista Egyesület budapesti osztálya június 20-án vasárnap kirándulásokat rendez. Az egyik kirándulás iránya: Szob—Basaharcz—Hidegtelek—Fárikut—Vaskapu—Esztergom. Indulás a nyugoti pályaudvarról reggel 5 óra 45 perckor. Vezető: Szabó János. A másik kirándulás iránya: Kovácspatak—Skala—Vrch—Helembai vadászlak—Kovácspatak. Indulás ugyancsak a nyugoti pályaudvarról reggel 5 óra 45 perckor. Vezető: Cserei Márton.

() A bécsi ügetőversenyek második napjának eredménye a következő:

I. Nyeretlenség versenye. Díj 1800 korona. 1. König Gy. fk. Fatinica (Wöss). 2. Commander. 3. Flóra. Futott kilencz lö. Tot.: 10:92, 20:40, 25, 28.

II. Nyári díj. Díj 8000 korona. 1. Weininger J. 76. sm. Shady G. (Bodimer). 2. Silico. Tot.: 10:29.

III. Stadtbahn-verseny. Díj 2300 korona. 1. Mr. Field 46. fm. Mánás (Bodimer). 2. Victor. 3. Wuzerl. Futott tíz lö. Tot.: 10:115, 20:65, 32, 48.

IV. Nyári díj. (II. Heat.) 1. Winans L. 66. pm. Silico (Pennock). 2. Shady G. Tot.: 10:12.

V. Mary C.-verseny. Díj 2500 korona. 1. Schlesinger V. és társa pk. Galambom (Brown). 2. Major. 3. Geisha. Tot.: 10:33, 20:37, 36. Futott még. Faust.

VI. Nyári díj. (III. Heat.) 1. Weininger J. 76. sm. Shady G. (Bodimer). 2. Silico. Tot.: 10:25.

VII. St.-Pálteni díj. Díj 2100 korona. 1. Pilat 56. pk. Woodwill (Dieffenbacher). 2. Banana. 3. Junko. Futott tíz lö. Tot.: 10:30, 20:41, 121, 25.

VIII. Handicap. Díj 2600 korona. 1. Winans L. 46. fk. Eholi (Pennock). 2. Demission. 3. Erzsike. Futott nyolcz lö. Tot.: 10:60, 20:49, 38, 41.

() Ascotti versenyek. Ma kezdődött Ascottban a híres királyi meeting, az angol királyi család és az angol arisztokrácia jelenlétében. Az első napnak legjobban díjazott futása az Ascot stakes volt, melyet a favorit Rushcutter nyert meg tizenötös mézőnyben. A részletes eredmény ez:

Ascot stakes 2000 font, 3200 m. 1. Mr. L. Robinson 46. Rushcutter (Wotton.) 2. Laughing Mirror. 3. Wedding Ring. Futottak még: Pure Gem, Ildice II., Sir Harry, Shuletei, Asticet, Lischana, Clariene, Mesmer, Mrs. Lyons, Mlle de Maupin, Enthusiastic Lad, Moreton. Fogadás 4:1.

TÖRVÉNYSZÉK.

§ A bíróság köréből. A király dr. Szász Ferencz muraszombati járásbírói albirót a szombathelyi törvényszékhez bírót, Bardócz Árpád székelyudvarhelyi törvényszéki albirót az erzsébetvárosi ügyészséghez alügyészsé, dr. Szalay Dezső aradi járásbírói jegyzőt a kisjenői, dr. Lenk Hugó dunaszerdahelyi járásbírói jegyzőt a gyöngyösi, Harkai József szegedi törvényszéki jegyzőt a nagybecskereki, Fodor Ferencz dévai törvényszéki jegyzőt a dévai, Ferdinándi Tihamér kiskvárdai járásbírói jegyzőt a tiszalöki, dr. Czagyány Szilárd lipótújvári járásbírói jegyzőt a trstenai és dr. K. Lippich Dezső kalocsai törvényszéki jegyzőt a kalocsai járásbírói albirókká kinevezte. — A király Panghy Ignác szentierzi kir. járásbírói törvényszéki bírói minőségben a pozsonyi kir. törvényszékhez, Szabó István körösbányai kir. járásbírói eddigi minőségben a algyógyi kir. járásbíróihoz, Sipos József zalaegerszegi kir. járásbírói törvényszéki bírói minőségben a zalaegerszegi kir. törvényszékhez, Tóth Lajos abaujszántói kir. járásbírói eddigi minőségben a nagyszőlősi kir. járásbíróihoz, dr. Gallé Jenőnek a marosvásárhelyi kir. ítélőtáblához tanácsjegyzőül beosztott szászrégeni kir. járásbírói a marosvásárhelyi, dr. Radányi Géza kassai kir. járásbírói a kassai és dr. Kerner Lajosnak a marosvásárhelyi kir. ítélőtáblához tanácsjegyzőül berendelt brassói kir. járásbírói a erzsébetvárosi kir. törvényszékhez törvényszéki bírói minőségben saját kérelmükre leendő áthelyezését megengedte.

§ A zágrábi pör. Vékony Lajos tanu, akinek a kihallgatásával kezdődött a mai tárgyalás, hosszúságban ismerteti az 1907-iki szerb tüntetést, amelyről a gyulavézi tanuk kihallgatásának folyamán már eddig is sok szó volt. Abban az időben — mondja a tanu — az a hír terjedt el, hogy a frankisták meg akarják verni Miokovics Dusan orvost. Különösen azon az estén terjesztették hangosan ezt a hírt, amikor a frankisták és a szerbek gyűlést tartottak. Gyűlés után a szerbek Miokovics házában a kapuja alá vonultak. Mikor valaki férdente tőlük, hogy miért állanak ott, azt válaszolták, hogy Miokovicsot akarják megvédeni a frankistáktól. Az nem igaz, hogy Szolarics vádolt szervezte volna a tüntetést. Ellenkezőleg. Szolaricsnak köszönhető, hogy a szerbek és a frankisták közt veszedelmesebb összeütközésre nem került a sor, mert a szerbeket kerülő utakon vezette a városba.

Dr. Fries Lajos tanu vallomásának további folyamán azt mondja, hogy az 1907-ki évi szerb tüntetést Miokovics rendezte. Az egyik védő megállapítja, hogy Fries halálos ellensége volt Miokovics vádlottnak, mert Miokovicsban veszedelmes konkurenciát látta. Gyulavész ugyanis kiesiny falu ahhoz, hogy két orvost eltarson. Az elnök megkérdi a tanutól, mi igaz a védő állításából. A tanu nagy derűtséget kelteve ezt válaszolja: „Bizony nehéz Gyulavészen két orvosnak megélni! Valaki a közönség köréből elküldte: „Hát Miokovics ezért követett el felsegárlást? (Nagy derűtséggel.) Az elnök megint a közbeszólót és figyelemzeti, hogy ismételt rendzavarás esetén ki fogja vezetetni. Ezután néhány okiratot olvasnak fel. A tárgyalást holnap folytatják.

§ Esküdtétel. A királyi tábla ma Csathó Ferencz v. b. t. t. elnöklésével teljes ülést tartott,

amelyen dr. Horváth Béla, az ujonnan kinevezett tanácselnök letette a hivatali esküt. Csathó elnök meleg szavakban üdvözölte az új tanácselnököt, aki meghatottan mondott köszönetet az elnök szíves szavaiért és kartársai ovációiért. Horváth Béla mint ügyész kezdte meg működését az igazságszolgáltatás terén és mint ilyen a postvidéki királyi ügyészség vezetője is volt. Majd a királyi táblához nevezték ki bírónak. Később kuriai bíró lett és a tábla III. büntető tanácsának vezetője. Most mint tanácselnök továbbra is ennek a tanácsnak az élén marad.

§ Teljes ülési döntvény. A kir. Kuria teljes ülése a következő kérdés felett döntött ma: Az 1896. V. tcz. alapján az ingatlanra bejegyzett szőlőfelújítási kölcsön, valamint az ily kölcsönösszeg erejéig bekebelezett zálogjog fenn nem állásának az eldöntése a rendes bíróság hatáskörébe tartozik-e vagy nem? A teljes ülés úgy döntött, hogy ennek a kérdésnek az eldöntése nem tartozik a rendes bíróság hatáskörébe, hanem az állami pénzügyi igazgatás keretében.

§ A baccarat áldozata. Nagy feltűnést keltett ez év márczius 30-án az a 10.000 koronás lopás, melyet Donáth Ármint posta- és távirtda főtiszt követett el a Nádor-utca 5. sz. alatti postahivatalban. A megtévedt tisztviselő már hosszabb idő óta szenvedélyes rabja volt a baccaratnak. Tiszteességes magánvagyonából ezeket vesztett el egyik fővárosi kaszinóban. Márczius 27-én, hogy kártyaadósságait kifizethesse, 1000 koronát kért kölcsön Csipka János kaszinói szolgától, akinek megígérte, hogy a pénzt másnap visszaadja neki. Másnap azonban nem adta vissza a kölcsönt. Márczius 27-én felkereste az 53-as postahivatalnál Schubert Károly posta- és távirtda főtisztet a hivatalában és közömbös dolgokról beszélgetett vele. Három nappal később, márczius 30-án ujból elment az 53-as postahivatal Nádor-utca 5. sz. alatti hivatalos helyiségébe. Itt a közönségtől elkerített helyen egy ideig Klein Izsák posta- és távirtofőtisztet beszélgetett. Ezt azonban hivatalos kötelessége egy-néhány perczre elszólította Donáthtól, aki ezt az alkalmat arra használta fel, hogy Klein Izsák asztalán levő hivatalos pénzbeli 10.000 koronát, tíz darab ezerkoronás bankjegyet gyorsan zsebre vágott, azután gyorsan bucsut véve eltávozott. A lopást csak az esti záratkészítés alkalmával vette észre. A gyanu természetesen első sorban Donáth Ármintra irányult, aki eleinte önértzetesen tagadta a lopást, de később beismerte, hogy egy önfelédelt perczben megfélekedzett magáról és elkövette a lopást. A szerencsétlen ember családja megtérítette a kárt. Ennek dacára a kir. ügyészség lopás büntette miatt indította meg ellene az eljárást, melynek befejezése után vádat emelt ellene Klein Izsák kárára elkövetett lopás büntetést. A kir. ügyészség úgy találta, hogy Donáth nem a postakincstár, hanem a pénzkezelésével megbízott Klein Izsákot lopta meg és így a károsult nem a postakincstár, hanem annak számlájával tartozó közege, Klein Izsák. A letartóztatott postafőtisztet később szabadlábra helyezték és hozzátartozóinak kérelmére a postaigazgatóság orvososa, valamint egy másik hatóság orvos megvizsgálták Donáth Ármint és konstatálták, hogy elmebeteg. A mai vádtanácsi tárgyaláson dr. Geszté Andor kir. ügyész ezen orvosi bizonyítványokra való tekintettel eljettette Donáth Ármint ellen a lopás büntetnének vádját. A vádtanács elrendelte, hogy megkeresi a posta- és távirtdaigazgatóságot aziránt, hogy az ügyési vádelejtés folytán nem hajlandó-e mint pótmagánvádló Donáthtal szemben a lopás büntetnének vádját továbbra is fenntartani és kérni ellene az eljárást folytatását. Csak a postaigazgatóság válaszában beérkezése után fog a vádtanács a megszűntetés, vagy a vád alá helyezés kérdésében dönteni.

§ A tömeges pálinkamérgezés. A Józsefvárosban a múlt héten történt tömeges pálinkamérgezés ügyével ma már a büntető törvényszék vizsgálóbírója is foglalkozott. Dr. Nagy Béla vizsgálóbíró tegnap kapta meg a boncolás eredményéről szóló jegyzőkönyvet, amely negatív, amennyiben az alkoholmérgezés kizárásával csupán annyit állapít meg, hogy valamely idegen anyag került az elhunytak italába, ennél fogva csak vegyvizsgálat után lehet tisztázni, hogy mi okozta a halált. Ezért elrendelték, hogy egy a hullarészek, mint az elhunytak lakásán talált italmaradékok, valamint a Grünfeld Jakab által önként felajánlott és raktárán levő összes italnemükről a hatóság által vett és pecsét alá helyezett minták vegyvizsgálat alá vétessenek. A vizsgálóbíró a vegyvizsgálat végzésére Felletar Emil dr. országos vegyészeti rendelte és megengedte, hogy a vizsgálatot a dr. Gál Jenő védő által beje-

30

frt-ért készít csakis mérték szerint prima öltönyt elsőrangú kivitelben

Angol készpénzrendszerű uri-szabó termék.

ZÉLINGER SAMU IV., Belváros, Magyar-utca 3, Kossuth Lajos-utca mellett.

Minták kívánatra bérmentve

Telefon 116-59.

lentett ellenőrző szakértővel, dr. Szilágyi Gyula műegyetemi tanárral együtt eszközölje. A védő indítványára a rendőrség tanukat hallgat ki annak meállapítása végett, hogy az elhaltak idült alkoholiszmusban szenvedtek és nemcsak Grünfeld üzletében, hanem más pálinkamérészekben is egész napot ittak; továbbá annak megállapítása céljából, hogy az elhalálozás napján mintegy 7-800 ember ivott ugyanabból a pálinkából, amelyből az elhunytak ittak és azoknak semmi bajuk sem történt. Így a boncoló orvos feltevése valószínű, hogy t. i. nem alkoholemérgezésről, hanem más mérgezésről van szó. A rendőrség tegnap hallgatta ki Grünfeldet, aki igazolta, hogy nem pálinkagyáros, hanem kereskedő és összes eredeti számláinak becsatolásával bizonyította, hogy árult a legelső gyárakból szerzte. Grünfeld maga kérte üzleti berendezésének hatósági megvizsgálását, aminek eredménye az lett, hogy a kőszitörvos nem állapított meg semmiféle olyan körülményt, amely az üzlet szabálytalan berendezésére enged következtetni. Fontos a vizsgálat szempontjából az a körülmény is, hogy az elhaltak lakásán talált üvegekben fekete bors- és paprika-üledéket találtak. A vegyi vizsgálat lesz most hivatva kideríteni, van-e az üledékekben mérgező anyag.

§ Rehabilitált polgári iskolai tanár. Amikor Budapesten a lamis bizonyítványgyártások ügye napirenden volt, Kovács Ferencz aradi községi tanító a nyomozást vezető fővárosi rendőrkapitány-ságnál feljelentést tett Kovács Vincze aradi polgári iskolai tanár ellen, akit azzal vádolt, hogy ő is hasonló manipulációkat művelt. Az aradi kir. ügyészség a feljelentés alapján elrendelte a nyomozást s ennek befejeztével jogerős határozattal megállapította, hogy a vád valótlan. Ennek folytán Kovács Vinczével szemben a további eljárást megszüntette.

§ Névtelen följelentés. Országos kongresszusra gyűltek össze Szegeden 1907. év augusztus 1-én az ország összes törvényszéki jegyzői, hogy helyzetük fölött tanácskozzanak s hogy kívánságaikat és sérelmeiket emlékiratban az igazságügyminiszter és a törvényhozás elé terjesszék. A mozgalom éltező lelke Indre László dévai királyi törvényszéki jegyző volt, aki az országos gyűlés elnöke is választott s aki az előleges költségeket a sajátjából fődözte. Hogy a szükséges költségeket előteremtse, váltóra 300 koronát vett fel egy dévai pénztárából s mivel ez a pénz csakhamar elfogyott, Szegeden egy másik váltóra, melyen mint elfogadó szerepelt, még 1500 koronát vett fel, s a váltót még tizenhat kollegája is aláírta. A kongresszus azután elhatározta, hogy minden tag egy korona és ötven fillért fizet a felmerült költségekre s ezt részint utalványon, részint posta útján megküldötték Indre Lászlónak, aki ilyenformán 1278 koronát kapott, melyet a dévai takarékpénztárnál helyeztet el. Indre a pénzt később kivette és saját céljaira fordította; valamint két hónap múlva a váltót is rendezte. Nemsokára erre egy névtelen levél figyelmeztette az igazságügyminisztert, hogy Indre László elsikkasztotta a kezéhez befolyt összegeket, mire állásától felfüggesztették s vizsgálatot indítottak ellene. A dévai törvényszék előtt Indre László, akit a meghurcolás betegé tett, azzal védekezett, hogy amit a bankból kivett, az a saját pénze volt s joga volt hozzá nyulni, mert a váltón mint elfogadó szerepelt. A törvényszék helyt adott védekezésének és felmentette a vádlottat a sikkasztás büntetnének vádjára alól s ezt az ítéletet a kolozsvári királyi tábla is jóváhagyta. A főügyész semmiségi panaszával ma foglalkozott a Kuria negyedik büntető tanácsa, mely azt elutasította s megokolásában kimondotta, hogy a vádlott, aki az előzetes költségeket a sajátjából fődözte, fel volt jogosítva a pénzt a bankból kivenni. A meghurcolt jegyző, akitől mindenki, még a szegény fele is elfordult, tehát minden fórumon elégtételt kapott.

§ A levélhordók réme. A Kardos-család szökésével iskolát csinált. A budapesti büntető törvényszék a múlt évben felelősségre vonta család büntetettéért Rosenberg Vilmos kereskedősegédét, aki Gulyás István, Bánfi György, Roth Sándor és Kelemen Károly pénzeslevélhordókat az utczán megállította és kérte, hogy váltsanak neki ezerkoronát. Mikor fölvaltatták az összeget, Rosenberg figyelmeztette őket, hogy az 1000 koronás bankjegyeket a csúcsra hiányzik. A levélhordók természetesen visszaadták a sértült bankjegyet és visszavették a váltópénzt. Ilyenkor Rosenberg ügyesen elesent a váltópénzből egy-két százkoronát. A büntető törvényszék a vádlottat bizonyítékok hiányában fölmentette. A tábla azonban az ítéletet megsemmisítette és Rosenberget másfél évi börtönrre ítélte. Ma lett volna az ítélethirdetés ebben az ügyben, Rosenberg azonban, követve Kardosék példáját, tanácsosnak látta az ítélethirdetésen meg nem jelenni és ismeretlen helyre eltávozni. A büntető törvényszék az ügyész indítványára elhatározta, hogy még egyszer megidézi a vádlottat és ha akkor sem jelenik meg, közzé teszi az ítéletét.

KÖZGAZDASÁG.

A hivatalos termésbecslés. Az első számszerű termésbecslést — mint ismeretes — a földmivélsügyi miniszter a hónap 18-án teszi közzé. A gabonatözsde napi spekulánsai — számítván arra, hogy a jelentésből sem fog hiányozni a szokásos pesszimiztikus irány, ebből kifolyólag ma megpróbálkoztak a kurzusok újabb fölhajtásával, ami a kenyérmagvaknál átmenetileg sikerült is. Az októberi buza 13.40-ről 13.65-ig, az októberi rozs 10.30-ról 10.50-ig emelkedett, hogy azután 13.50-re, illetve 10.28-ra essen vissza. A napi spekulánsok azonban nem tudtak annyit összevásárolni, mint amennyit a nagy czégek a piacra hoztak, ami vételeik arbitrázsálására, melyek a vidéken most már naponta növekedő mennyiségekben történnek — is befolyással volt. A nagyobb gazdák — kivált ott, ahol a termés jó kilátásokkal kecsegtet — örömmest ragadják meg az alkalmat, hogy előre-eladásaikkal a mai nagy árak előnyeit maguknak biztosítsák, azok a czégek viszont, amelyek az új gabonát ma előre veszik, az októberi terminusok árfolyamával biztosítják magukat. Az ország tulajdoni részéből állandóan jó hírek érkeznek és kivált a mostani hűvös időjárást a szemképződésre kiválóan kedvezőnek mondják. Nagy érdeklődéssel várja most az ország a pénteki hivatalost, melyben az annyira előnyösre változott mezőgazdasági helyzet bizonyára kifejezésre is fog jutni.

Fizetéseképtelenségek. A bécsi hitelezői védegyelet a következő fizetéseképtelenségeket jelenti: Milius E. kereskedő, Obrovazzo; Brkics Vojtin, kereskedő, Kragujevác, Gjukovics Milán kereskedő, Meice; Szatmármegyei gazdasági fogyasztási egyesület és értékesítő szövetkezet, főkök Kisnaményban, Kárteleken, Erdősön és Egriben; Böhm Sándorné és társa kereskedő-cég, Budapest; Nagy János kereskedő, Kunszentmárton.

Az értéktözsde. Mig a gabonatözsde már hónapok óta a legélénkebb üzleti élet színtere, addig az értéktözsde jóformán élettelen. A különben is tartózkodó irányzatot ma bécsi eladások lanyhává változtatták. Az eladások azonban csak az Államvasuti és a Rimamurányi részvényekre terjeszkedtek, de a rendkívül mérsékelt forgalom ezeknek az árfolyamában sem tett nagyobb kárt, mert a gyengülés alig haladta meg a másfél koronát. A hitelrészvények árfolyama ma nagyon szűk határok között hullámzott. Helyi eladások ezeken kívül még a Jelzálogbank részvények tegnapi árjavulását is eltüntették, de ezt a visszaesést csak átmenetinek kell tekintenünk. A helyi piacon a Magyar asfalt részvényekben volt élénkebb forgalom, melyek a mutatkozó keresletre néhány koronával emelkedtek. A járadékpiac ma kissé nyomottabb volt, mint tegnap.

Megadóztatják az idegen értékpapirokat Olaszországban is. Az olasz pénzügyminiszter a minisztertanács elé terjesztett egy javaslatot, mely szerint az idegen értékpapirokat megadóztatják. A minisztertanács hozzájárult a javaslatához.

Ipari szakoktatásunk fejlesztése. Régi panasz a iparosainknak, hogy ipari oktatásunk különösen a modern technológia szempontjából liányos. E kérdéssel foglalkozott gróf Festetics Géza tanácsnok elnökle alatt a fővárosi iparoktatásügyi bizottsága is legutóbbi ülésén, melyben elhatározták, hogy leánytanoncok részére ipar-szakiskolákat állítsanak fel. Az ülés végén Boross Soma fővárosi bizottsági tag hivatkozott a bádigos és szerelómesterek országos egyesületének régebbi kezelti oly irányú beadványára, hogy a szakirányú iparstanonciskolákban technológiaszerű szemléltető tárgyak szerezzenek be, miáltal a szakszerű tanítás és a fiúknak a tanulás is megkönnyítették, mert megismerik az anyagokat, a modern szerzőmókat és azok mikéint alkalmazását. A bizottság Boross indítványát magáévá tette s javasolja a tanácsnak, hogy már a legközelebbi iskolaévedra a szakirányú tanonciskolák e kellékekkel szereltesseék fel.

Csödök. A budapesti kir. kereskedelmi és váltótörvényszék ma megnyitotta a csödöt Munkási Lajos fűszerkereskedő ellen (IX., Üllői-ut 61.). Csödbiztossá dr. Szieberth István törvényszéki jegyzőt, tömeggondnokká dr. Dingha Béla ügyvédet, tömeggondnok helyettesé dr. Micheller

István ügyvédet nevezte ki a bíróság. A követelések bejelentésének határideje ez év július 18-ika, a felszámolási tárgyalás július 30-án lesz, a csödválasztmányt pedig augusztus 1-én választják meg. — Ugyancsak ma nyitotta meg a csödöt a budapesti kereskedelmi és váltótörvényszék a „Budapesti kereskedelmi takarékpénztár mint szövetkezet felszámolás alatt” ellen (V., Akadémia-u 1.). Csödbiztossá a bíróság dr. Genthon Ferencz törvényszéki bírót, tömeggondnokká dr. Waldhauser István ügyvédet, tömeggondnok helyettesé dr. Kenéz Béla ügyvédet nevezte ki. A követelések bejelentésének határideje az év augusztus 19-e, a felszámolási tárgyalás szeptember 16-án lesz, a csödválasztmányt pedig szeptember 18-án választják meg.

A kiállítási központ munkabizottsága tegnap délután Zsolnay Miklós elnöklésével ülést tartott, amelyen Magyarországnak a legközelebbi években rendezendő több nemzetközi kiállításán való részvételével foglalkoztak. Tudomásul vették a kereskedelmi miniszter leiratát, amelyben értesíti a központot, hogy Magyarország a Bruxelles-ben 1910-ben rendezendő nemzetközi kiállításán hivatalosan nem vesz részt. A bizottság Országh Róbert indítványára kimondta, hogy az érdekeltség figyelmébe ajánlja, hogy magánvállalkozásként se rendezzenek magyar osztályt, mert a tapasztalat bizonyítja, hogy ez káros hatással volna presztizsünkre. A Bécsben rendezendő nemzetközi vadászat kiállítás ügyében a központ felterjesztéssel fog fordulni a földmivélsügyi miniszterhez, amelyben kéri fogja, hogy az ipari csoportokban a versenyképes magyar ipar képviselőitől kellőképpen gondoskodják. A bizottság Magyarországnak a turini és római kiállításán való részvételét kívánatosnak és szükségesnek tartja és ez ügyben felterjesztést intéz a kereskedelmi miniszterhez. A felterjesztésben egyrészt a részvétel fontosságát okolják meg, másrészt felajánlják szolgálataikat egy részletes részvételi program kidolgozására. A memorandum elkészítésére Bosányi Endre főjegyzőt kérték fel. A bizottság Gelléri Mór ügyvezető főtitkár javaslatát egy általános kiállítási és juryszabályzat tekintetében az érdekeltség kívánalmainak figyelembe vételével fogja jóváhagyó tudomásvétel végett illetékes helyre felterjeszteni. Öröndetes tudomásul vette a bizottság, hogy az Országos Iparegyesület tanszeripari szakosztálya a jövő évben országos papír-iskolaszer és rokonipari kiállítást rendez és ez irányban a legmesszebb menő támogatását helyezte kilátásba. Az ülés jegyzőkönyvi köszönetet szavazott Jeszenszky Pál bizottsági tagnak az állatkiallítás és különösen az ezzel kapcsolatos gépkiallítás sikeres rendezéséért s a magyar ipar érdekeinek ez alkalomból való hathatós támogatásáért. Több kisebb ügy elintézése után az ülés véget ért.

Jégesők. A földmivélsügyi miniszterhez a gazdasági tudósítoktól június 14-én és 15-én a következő távirati jelentések érkeztek: Bácsföldvár: június 13-án délután 13 perczig tartó galambtojás nagyságu jégeső volt. Székelykeve (Temesmegye): június 13-án negyedóraig tartó verébotjás nagyságu jég esett, amely mintegy 1500 holdon jelentékeny kárt okozott. Temesvár: június 13-án délután 20 perczig tartó galambtojás nagyságu jégeső volt. Sepsiszentgyörgy: június 12-én délután 20 perczig mogorónagyságu jég esett oly sürün, hogy a föld egészen fehér volt. Tavaszakban a kár jelentékeny. Nagyiklód (Szolnokdobokamegye): június 12-én délután negyedóraig tartó jégeső volt. Poklostelek (Szolnokdobokamegye): június 12-én 30 perczen át diónagyságu jég esett. A kár nagy.

Kisvasutaink üzleteredménye. A Szigetvár—Kaposvári H. É. V. június 30-án tartja IX. rendes közgyűlését. A közzétett mérleg 5.142,400 K alaptőke mellett 50,418 K 17 fillér nyereséget tüntet föl. — A Szepesváraljai H. É. V. június 29-én tartja az évi közgyűlését. A mérleg még nem tétetett közzé. — A Komló—bakócsa—felsőmindszenti H. É. V. június 30-án tartja az évi közgyűlését. Mérlege 14,346.32 korona nyereséget mutat ki. — Ugyanekkor ül össze XII. közgyűlésére az Árvavölgyi H. É. V. is, amely 117,453 korona 38 fillér nyereséggel zárta a múlt évet.

A romániai állatbehozatal. A román kormány mindannak dacára, hogy a román-magyar-osztrák kereskedelmi szerződést az utóbbi két állam parlamentjei még nem ratifikálták, serényen folytatja az előmunkálatokat a román huskivitel megindítására. A kormány legutóbb egy vegyes bizottságot nevezett ki, melynek az a feladata, hogy a

magyar és osztrák határföldmészekon nagyszabású vágóhidak építését előmozdítja. E célból a bizottság néhány tagja Szerbiába és Németországba utazik, hogy néhány nagyobb vágóhid működését és berendezését tanulmányozza.

A Kereskedelmi Bank Belgrádban. Megirtuk annak idején, hogy a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank a belgrádi *Andrejits* és Társa bankcsoport részvénytársaságá alakította át s a magyar tőke érdekkörébe vonta. Tegnap néhány lap nyomán az a hír terjedt el, hogy a szerb kormány e banktól megtagadta a működési engedélyt. E hírt ma illetékes helyről megcáfolták azzal, hogy a megalakulás még az előkészítés stádiumában van és a szerb kormány az engedély ügyét még nem is tárgyalta.

Megszűnő sorsjegyek. Három év múlva egész csomó sorsjegy tűnik el a forgalomból. Ebben az évben kihúzzák a Pálffy, innsbrucki, salzburgi, 1912-ben a krakói és Salm s 1913-ban a Clary és 1914-ben a Rudolf-sorsjegyeket. Ma pedig a budai sorsjegyek tűntek el a forgalomból. Ugyanis ma volt a budai sorsjegyek utolsó húzása, amikor 3500 sorsjegyet húztak ki. A budai sorsjegyek 1859-ben kerültek kibocsátásra, akkor 40 forint volt egy sorsjegy, ma 220 korona az ára. Feltűnő nagy a fel nem vett nyeremények száma. Összesen 13.300 kihúzott sorsjegy nyereménye hever a főváros pénztárában, köztük két 40.000 koronás főnyeremény, amely a 20770 és 41019 számú sorsjegyre esett, négy 400 és tizenkét 200 koronás nyeremény. Az 1881. év előtt kihúzott s fel nem vett nyeremények 32, az 1881. óta kihúzott nyeremények 20 év alatt évülnek el. A főváros 1929. decz. 1-ig fogja kezelni a budai sorsjegyeket, még tetemes összegeit, mert ezen a napon a budai sorsjegyekből származott összes fel nem vett nyeremények elévülnek.

A kispesti munkásházak ügye is dűlőre jut lassankint. A pénzügyminiszter által az építendő 70 munkásházra hirdetett árlejtés ma járt le s az ajánlatokat délután fél 4 órakor bontották fel a pénzügyminisztériumban. Az egyes ajánlatok ismeretése a késő esti órákban ér véget, mert 23 típusra és az összes munkálatokra történt az ajánlat s minden ajánlat több ivre terjed.

A tejjgazdasági kongresszus tagjainak tanulmányutjai. Jelentettük már, hogy a tejjgazdasági kongresszus külföldi tagjai csoportokra szakadva meglátogatták az ország nevezetesebb gazdasági vidékeit. Az egyik csoport, mint ma jeleztük, Sárvárra, a másik, nagyobb csoport a Hortobágy meglátogatására utazott különvonaton. A vendégeknél nagyon tetszett a hirneves magyar pušta, melyet Debreczen város kocsijain tekintettek meg. A szemle után a hortobágyi csárdában a város látta vendégül a társaságot, mely ezután különvonaton folytatta útját Kassára és Csorbatóra. Egy másik csoport ezalatt Mezőhegyesen és Bábólnán tanulmányozta az állami mőnéseket és gazdaságot. Majd vasuton Magyaróvárra ment a társaság, hogy az évári akadémiát, Frigyes főherceg uradalmait, a levélt és moson-szolnoki tejszővetkezeteit tanulmányozzák. A tejjgazdasági kongresszus Sárvárra kirándult tagjai a következő táviratot intézték Darányi földmívelésügyi miniszterhez: Hazafelé utazva, az ország szépségeitől és mezőgazdasági haladásától indított gazdag benyomásokkal üdvözöljük nagyméltóságodat és munkatársait a meglepően szép eredményekért, egyuttal kérjük nagyméltóságodat, hogy vendégszeretetért leghálásabb köszönetünket fogadja szívesen.

Az osztálysorsjáték mai húzásán a következő nagyobb nyereményeket sorsolták ki:
70.000 koronát nyert: 49320.
3000 koronát nyert: 38345.
2000 koronát nyertek: 16799 45971 56758.
1000 koronát nyertek: 1033 14227 31342.
500 koronát nyertek: 10887 22646 50503 79466 71748 86886 93806 94306.
300 koronát nyertek: 1240 1710 3344 6905 9327 11134 13882 14814 16140 19220 20001 21164 21734 27006 23911 25159 27788 28129 29387 30508 34546 39662 41082 41364 41823 42440 46551 46683 53071 55178 63155 66906 69510 70120 71925 72656 73158 75227 80787 81026 83314 83917 88097 88639 90511 95942 101601 108385 108458. — A többi kihúzott számok 70 koronát nyertek.

Szesskontingens-árverés. A m. kir. államvasutak saját céljaira megvásárolt egy bajai telket a rajta levő ipari szeszgyárral együtt. Ennek következtében 3800 hektoliter szesskontingens vált eladóvá. Erre a nagyobb mennyiségű kontingensre több mezőgazdasági szeszgyár részéről érkeztek be vételi ajánlatok. *Weberle* Sándor miniszterelnök, mint pénzügyminiszter, azonban éppen az ajánlatok sokasága miatt annak idején úgy döntött, hogy a kérdéses 3800 hektoliter szesskontingens 65 korona kikiáltási ár mellett zárt ajánlatok bekívánásával nyilvános verseny-

tárgyalás útján értékesíttessék. Ezt a versenytárgyalást a földmívelésügyi minisztérium VII. főosztályában ez év június hó 21-én délelőtt 10 órakor fogják megtartani. A zárt ajánlatok ugyanazon nap délelőtt 10 óráig a földmívelésügyi minisztérium segédhivatali főigazgatójának kezébe nyújtandók le.

A fenyőházi erdők eladása. Ismeretes, hogy a fenyőházi erdők árverését első ízben a földmívelésügyi miniszter megsemmisítette. A megtartott új versenytárgyalásra öt ajánlat érkezett be. A legmagasabb ajánlat Feller és Felér budapesti cégtől érkezett, amely cégg 16.53 koronát ajánlott. Ajánlatot tettek Lövy Adolf (Bécs) 15.38 korona, Hein Sámuel 15.28 korona, Kohn és Schmergel (Kassa) 15.— korona. A fenyőházi erdőségekből évenként 14.000—17.000 köbméter fa kerül kitermelésre.

A Pozsony-oroszhatári villamos vasut. A kereskedelemügyi miniszter a pozsony-oroszhatári helyi érdekű villamos vasut engedélykérőjét most küldte meg Pozsony város közönségének. Az engedélykérő szerint Pozsony közönsége engedélyt kap és kötelezettséget vállal az iránt, hogy a város koronázási dombteréről kiindulva a Jusztí soron és a Ferenc József-dunahidon át, további csatlakozással a dunántúli helyi érdekű vasutak Ligetfalu állomásához Hainburg irányában az ország határáig vezető helyi érdekű villamos vasutat megépítse. Az engedélyes köteles az építési terveket az engedélykérő keltétől számított hat hónap alatt a kereskedelemügyi miniszter elé fölterjeszteni. A pálya építését az engedélyes akkor tartozik megkezdeni, ha az osztrák területen tervezett folytatás építési munkálatait megkezdették. Az építési munkálatokat másfél év alatt be kell fejezni. A vasut megépítéséhez és üzleti berendezéséhez szükséges tényleges tőke 1.440.000 koronában állapítatik meg, amely tőkéből engedélyes 222.000 koronát tartozik fordítani forgalmi eszközök beszerzésére. A tényleges tőke beszerzésére szükséges névleges összeget (alaptőke) a kereskedelemügyi miniszter a pénzügyminiszterrel egyetértőleg állapítja meg. Az engedélykérőhöz mellette vannak csatolva a villamos vasut építésére és üzleti berendezésére vonatkozó föltételek.

A vetések állása a külföldön. A földmívelésügyi miniszteriumhoz érkezett konzuli jelentések alapján közöljük: *Bulgária.* A philippopoli cs. és kir. konzul jelenti, hogy a vetések Délbulgária legnagyobb részében kielégítően állanak. A tengeri az eléggé nyirkos földben jól kelt és hibátlanul fejlődik. A viddini cs. és kir. konzul jelenti, hogy az utóbbi két hét alatt az időjárási viszonyok a mezőgazdaságra igen kedvezőek voltak. A buzavetések megjavultak és az őszi árpával együtt jó reményekkel biztatnak. A nedves időjárás a tengeri kelésért is kedvezően elősegítette. Gyümölcsökben a fagyok érzékeny károkat okoztak, míg a szőlő igen jól áll és gazdag termést ígér. *Görögország.* A piraesusathéni cs. és kir. konzul jelenti, hogy a gabonavetések kedvező időjárás mellett jól gyarapodtak és a buza már érik. *Törökország.* A szalonikii cs. és kir. főkonzul jelentése szerint a rónákon a vetések csekély kivétellel meglehetősen jól állnak. A magaslatocon azonban a vetések a szárazság miatt rosszabbul keltek. A tengeri kielégítően fejlődik, míg a szőlők és gyümölcsösök a viharoktól és jégverésektől sokat szenvedtek.

VIZÁLLÁS.

jun. 15. jun. 14.		jun. 15. jun. 14.	
m é t e r		m é t e r	
Inn	Schärding 1.86 1.72	Tisza	M.-Sziget 0.29 0.20
Ouna	Passau 2.79 2.92		Tekébáza 0.30 0.27
	Linz 0.20 0.06		V.-Nemény 0.08 0.10
	Bécs 0.38 0.12		Tokaj 0.28 0.20
	Pozsony 2.39 1.99		Tiszafüred 0.54 0.49
	Komárom 2.30 2.92		Szolnok 0.53 0.40
	Budapest 2.74 2.50		Csongrád 0.36 0.24
	Pécs 2.16 2.03		Szeged 1.03 0.90
	Mohács 3.14 3.20		T.-Becse 1.40 1.21
	Gombos 3.82 3.70		Titel 2.92 2.66
	Ujvidék 3.10 3.03	Ondova	Hoór 0.92 0.40
	Pancsova 2.34 2.05	Tapoly	Bartfa 0.40 0.64
	Orsova 2.99 2.68	Eodrog	Ladmőcz 0.81 1.12
Morva	Morvafalu 2.38 2.40	Sajó	Zsolca 1.78 1.95
Vég	Zsolna 0.59 1.34	Hernád	H.-Németi 0.38 0.58
	Trencsén 0.53 0.85	Serettyó	Margitta 0.05 0.—
	Szered 0.88 1.12		
Rába	Szt.-Gothárd 0.54 0.64	Körös	Csucs 0.40 0.55
	Sárvár 0.10 0.11		N.-Várad 0.10 0.28
	Győr 2.55 2.42		Bélnyeg 0.28 0.41
Dráva	Várasd 1.78 1.68		Tenke 0.04 0.12
	Zakány 0.12 0.08		Gurabonc 0.38 0.56
	Baros 1.04 0.80		Borosjenő 0.50 0.10
	Eszék 2.22 1.75		Békés 0.24 0.84
Eura	M.-Szerdah. 0.98 0.94		Gyona 0.56 0.94
Gzáva	Zágráb 0.16 0.16	Naros	Gy.-Fehérvár 0.02 0.12
	Sziszek 0.07 0.13		Branyicska 0.54 0.72
	Mitrovicza 2.64 2.27		Soborsin 0.— 0.—
Szamos	Dees 0.22 0.06		Arad 0.70 0.58
	Szatmár 0.64 0.54		Makó 0.38 0.38
Kraszna	N.-Majrény 0.70 2.28	Temes	K.-Kostély 0.68 0.66
Latorcz	Munkács 0.14 0.14	Béga	Kiszetó 0.98 0.84
Laborc	Homonna 0.35 0.42		Temesvár 0.22 0.20
Ung	Perecseny 0.— 0.—		Becskerék 0.89 0.88

Felölös szerkesztő:

PURJESZ LAJOS.

Kiadó-tulajdonos:

A Magyar Ujságkiadó Részvénytársaság.

Igazgató: ERDŐS ARMAND.

TŐZSDÉK.

A BUDAPESTI ARU- ÉS ÉRTÉKTŐZSDE

Gabonatőzsde.

Budapest, június 15.

A készáruipiaczon csendes volt a hangulat. Csekély kínálattal szemben a malmok kissé tartózkodók voltak, másrészt azonban az árubirtokosok sem nagyon erőltették meg magukat az eladásra, így tehát csak kisszerű forgalom fejlődött ki, melynek folyamán mintegy 7000 q buza kelt el változatlan tegnapi áron. A legdrágább eladási ár 33.30 korona volt 78.5 kilós tiszavidéki búzáért, a legolcsóbb pedig 32.60 korona 77 kilós román búzáért. Egyéb gabonaneműek közül a rozs 10 fillérrel, a zab 20 fillérrel drágább, árpa és tengeri változatlan. Forgalomba került: 300 q rozs 20.60 koronás áron, 100 q árpa 17.30 koronás áron, 1000 q zab 18.30—18.70 koronás áron és 200 q tengeri 15.50—15.60 koronás áron. A határidőipiaczon a mai üzlet nagyon nyugodtan és körülbelül a tegnapi zárlat jegyzéseivel indult meg. Kezdetben jó ideig gyenge forgalom mellett csendes maradt az irányzat és pár fillér keretén belül ingadoztak az árfolyamok, később azonban mert csőre állt az idő, részint fedezésekre, részint pedig véleményes vásárlásokra erősen szilárdult az irányzat és igen élénk forgalom mellett gyorsan és jelentékenyen emelkedtek az árfolyamok. Zárlat előtt sürgős nyereségi realizálásokra lanyhult az irányzat, mi mellett a mai legmagasabb árfolyamok meglehetősen visszaszorultak. Az októberi buza 26.86 koronán indult, előbb 26.44 és 26.92 között ingadozott, aztán gyors tempóban 27.34-ig szökött föl, majd ismét 26.98-ig ment vissza és zárlatkor így is maradt. A tegnapi zárlathoz viszonyítva, végeredményképpen ma az októberi buza tizenkét fillérrel, az áprilisi buza hat fillérrel, az újtengeri két fillérrel javult, ellenben az októberi rozs tíz fillérrel, az októberi zab két fillérrel, a juliusi tengeri szintén két fillérrel gyöngült.

A készáru iperjzése a mai tőzsdén a következő volt:

Buza	kilós	Ára 100 kg.	kilós	Ára 100 kg.
Tiszavidéki	75	—	79	32.00—33.00
"	76	30.55—31.75	80	32.30—33.10
"	77	31.65—31.95	81	32.30—33.10
"	78	31.85—32.10	82	—
Fejérmegyei	75	—	79	31.05—32.35
"	76	31.00—31.85	80	33.20—33.30
"	77	31.40—31.90	81	—
"	78	31.45—31.90	82	—
Pestvidéki	74	—	78	32.00—32.10
"	75	—	79	32.30—33.65
"	76	31.55—32.25	80	32.35—33.40
"	77	32.30—31.40	81	—
Bánsági	74	—	78	32.45—33.40
"	75	—	79	32.75—33.70
"	76	31.40—31.55	80	33.30—33.20
"	77	30.95—31.50	81	33.75—33.70
Bácskai	74	—	78	31.55—32.55
"	75	—	79	32.40—32.90
"	76	31.50—31.95	80	32.45—32.10
"	77	31.50—32.05	81	—
Rozs I-rendű uj	—	—	—	20.45—20.85
" középminőségű uj	—	—	—	20.25—20.65
Árpa takarmány I. rendű	—	—	—	17.70—18.60
" II. rendű	—	—	—	17.10—17.—
Köles	—	—	—	—
Zab I-rendű	—	—	—	17.80—18.60
" II-rendű	—	—	—	18.25—17.85
Tengeri belföldi uj	—	—	—	15.80—16.—
Korpa:	—	—	—	12.50—13.10

A készáruipiaczon elkelt:

Buza: Kalocsai: 100 q 76.5 k 32.80 K.
Fejérmegyei: 100 q 76.5 k, 100 q 76 k 32.40 korona.
Felsőmagyarországi: 100 q 78 k 32.90 K.
Bácskai: 100 q 78.5 k 33.30 K.
Román: 2000 q 77 k 32.60 K.
Rozs: 300 q 20.60 K kpf. par.
Árpa: 100 q 17.30 K kpf.
Zab: 100 q 18.70 K, 300 q 18.70 K, 200 q 18.70 K kpf., 100 q 18.65 K, 150 q 18.40 K, 150 q 18.30 K kpf.
Tengeri: 100 q 15.60 K kpf. par., 100 q 15.50 K kpf. kocsi.
Az árak 100 kilogrammonként koronaeértékben értendők.

A határidőpiacra kötetett:

Table with columns for commodity names (Buza, Rozs, Tengeri, Ujtengeri, Zab) and their prices for different months (október, április, május, június).

1 óra 30 percetkor árulnak:

Table showing prices for commodities like Buza, Rozs, Tengeri, Ujtengeri, Zab at 1:30 PM.

Budapesti gabonaforgalom.

1909. június 12-től 1909. június 14-ig.

Table comparing 'Erkezett' (arrived) and 'Elszállított' (shipped) quantities for various commodities like Buza, Rozs, Arpa, Zab, Tengeri, Liszt, Korpa.

értéktőzsde

Article discussing the state of the Budapest stock exchange, mentioning fluctuations in grain prices and the impact of international market conditions.

Előzőzsde tartózkodó.

Text reporting on the previous day's trading results, including mentions of specific stock prices and market movements.

Déli tőzsde csendes.

Text reporting that the Budapest stock exchange was quiet on the previous day.

Magyar hitelrészvény 751.75-752, Osztrák-magyar államvasut 724.50-724.75, Rimamurányi vasmű 574.50-575.25, Jelzálogbank 442-441, Közuti vaspálya 569.50, Magyar koronajáradék 93.15-93.07 és fél, Konvertált jelzálogorsjegy 123 korona.

Forgalomba került továbbá: Aszfalt r.t. 165-167.50 korona. A díjbiztosításokért fizettek: Osztrák hitelrészvényekért holnapra 3-4 kor., 8 napra 6-8 kor., 1909. június hó végére 14-16 korona.

Utőtőzsde csöndes.

Kötetett: Osztrák hitelrészvény 637.50, Magyar hitelrészvény 752.25 korona.

BÉCSI GABONATŐZSDE:

Bécs, június 15. (Saját tudósítónktól.) Az eladók 10 fillérrel emelték a buza árát, de eredménytelenül és a forgalom majdnem teljesen megakadt.

Jegyzetelt buza: tiszavidéki 16.80-17.30, mosoni 16.10-16.55, tótfelvidéki 16.10-16.55, déliavasúti 16.10-16.55, marchfeldi 16.05-16.60, romániai 76-76 kg. 16.10-16.45.

Rozs: tótfelvidéki 10.50-10.70, csepeli 10.45-10.70, pestmegyei 10.60-10.85, déliavasúti 10.50-10.75, különféle magyar 10.45-10.70, osztrák 10.50-10.75.

Arpa: morvaországi 8.20-9.15, takarmány 8.50-8.80 K.

Magyar tengeri 8.20-8.40.

Cinquantin 10.25-10.50.

Magyar zab 9.85-10.40, válogatott 10.40-10.60.

BÉCSI ÉRTÉKTŐZSDE.

Bécs, június 15. Az általánosan kedvtelen irányzat a mai tőzsde kezdetére is átment. Az üzleti csend nyomása alatt, különösen államvasuti és alpesi bányarészvények tovább gyengültek...

11 óraker zárultak:

Osztrák hitel 638, Laenderbank 452.50, Államvasut 724.50, Déliavasut r. 110.25, Alpesi 641.50, Rimamurányi 574.50, Galicizai Kárpát 642, Török sorsjegy 184.50 korona.

1 óraker jegyeztek:

Osztrák hitel 637.25, Magyar hitel 751, Anglo 299, Bankgyűlés 527.50, Laenderbank 452.50, Union 548, Magyar Jelzalog 442.50, Államvasut 723.50, Déli vasut 110.50, Alpesi 641.50, Rimamurányi 574, Orosz járadék 99.50, Török sorsjegy 184, Galicizai Kárpát 640 K.

Bécs, június 15. (Magyar értékek zárulata.) 4 százalékos arany-járadék 118.85, Tiszai és szeg. kölcs. sorsjegy 144.50, Magyar hitelbank részvény 751.-

Magyar leszámítoló és váltó részvény --, Rimamurányi 573.25, Magyar cukoripar --, Adria hajózási részvénytársaság --, Magyar koronajáradék 93.05, 4 százalékos magyar földteherm. kötv. --, Magyar nyer.k. sorsjegy 202.25, Kassa-Oderbergi Vasutészvény --, Magyar Jelzalogbank 441.- Magyar keresk. bank --, Az irányzat csendes.

Bécs, június 15. (Osztrák értékek zárulata.) 4.2 százalékos papír-járadék 96.25, 4 százalékos osztrák arany-járadék 117.40, 1860-as sorsjegy 160.75, Osztrák hitel-sorsjegy 591.75, Angol-osztrák bankrészvény 299.-, Bécsi Bankverein 527.35, Osztrák-magyar bank 1780, Déli vasut 110.10, Dunagőzhajózási társ. 943.-, Dohány részv. 372.-, Cs. k. arany (vert) 11.34, Német bankv. 117.51, Osztr. Lloyd 459.-, 4.2 száz. ezüst jár. 96.20-99.45, Osztr. koronajáradék 96.25, 1864-es sorsj. 293.-, Osztrák hitelintézeti részvény 637.-, Union-Bank 548.25, Osztrák Landerbank 452.80, Osztrák-magyar államvasut 722.75, Elbevolgyi vasut 463.-, Alpesi részvény 641.75, 20 frankos 19.06, Londoni váltóár 241.15, Lipótkohó 450.-, Töröksorsjegy 188.75. - Az irányzat renyhe.

KÜLFÖLDI ÉRTÉKTŐZSDE.

Berlin, június 15. (Saját tudósítónktól.) Zárulathoz jegyeztek: 4.2 százalékos papír-járadék --, 4 százalékos osztrák arany-járadék --, osztrák hitelrészvény --, Déli vasut 21.40, orosz bankjegyek 215.90, 4 százalékos új orosz kölcsön 84.70 Disconto Commandit 186.60, Dinamitruszt 163.-, Harpeni 189.20, Unifikált török járadék 95.10, 4.2 százalékos ezüst-járadék 96.50, 4 százalékos magyar arany-járadék 95.60, Magyar koronajáradék 93.20, Osztrák-magyar államvasut 155.20, Bécsi váltóár 85.05, Olasz járadék --, Alt. villamosági Edison 223.50, Gelsenkircheni 177.70, Laurakohó 179.10, Szilárd.

Frankfurt, (Zárul.) június 15. 4.2 százalékos papír-járadék --, 4 százalékos osztrák arany-járadék 99.10, Osztrák hitelintézeti részvény 200.50, Osztrák-magyar államvasut 155.20, Északnyugati vasut --, Bustiehradi vasut --, Londoni váltóár 20.42, Bécsi Bankverein 133.20, Villamos részvény --, 3 százalékos magy. aranykölcsön 79.50, 4.2 százalékos ezüstjára-99.60, Osztrák koronajáradék 96.25, Magyar koronajáradék 96.25, Osztrák-magyar bank 127.50, Déli vasut részvény 21.80, Elbevolgyi vasut --, Bécsi váltóár 85.05, Párisi váltóár 81.12, Union bankrészvény --, Alpesi bányarészvény --, Az irányzat: szilárd.

Hamburg, (Zárul.) június 15. 4.2 százalékos ezüst-járadék 99.30, 1860, sorsjegy 163.50, Déli vasut 21.70, 4 százalékos aranyjára-99.75, Osztrák hitelrészvény 200.40, Osztrák-magyar államvasut 155.-, Olasz járadék 103.75, 4 százalékos Magyar aranyjára-95.60, Nyugodt.

London, június 15. Angol consol --.

Páris, (Zárul.) június 15. 3 száz. Francia járadék 98.07, Osztr. aranyjára-100.45, Magyar arany-járadék 98.85, 3 százalékos Olasz járadék 106.-, Déli vasut elsőbbségi kötv. 293.-, 4 százalékos marokkói járadék 528.-, 4 százalékos spanyol járadék 98.80 4 százalékos unifikált török jár. 92.80, Török sorsjegy 178.50, Török dohányrészvény 395.-, Osztrák földhitelintézet 11.63, Osztr. Landerbank --, Magyar jelzalogbank 468.-, Banque de Paris 1665.-, Banque Ottomane 729, Osztr. magyar államvasut --, Déli vasut --, Hartmann gépgyár 535.-, Uríkányi község -- Váltó Amsterdamra (rövid) 208.37, Váltó német piacokra (rövid) 123.21, Váltó Bécsre (rövid) 104.87, Váltó Belgiumra (rövid) 1/4 Olasz aranyváltó (rövid) 1/16 Váltó Svájcra (rövid) 1/16 Csek Londonra 25/23, Magánkamatláb 11/12, Tartott.

Large table titled 'BUDAPESTI ÉRTÉKTŐZSDE' containing multiple columns of financial data, including 'Allamadósság', 'Záloglevelek, elsőbbségek', 'Bankok', 'Takarékpénztárak', 'Biztosító társaságok', 'Gőzmalomok', 'Iparvállalatok', 'Sorsjegyek', 'Közlekedési vállalatok', 'Sparvállalatok', 'Pénznumerek és váltók'.

DZLETI TUDOSITÁSOK

Vásáresarnok.

Június 15. Az üzlet elég élénk, lényeges változás nem észlelhető. Részleteiben következőképpen alakult, mai árak:

Husmennyek: marhahús hátulja 1.36-1.60 K, eleje 1.00-1.12 K, vidéki borjú, bőrben hosszan mérve súlylevonás nélkül 90-112 K, helybeli borjúhús 100-124 K, sertéshús szalonnával 144-146 K, lehuzott sertés 148-150 K, szalonna friss 124-128 K, szalonna sózott 132-136 K, szalonna füstölt 144-148 K, olvasztani való 144-148 K, haj 1.60-1.64 K, sertésszár 1.56-1.58 K, mind métermázsánként. Füstölt húz (vidéki) kg-ja 1.40-1.50 K, hazai sonka 1.80-2.00 K, szalámi magyar 3.40-4.00 K, szalámi nyári 1.20-1.40 K kg-ként.

Vad: Óz 1.60-1.80 K. Baromfiak: Elő: rántani való csirke 1.20-2.40 K, sütni való 3-3.20 K, kacsacsóvány 3.60-4.00 K, kacsacsóvány 7-8 K, liba, fiatal 8-12 K, tyúk 3.60-4.00 K, páronként. Vágott: szépen tisztított baromfi: hizott lud 1.40-1.60 K, hizott ruca 1.60-1.80 K, levestyúk 1.50-1.60 K, kg-ként, Pulard 1.80-2.00 K, ilarabonként.

Tejtermékek: teavaj (cetrifugált) I. 3-3.30 K, II. 2.80-2.90 K, főzővaj (köpült) 2.20-2.30 K, tehénfű 16-24 K. Valódi erdélyi juhtúrót és munkástúrót igen jutányosan szállíthatunk.

Zöldségek: burgonya (vagonáru) sárga 8-9.60 K, rózsás 5-8.00 K, fehér 5-6.40 K, sárgarépa 44-50 K, petrezselyem 40-50 K, vöröshagyma makói 26-27 K, fokhagyma 14-20 K, káposzta 2.40-4.80 K 100 kg-ként. Burgonya, új 17-18 K, kalarábé 4-8 K, spárga solo 1-1.20 K, közép 40-50 K, leves 16-24 K, kg-ként. Zöldbab, hüvelyes 30-40 K, zöldborsó, hüvelyes 12-20 K, kg-ként. Uborka, salátának 20-30 K, ecetbe 6-8 K 100 darabonként.

Gyümölcsök: Alma: válogatott elsőrendű árú (aranyarpen, ranett, Jonathán, Törökbalint, batul stb.) -80-1.20 K, másodikrendű 30-40 K, harmadrendű 12-14 K, Körte elsőrendű -80-1.20 K, dió I. 40-60 K, dió II. 30-40 K, 100 kg-ként.

Bécsi sertésvásár.

St. Mars, június 15. A mai vásárra felhajtott 13047 drb sertés. És pedig: 6645 drb magyar és 6402 drb lengyel sertés. Árjegyzék: elsőrendű sertésekért 128-131 fillér, szedett sertésekért 104-123 fillér, kilogrammonként, elsőnyelv levonás nélkül. Az irányzat élénk volt, az árak 2-3 fillérrel kilogrammonként emelkedtek.

Budapesti szurómarhavásár.

Június 15. Felhajtott 1810 drb élő borjú, (közé 26 rugott), 10 drb növendékmarha, Árjegyzék ezen tudósítás zártáig: Elsőrendű élő borjúkért 80-90 fillér.

ZUG A NÁDAS...

Regény a régibb hajduéletből.

Írta: MÓRICZ PÁL.

Hamar... Hamar, Pista! Mindenfelől fődul a népség.

Most már Sós Pistának is megkeményedett az arca. Vókálira ripakodott.

Miért kéleltet az ur? Nem tudja? Én Sós Pista vagyok!

Istenem! Hisz már odaadtam a kulcsokat.

Az asszony a kulcsomóval arculvágta a pénzéért reszkető vén görögöt.

Ugy látom, minket is be akar csapni a vén uszorás?

Sós Pista szilajul rántotta fel az ágyból Vókálit s a ládához taszította a húzódozó embert.

Ha kedves az élete, azonnal nyissa ki!

Csikorgva pattant fel a vasláda. Az ékszerekre, ezüstpénzre ügyet sem vetettek a betyárok. Az álarozos asszony a kötegbankót, az aranyat tömökötte a szeredásba. Kívül egyre sűrűbben lövöldöztek. Vókálit ájulás környékezte... Csörömpölve szakadt be az ablak. Az őrfálló betyár izgatottan kurjantotta.

Gyertek már! Mindj' itt nyomnak bennünket.

Sós Pista a kincs-vágytól kábult asszonyt felrántotta a ládától.

Gyerünk... Már nem is ügyeltek Vókálira. Sós Pista a fegyverkakas csettetésére fordult vissza. Mit akar a tekintetes ur?

Rablók! Vókáli Demeter czélra emelte az ágyfőtől felkapott puskáját.

Teremtettél a vén huncutjának!

Sós Pista Vókáli fejéhez vágta a tömör szilaj gyertyatartót. Levágta durraut a

lérig, kivételesen 92-94 fillér, középminőségű élő borjúkért 68-78 fillérig, silány és rugott borjúkért 56-66 fillérig, növendékmarháért 36-56 fillérig, kilogrammonként (levonás nélkül). Az irányzat lanyha volt, az árak ismét 6-8 fillérrel kg-ként csökkentek.

Kivonat a hivatalos lapból.

— Június 15. —

Kinevezések. A földművelésügyi miniszter a budapesti földtani intézetnél Treitz Péter osztálygeológust főgeológussá, dr. Emszt Kálmán I. oszt. geológust osztálygeológussá és Rozleznik Pál II. oszt. geológust I. oszt. geológussá, Schreier Zoltán okleveles középiskolai tanár József műegyetemi tanársegédet és Tellegi Róth Károly tanárjelöltet, József műegyetemi tanársegédet a budapesti földtani intézethez ideiglenes minőségű másodosztályú geológussá, Takács Pál és Kvapil Béla állatorvosi főiskolai tanársegédeket eddigi minőségükben a X. fizetési osztályba; a nagyváradi ítéltábla elnöke a vezetése alatt álló ítéltábla kerületébe dr. Tompa Gyula aradi járásbírói díjtalan joggyakorlatot díjaz jeggyakorlatokká; a nagyváradi törvényszék elnöke Loderer Lajos es. és kir. 69-ik ezredbeli őrmester igazolványos altisztet az éleddi járásbírószékhöz hivatalszolgáivá nevezte ki.

Áthelyezés. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Vitális Mártonné erszébefalvi és Szász Ilona kolozsvári állami elemi iskolai tanítónőket kölcsönösen áthelyezte.

Alapszabály-láttamozások. A belügyminiszter a „békési általános népkör”, az „adai jöltevé temetőkezői egyesület”, az „éleddi földvézés ellen védekező egyesület”, a „szentfűlőpi kath. munkásegylet”, a „besztercebányai „Humanitas” jótékonyági egyesület”, a „szirai róm. kath. ifjúsági egyesület”, a „magyar jogász sportegylet”, az „iványi kath. olvasókör”, a „buzsádfürdői magyar társaság”, a „nagybányai állatvédő egyesület”, a „pozsonyi „Szombatör” (Chevraht Somre Sabbath) egyesület”, a „hajdubáthazi izraelita megyelet” és a „tököli „Szilágyi Telep” egyesület” alapszabályait láttamozta.

Pályázatok. A veszprémi pénzügyigazgatóság-hoz több pénzügyi vizgázói állásra aug. 20-ig; az aradi, valamint a besztercebányai pénzügyigazgatóság-hoz egy-egy kataszteri inattartó kezdő írodatiszt állásra két hét alatt; a pozsonyi közjegyzői kamarához a Nagyigmánd székhelyvel rendszerített közjegyzői állásra két hét alatt; a temesvári törvényszék elnökehez törvényszéki bírói állásra két hét alatt; a lugosi törvényszék elnökehez a németborsányi járásbírószékhöz betöltendő hivatalszolgái állásra négy hét alatt; a nagybeskeréki törvényszék elnökehez bírói állásra 2 hét alatt; a brassói pénzügyigazgatóság-hoz a fogarasi kirendeltségnél betöltendő pénzügyi számtisztői állásra két hét alatt; a pozsonyi kir. közjegyzői kamarához a Tatán megüresedett közjegyzői állásra két hét alatt nyújtandók be a szabályszerűen felszerelt kérvények.

IDŐJÁRÁS.

A Magyar Kir. Országos Meteorológiai és Földmagnességi intézet jelentése.

Az elmúlt nap időjárásának átnézelése.

Hazánkban szeles, hűvös és különösen keleten esős idő uralkodott. A délnyugati részek kivételével majdnem mindenütt volt eső, amelynek mennyisége Erdélyben, az Alföld keleti részein és a Tatra vidékén a 16 mm-t többnyire meghaladta. Ungvárt 30 mm-nyi, Késmárkon 36 mm-nyi, Csuesán 40 mm-nyi esapadék esett. A hőmérséklet maximuma Debreczenben 22 C. fok, minimuma Csáktornya 6 C. fok volt.

Prognózis a következő 24 órára:

Lényegtelen hőváltozás mellett keleten még változékony idő várható, sok helyütt esővel.

Table with columns: Állomás, Légnyomás mm. 700 +, A hőmérséklet Celsius szerinti, Szélirány és erője, Felhőzet, Csapadék mm., Hőmérséklet max. min. Rows include A. Szatmár, Ungvár, Késmárk, Losonc, Ógyalla, Budapest, Herény, Keszthely, Pécs, Záhony, Fiume, Szeged, Temesvár, Nagyvárad, Kolozsvár, Nagyszeben, Szatmár, Eger, Arvasszék, Selmeczbánya, Komárom, Magyar-Ovár, Sopron, Eszék, Cirkvenca, Debreczen, Orosháza, Arad, Zombolya, Versecz, Orsova.

EGYETÉRTÉS

politikai napilap.

Kiadóhivatali igazgató; PAJOR MÁTYÁS.

De micsoda vig kedve támadt a diáknak is. A híres táncos Kardhordó Balázsnál is hangosabban kurjantotta:

Hogy volt! Huzdd rá, Laji! Laji cigány ráhuzta. Csak ugy rezgett belé a fej. Vigyorgott a füstös, Timár diákkal akár tűzökét fogathattak volna, oly boldog volt, hogy Erzsikével táncolhatott. A lánykát is mámorba ringatta a tánc. Önfelédten hajlított a fejét táncos párja vállához. Boldogan kurjantotta a diák: — Hogy volt, Laji.

Eppen elég is volt, tiszteletes urócsám! Bikmándi nagyitiszteleitü ur intésére a cigányok merész futammal végeztek, Bikmándi nagyitiszteleitü ur a tanyázgató öreggekhez és a tánczól hevílt fiatalokhoz fordulva folytatta: — Szerelmeseim, a nap már alkonyodóban. Ideje, hogy befejezzük a mi játszásunkat. Ideje, hogy szüelikekhez vezessük, a mi kedves gyermekeinket.

Nagyitiszteleitü, kedves urambátyám, csak még egy fordulót. Egyetlen fordulót, a lányok kérelték így az öreg papot.

Kenthe Erzsike meg egészen elébe sündörödött s ugy kérlette:

Keresztapácskám?... — Hejnye, te kis zsarlók! No, engedek még egy utolsó tánczot, de ez azután mára az utolsó is lesz.

24.

Az utolsó nótát is elhuzta Laji cigány. Az idősebbek kocsira ültek. A fiatalság gyalog kísérte a kis iskolásokat. A menet végen a kocsislegények feszes gyepelével tartóztatták a tüzes lovakat. A szüelék is megijáhodtak a gyermekesereg tilinkós hangu danáitól.

Gyermek vagyok gyermek lettem ujra, Lovagolok füzfa sipot fuja, Lovagolok szilaj nádparipán, Vályúhoz mék, lovam inni kíván. Megittattam, gyi lovam, gyi betyár... „Cserebogár, sárga cserebogár.”

(Folyt. köv.)

SZÍNHÁZAK.

Szerda, 1909. június 16-án.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

A remény.

Határdrágédia négy felvonásban. Irta: Heyermans Herman. Fordította: Hevesi Sándor.

Személyek:
 Johanna S. Fái Sz.
 Károly Pethes
 Báránd Somlai
 Róza K. Hegyesi M.
 Jansen Gál
 Klementin Váradi A.
 Matild K. Garó L.
 Leni Vizvári M.
 Betty K. Demjén M.
 Cobus Gabányi
 Simon Hartos
 Maris V. Molnár R.
 Péter Kovács
 Jolte Naruzs
 Metyás Rajnai
 Kaps Hajdu

Kezdeté 1/3 órákor.

MAGYAR SZÍNHÁZ.

A nagy nő.

Trófa egy felvonásban. Irta: Heltai Jenő.

Személyek:
 A primadonna Mészáros G.
 Csobolya, kritikus Z. Molnár
 Hornyicsákné Forrai R.
 Lenke, a lánya Tóth I.
 A házi ur Vágó
 Szediák cipész Dobi

Kezdeté 1/3 órákor.

APOLLO-PROJEKTOGRAF

Népszínház-utca 1-3. szám. Telefon 68-39.

Naponta minden előadásban bemutatásra kerül

A Prinz Heinrich Fahrt 1909.

Henrik porosz herceg tura-utja Saját fölvetelünk.

Kezdeté 8 órákor.

Kezdeté 8 órákor.

Kezdeté 8 órákor.

Kezdeté 8 órákor.

Kezdeté 8 órákor.

Kezdeté 8 órákor.

Kezdeté 8 órákor.

Kezdeté 8 órákor.

Kezdeté 8 órákor.

Kezdeté 8 órákor.

Kezdeté 8 órákor.

Kezdeté 8 órákor.

Kezdeté 8 órákor.

Kezdeté 8 órákor.

Kezdeté 8 órákor.

Kezdeté 8 órákor.

Kezdeté 8 órákor.

Kezdeté 8 órákor.

Kezdeté 8 órákor.

Kezdeté 8 órákor.

Kezdeté 8 órákor.

Kezdeté 8 órákor.

Kezdeté 8 órákor.

Kezdeté 8 órákor.

Kezdeté 8 órákor.

Kezdeté 8 órákor.

Kezdeté 8 órákor.

Kezdeté 8 órákor.

Kezdeté 8 órákor.

VÁRSZÍNHÁZ.

Nincs előadás.

VIGSZÍNHÁZ.

Az édes teher.

Enekes vigjáték 3 felvonásban. Irta: Heltai Jenő.

Személyek:
 Kékes Tamás Góth
 Lenke Göthné
 Hathársyné Haraszthy H.
 Hathársyné Vendrei
 Farkas Tóni Szerényi
 Kartács Sándor Kormai Berla
 Babér Böske Sarkadi
 Szerencs Gyuszi Harsányi
 Pék Olivér Molnár A.
 Mari, szobalány Bárdi
 Groom Eötvös J.

Kezdeté 1/3 órákor.

KIRÁLY SZÍNHÁZ.

Jánoska.

Fantasztikus és dalos vigjáték 3 felvonásban. Irta: Martos Ferencz. Zenejét szerette: Jakobi Viktor.

Személyek:
 A nagymama Orley Fl.
 Margit lányai Harmath I.
 Böske Horvath G.
 László, Margit férje Szimay
 Jánoska Fényes A.
 Kázmér Németh
 Rozsika Lakos V.
 Magda Olivós G.
 Rozsdás báró Papir S.
 A tanár ur Fenyvossy
 Kovács Döme Raskó

Kezdeté 8 órákor.

FŐVÁROSI NYÁRI SZÍNHÁZ.

(BUDAI SZÍNHÁZ)

Nap és hold.

Operette 3 felvonásban. Irta: A. Vanloo és Letterier. Zenejét szerzte: Lecocq. Fordította: Evva L. és Fáy J. B.

Kezdeté 1/3 órákor.

Kezdeté 1/3 órákor.

Kezdeté 1/3 órákor.

Kezdeté 1/3 órákor.

Kezdeté 1/3 órákor.

Kezdeté 1/3 órákor.

Kezdeté 1/3 órákor.

Kezdeté 1/3 órákor.

Kezdeté 1/3 órákor.

Kezdeté 1/3 órákor.

Kezdeté 1/3 órákor.

Kezdeté 1/3 órákor.

Kezdeté 1/3 órákor.

Kezdeté 1/3 órákor.

Kezdeté 1/3 órákor.

Kezdeté 1/3 órákor.

Kezdeté 1/3 órákor.

Kezdeté 1/3 órákor.

Kezdeté 1/3 órákor.

Kezdeté 1/3 órákor.

Kezdeté 1/3 órákor.

Kezdeté 1/3 órákor.

Kezdeté 1/3 órákor.

Kezdeté 1/3 órákor.

Kezdeté 1/3 órákor.

Kezdeté 1/3 órákor.

Kezdeté 1/3 órákor.

Kezdeté 1/3 órákor.

AMERIKAI PARK "Igazgató" Friedmann A.

Telefon 4-49. sz. Telefon 4-49. sz.

Nyitva délután 6 órától reggeli 4 óráig.

A Nagy Varietében a szenzációs júniusi műsor. Dr. Angelo élő márványszobor csoportozata. Hail & Earle amerikai excentrikusok. Bor de Very francia órnagy szerződése meghosszabbítva. A nagy. kir. hovédzenekar monstre vonós hangversenye Bachó karmester személyes vezetésével.

Tabarin Moulin Rougeban

— 20 elsőrendű táncmuzikáns. — Az előadások kedvezőtlen időben is megtartatnak. A területre szóló belépőjegy ára 60 fill., 9 óra után 1 kor. Kedvezményes jegyek az összes dohánytözsékben kaphatók. A Tabarin Moulin Rougeba és a Nagy Varietébe váltott jegyek a területre is érvényesek

Halló! Ki beszél?

itt az „Uj Idők“ kávéház

Váci-körút 45. szám.

Igaz, hogy ott a váci Kiss Lajos — tizenégytagú zenekara hangversenyez? Igen.

Igaz, hogy ott van a legfényesebb és legkényelmesebb helyiség? Igen.

Igaz, hogy az igazságügyi, törvényszéki palota és miniszteriumok közvetlen közelében van? Igen.

Igaz, hogy a kávéház tulajdonos M. utóda Horváth Nándor csász. és udvari szállítótól szerzik be? Igen.

Igaz, hogy bírák, ügyvéd, tisztviselők és más előkelő családok találkozó helye ott van? Igen.

Igaz, hogy ott az ország összes vidéki lapjain kívül, mindenféle sportlapok is kaphatók és hogy a löverseny eredményei — külön — táviratilag lesznek közölve? Igen.

Igaz, hogy a kávéház tulajdonos pontos, lelkiismeretes és legfényesebb kiszolgálással érdemese akarja magát tenni a nb. közönség bizalmára? Igen.

Mondja csak kérem, hát a barátom ott van? Igen.

Küldje a telefonhoz. Igen.

Alkalmi vételt

ajánl szép és finom

butorok,

szőnyegek,

csillárok -ban

a legnagyobb alkalmi lakásberendezési áruház

VI., Lázár-utca 3.

(BAZILIKA KÖZELÉBEN.)

Jegyeseknek fontos! Vételkényszer nélkül mindenkinek megtekinteni ajánlatos.

ÖN BÉRETEL

egy ócska zongorát vagy pianót és

KIDOB

havonta 12 vagy 16 korona kölcsön díjat, végre pénzét kiadta, zongorája nincsen.

HA FIZET

havonta 20 koronát, kap egy kiváló gyártmányú, legmodernebb ércpánczéltörés keresztúros új zongorát vagy pianót, nem ír alá váltót, nem állt kezést, nem lekötöztette bankszövetkezetnek és lábvél mégis tulajdona lesz a zongora. — Ilyen liberális szöveg, liberális módon kapható kizárólagosan csak

„MUSICA“ részvény-társaság

(Igazgató: Sternberg Dezső.) zongora eladási és kölcsönzési telepen. Eufon töltés nélküli legfrissebb gramofon- és művész-lemezek fölarusítása.

Budapest, VI., Teréz-körút 1/a. (Király-utca sarok, az Országos Zeneakadémia közelében.) Telefon 4-21.

Zongorák becsorolása, javítása, hangolása legkülönb. Fenti rendszer kedvezményében egyelőre csak a fővárosban lakók részesülnek.

Butor

készpénzért és részletre

3 szoba teljes berendezése 360 frtért,

mely áll: 1 háló-, ebédlő- és szalonból. 100 szoba állandóan készen raktáron a legegyszerűbb kivitteltől a legfinomabbig. — Képes árjegyzék ingyen. Album 50 fillér bélyegben.

Nagy Imre lakberendezési vállalata

Budapest, Váci-körút 9. (Szerecsen-utca sarok).

SZABADALMAKAT

védjegyeket és mintatölmalt megster a Szabadalmakat Értékesítő Vállalat PASTOR (bej. cég)

Eudapest, VII. ker., Erzsébet-körút 17. sz. Fölvilágosítás díjtalan. Telefon 24-20.

EDISON

Mozgófénykép Vállalat

VI., Nagymező-utca 21.

Első előadás hétköznap d. u. 5 órákor.

Vasár- és ünnepnapokon d. u. 3 órákor.

Utolsó előadás kezdete 11 órákor.

Szenzációs ujdonság!

Műsoron kívül: páratlan hatású énekes és zenés mozgófénykép a világ legelsőrangú művészei közreműködésével.

Minden órában változó műsor.

Helyárak: Páholy 1 K., I. hely 40 fill., II. hely 30 fill., III. hely 20 fill., Gyermeknek félár.

Mozgófénykép-vállalat tulajdonosok figyelmébe

Megjelent 150.000 méter ujdonságot tartalmazó legújabb kép- (film) árjegyzékünk. Kíváncsiak legyenek és bérmentve. Telefon 64-20.

Gyönyörű ház- és villatelkek

GÖDÖLLŐN

200-400 □-öl nagyságban 2, 3 korona és feljebb, 5 évi kényelmes lefizetésre kaphatók. Országút, vasuti állomás és 2 épülő villamos vasút mellett. Villamosvilágítási kábel a telepen. Bővebbet Budapesten, Königes és Révész ingatlanforgalmi iroda, József-körút 68. sz. és Gödöllőn, a helyszínen. Telefon 167-08.

„Miénk a jövő“

Legújabb tengerészöltöny fehér és kékben 16 K.-tól feljebb

KOCH testvéreknél

Budapest, IV. ker. Károly-körút 26. — Mosóöltönyök 3 K.-tól feljebb. 3437

Legújabb tengerészöltöny fehér és kékben 16 K.-tól feljebb

KOCH testvéreknél

Budapest, IV. ker. Károly-körút 26. — Mosóöltönyök 3 K.-tól feljebb. 3437

Budapest, IV. ker. Károly-körút 26. — Mosóöltönyök 3 K.-tól feljebb. 3437

Budapest, IV. ker. Károly-körút 26. — Mosóöltönyök 3 K.-tól feljebb. 3437

Budapest, IV. ker. Károly-körút 26. — Mosóöltönyök 3 K.-tól feljebb. 3437

Budapest, IV. ker. Károly-körút 26. — Mosóöltönyök 3 K.-tól feljebb. 3437

Budapest, IV. ker. Károly-körút 26. — Mosóöltönyök 3 K.-tól feljebb. 3437

Budapest, IV. ker. Károly-körút 26. — Mosóöltönyök 3 K.-tól feljebb. 3437

Budapest, IV. ker. Károly-körút 26. — Mosóöltönyök 3 K.-tól feljebb. 3437

Budapest, IV. ker. Károly-körút 26. — Mosóöltönyök 3 K.-tól feljebb. 3437

Budapest, IV. ker. Károly-körút 26. — Mosóöltönyök 3 K.-tól feljebb. 3437

Budapest, IV. ker. Károly-körút 26. — Mosóöltönyök 3 K.-tól feljebb. 3437

Budapest, IV. ker. Károly-körút 26. — Mosóöltönyök 3 K.-tól feljebb. 3437

Budapest, IV. ker. Károly-körút 26. — Mosóöltönyök 3 K.-tól feljebb. 3437

Budapest, IV. ker. Károly-körút 26. — Mosóöltönyök 3 K.-tól feljebb. 3437

Budapest, IV. ker. Károly-körút 26. — Mosóöltönyök 3 K.-tól feljebb. 3437

Heti műsor:

1909. június hó	Nemzeti Színház	Vigszínház	Magyar Színház	Király-Színház	Urania	Fővárosi nyári Színház (Budai Színház)
17 Csütörtök	A bunda	Az édes teher	A szabin nők elrablása	Jánoska	Az élet komédiája	Az aranyember
18 Péntek	Annuska	A férj vadászni jár	A szabin nők elrablása	Jánoska	A francia forradalom	Lili
19 Szombat	Az ember tragédiája	Az édes teher	A császár katonái	Jánoska	—	A varázskeringő
20 Vasárnap	—	Növendék előadás	Növendék előadás	Jánoska	—	Szulamith
	—	A férj vadászni jár	A szabin nők elrablása	Jánoska	—	Szép Heléna

NAGY LÁSZLÓ

A GYERMEK

ÉRDEKLŐDÉSÉNEK

LÉLEKTANA.

Ára 3 korona.

Kapható LAMPÉL R. könyvkereskedése (Wodianer F. és Fiai) r.-t.-nál

Budapest, VI., Andrásy-út 21. sz. és minden könyvkereskedésben.

Butorvevők figyelmébe!!

Művészies kivitelben, szilárdan készült háló-, ebédlő-, őrli szoba és szalon-butorokat. Angol bőr-garnitúrát 320 kor-tól. Tömör keményfa hálószo- bát 300 kor-tól felebb, szebbet, jobbat, olcsóbbat vehet nálunk a n. é. butorvásárló közönség, mint azoknál, kik hangzatos és csábító czímek alatt hirdették, de a legálányabban készített rozoga butorokat majd utnak, majd használnak adják el, látszólag olcsón, de a valóság- ban megdrága árakon. Alólírott czég kizárólag készpénzfizetés mellett csak elsőrendű butorokat szállít és ova int barmit is, hogy részletfizetésre vásároljon butorokat, mert a gombamódra elszá- porodott és bavezetett bármiféle rendszerű részletre vett butorokat nemcsak hogy 3-4-szeres áron üzeti meg, de annyira primitív és silány butort vesz a vevő, hogy pénzt teljesen kidobja. A n. é. közönség szives partfogását kérjük. Hazafias tisztelttel!

Patyi Testvérek Budapest, VIII., Rákóczi-ut 7. Pannónia szálloda mellett.

Ezen specialista legjobban ajánlható szerfelett gazdag tapasztalatai alapján, melyeket a kórház-ugyszervi és bujakóros osztályon való működése alatt számos éven át szerzett.

DR. FABINYI

specialista nemi bajokban emeritált kórházi orvos

gyökeresen és rövid idő alatt gyógyít a rendszer foglalkozás megzavarása nélkül mindennemű

nemi betegséget

(hugycsőfolyást, sebeket, syphilit és ünfertő- zésből támadt idegbajokat.)

Meglepő az eredmény férful gyen- geségnél (Impotentia) még öregebb egyéneknél is.

Biztos siker mellett a honorárium utólag is fizethető. Levelekre díjtalanul válassz. Kívánatra gyógyszerök.

Beadelés délután 9-3-ig, este 6-8-ig.

Budapest, Rákóczi-ut 8/A. szám.

(Atjáróház, a Pannónia szállodával szemben.)
Leposoházi bejárat. — Külön várószobák.

Millió könyv

Sok száz meg százezer piros könyv fogyott el évek során. Bátran mondhatjuk, hogy körülbelül öt millióra menő piros könyvet találunk szerteszét az országban, könyvtárakban, a magyar hazak könyvespolcán, ifju leányok asztalán. Ez a piros könyv az „Egyetemes Regénytár”, mely mint egy piros kis hadsereg ide s tova 25 esztendeje, hogy megindult hódító útjára, rossz könyvek, drága könyvek, rossz fordítások ellen. A hadjáratból győztesen került ki:

Soha még magyar könyv olyan népszerűvé nem lett, soha még magyar könyv annyira nem terjedt el, mint az „Egyetemes Regénytár”!

Népszerűségét, páratlan elterjedését annak köszön- heti e piros könyv, hogy

soha unalmas nem volt, mindig szórakoztat, mindig magyar, mindig tartalmas, érdekes, mindig irodalmi színvonalon áll, mindig olcsó.

Egy-egy kötet ára 1 kor. 20 Hll. Csak az újabb köte- teket soroljuk fel ezen a helyen, az összes kötetek legyzékét szívesen megküldjük annak, aki kéri.

XXV. EGYETEMES	REGENYNTAR
1-3. Az örök város. Irta Hall Caine (A tékozló fia szerzője).....	3.60
4-5. Jó Pista irta Szikra, és más elbeszélések kiváló magyar íróktól.....	2.40
6. Ahol a boldogság terem. Irta Croker (A szép Neville kisasszony, Diana Barington, A milliomos stb. szerzője).....	1.20
7. Titkos veszedelmek. Irta Barsony Istvan.....	1.20
8. A bíboros bunnószelencéje. Irta Hasland.....	1.20
9-10. Megfizetek. Irta Orszy Emma. (A város Pimpernel szerzője).....	2.40
11. A csák nemzetség. Irta Malonyay Dezső.....	1.20
12. Színelvett házasság. Chantepierre.....	1.20
13-14. Vezérsziliag. Irta Pemberton.....	2.40

Singer és Wolfner kiadása, Budapest VI., Andrassy-ut 10

Titkos betegségek

gyógyítására legjobban ajánlható 28 éven át szer- zett kórházi tapasztalatai alapján

Dr. KAJDACSY

v. cs. és kir. ezredorvos és kórházi főorvos.

Biztos sikerrel, rövid idő alatt gyógyít hugycsőfolyást, hólyag- bajt, sebeket, bujakort (syphilit), borbajokat, elgyengült férferőt, idősebbeknél is, ünfertőzést és annak utobajait, ideg- és hágerincsbajot, valamint minden női bajokat.

RENDEL: 4-9-ig és este 7-8-ig.

BUDAPEST, VIII., JÓZSEF-KÖRUT 2.

Levelekre válaszol, gyógyszeréről gondoskodik.
Levél után is biztos gyógyszer.

CZIMBALMOT

ne vegyen, mig

REMÉNYI MIHÁLY

legujabb czimbalom árjegyzékét át nem olvasta, melyet Reményi czimbalom osztálya küld ingyen és bérmentve.

Budapestről KIRÁLY-UTCZA 58.

Telefon 87-84.

Hang mint a zongoráé. Kivitel a legujabb stílusokban.

10 évi kezesség! OLCSÓ ÁRAK.

Az ATHENAEUM irodalmi és nyomdai r.-társulat kiadásában most jelent meg

256 szövegképpel, 12 színes és hat fekete műmelleklettel. • A • 256 szövegképpel, 12 színes és hat fekete műmelleklettel.

MAGYAR CSALÁD ARANYKÖNYVE

ELSŐ KÖTETE.

Ez a munka megtanít annak a nagy és örök problé- mának megoldására: hogyan érhetjük el adott viszonyok között a boldogulás legmagya- sabb fokát. — A Magyar Család Aranykönyve útmutatója, tanácsadója minden magyar családnak. A három nagyalaku, felette díszes, vas- kos kötet tartalma a következő:

Megjelent! **Megjelent!**

I. köt.: **EGÉSZSÉG, LAKÁS, RUHÁZAT.**
Családi krónika. Szépségápolás. — Irta: Dr. Garami Béla.
Az egészség könyve. Irta: Dr. Bechert Armin. Első segítség. Irta: Dr. Kovács Aladár.
A női élet egészségtana. Irta: Dr. Jakabné, Dr. Racz Hanna. A lakás. Irta: Sárosi B. Lakás és egészség. Irta: Dr. Bechert Armin. A ruházatkódás. Irta: Treitz Péterné.

Sajtó alatt! **Sajtó alatt!**

II. köt.: **CSALÁDI NEVELÉS, A CSALÁDI ÉLET KÜLSŐ VONATKOZÁSAI.**

Társasélet. Irta: Gömbösi Gábor Margit. Pályamutató fiúk részére. Irta: Mosdóssy Inre.
Műveltségok. — Játékok. — Sport. — Utazás. — Nyaralás. Irta: Szabóné Noyall Janka. Pályamutató leányok ré- szére. Irta: Bódy-Schwim- mer-Bóza.
Családi nevelés. Irta: Dr. Hanczokné Wolkenberg Ilona. Jogi tanácsadó. — Irta: K. Nagy Sándor.

III. köt.: **A CSALÁD GAZDASÁGI ÉLETE.**

Általános háztartás. Irta: Gineverné Györi Ilona. Háziállatok tartása. Gaz- dasági termények házi ér- tékesítése. — Kézimunka. Háziipar. — Irta: Treitz Péterné.
A konyha. — Irta: Kürthy Emilne.
Házi- és szobakertészet. Irta: Kardos Árpád.

A három kötet ára vászonkötésben... **64 K** A három kötet ára bőrkötésben... **84 K**

Megrendelhető az Athenaeum r.-i. könyvkiadóhivata- lában, valamint minden hazai könyvkereskedésben.

HAJÓJÁRATJEGYZEK

ADRIA

magyar kir. tengerhajózási részvény-társaság vezérigynöksége: **HOFFMANN S. és V.** Budapest, 1909. június havában a következő gőzösök indulnak **FIUMBÓL:**

Havá	Gőzös neve	Kelet
New-York	Pannónia	5
Liverpool**)	Arabian	1-10
Hamburg**)	Austria	1-10
New-York	Cerpathia	12
London, Hull	Douro	5-15
Liverpool	Tyria	5-15
Sfax, Rouen*)	B. Kemény	5-15
Pernambuco, Bahia, Rio de Janeiro, Santos*)	Szék Kálmán	17
Tunis, Bordeaux*)	Jókai	10-20
Leixoes, London	Buda II.	10-20
Rotterdam, Antwerpen*	Balaton	15-25
Hamburg**)	Byzanz	15-25
Liverpool**)	Bavaria	15-25
New-York	Slavonia	26
London, Hull	Ebro	20-30
(Glasgow*)	Duna	20-30
Tunis, Algier, Gibraltár, Tanger, Oran*)	Széchenyi	20-30
Lissabon, Leixoes	Zichy	20-30
Rouen		20-30

A *-gal megjelölt viszonylatokban a gőzös Triestet is érinti.
** Amennyiben a gőzös indulása előtt 8 nappal elegendő rakomány nem jelentett be, az igazgatóság fenntartja magának a jogot, hogy ezt a kikötőt ne érintse.

HAZASULANDÓK FIGYELMÉBE!

JEGYÜRÜK

NÁSZAJÁNDÉK- TÁRGYAK

A LEGELŐNYÖSEBBEN

POLGÁR KÁLMÁN

ÉKSZERESZ-ÉS MŰORÁS- üzletében szerezhetik be.

BUDAPEST, Erzsébet-körút 29.

VIDÉKI MEGRENDELÉSEKRE KÜLÖNÖS GONDOT FORDÍTOK.

ÁRJEJYZÉK 20 000 RAJZZAL INGYEN & BÉRMENTVE.

Nagyon sok vizet fizetek!
 Megszűnik minden háziurnak ez a panasz, ha a vízfogyasztást házában
VIZMÉRŐ
 után fizeti és vízfogyasztását szakértői ellenőrnk által hetenként leolvastatja.
 Az ellenőrzés díja **15 koronától feljebb**. A heti ellenőrzés nyomban fölfedi
 a hálózat vagy a felszerelési hibát és elejét veszi minden túlfogyasztásnak.
Budapesti Vizmérő Betéti Társaság Kunz F.
 vizmérők szakgyára. Saját gyártelep.
 Vízfogyasztás ellenőrzési osztály: I., Bors-utca 14. szám.
 Telefon: II-06.

Magy. kir. szabadalm. WIESEL-féle :: Kizárólag kaphatók ::
jégszekrények Wiesel Adolfinál, BUDAPEST,
 (Podmaniczky-utca sarkán.)
 Ugyanott fűrdőkádak, szab. fűtőkészülékek
 olcsón kaphatók. 97175
 Árjegyzék ingyen. Telefon 91-20. Cégem a tavaszi vásáron részt vesz.

Vadászoknak!

Kiváló szakértők által belőtt és elismert
 egy és kétsövű vadászfegyvereket,
 flóberteket, karabélyokat, céllövő fegy-
 vereket és revolvereket csekély havi

részletfizetésre

árfelemelés nélkül szállít

Aufrecht és Goldschmied
 fegyveráruháza
 Budapest, VII., Rákóczi-ut 26. szám.

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Miért használ mindenki
GLORIALIS
 gyöngyvirág-illatszert
 alkohol nélkül?

Mert GLORIALIS-gyöngyvirág-parfüm
 a legkülönlegesebb gyöngyvirág-illatszer,
 mely a tudomány mai állása szerint elkép-
 zelhető. Aki egyszer használta, soha
 mást nem fog használni.

Mert GLORIALIS-gyöngyvirág-parfüm
 a legkoncentráltabb illatszer, a melyet
 elő lehet állítani. Használatban a legkia-
 dósabb, miután egy csepp is elegendő
 az illatosításhoz.

Mert GLORIALIS-gyöngyvirág-parfüm
 eltérőleg a többi parfümektől, alkohol
 nélkül van kivonva a virágból és ennélfogva
 a levegőn nem illanik el, hanem
 hosszú időn át megtartja a kellemes és hű
 gyöngyvirágillatot.

Glorialis virágkivonat
 alkohol nél-
 kül kapható
 még: ibolya, rózsza, ideál,
 Boquet de Chypre és
 Boquet Jeanette illatokban.

Egy eredeti üveg ára
 (mely hónapokra is elegendő)
3 korona 50 fillér.

Kapható minden drogériában, il-
 latszer- és gyogyárban.

Ahol nem kapható, oda postán küldi **3.50 K** után-
 vétel, vagy az összeg előzetes beküldése ellenében

Klein és Fia
 főh. udv. szállítók, piperesszappan- és illatszergyár
 BUDAPEST, VII/6.

Legjobb... Legjobb... Legjobb...
PAP PAP PAP

Összeaszkható vaságy
 kivethető 3 matracozal
 13 forint 50.

Sodronyágybetétek
 méret szerint 5
 fittól feljebb.

Gichner János
 ágynemű, réz-, és vasbutorgyá-
 ros, szőnyeg, függöny, pokróc,
 terítő stb. nagy választékban.

BUDAPEST,
Erzsébet-körut 20.

Fióküzlet:
 (Kerepesi) Rákóczy-ut 36.
GYÁR:
 Kertész-utca 7. és 9. sz.
 Árjegyzéket bárkinek ingyen és
 bérmentve küldök.

Meg nem felelő árut kicserélem vagy a
 pénzt visszaadom.

KERBER HENRIK

vilamoserőre berendezett
 szőnyegporló, megóvó és javító intézete.
 Telep: VIII., Nap-u. 10. Iroda: VIII., Gyöngytyuk-u. 7.

Elvállal lelkiismeretes és
 pontos kiszolgálás mellett
 szőnyegtisztítást, megóvást és javítást.

Szőnyeg-megóvásra száraz és
 szellős helyiséggel rendelkezem.

Ugyiszintén elvállal ablak-, lakástisztítást, szoba-
 beeresztést, valamint lakások pormentesítését és
 biztos féregmentesítését. 3767

Telefonértesítésre a z o n n a l házhoz küldök.
 Telefonszám 53-55. Telefonszám 53-55.

E hirdetési rovatban minden szó egyszeri beiktatása közönséges betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fill.-rel fizetendő.

KIS HIRDETÉSEK

E hirdetési rovatban minden szó egyszeri beiktatása közönséges betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fill.-rel fizetendő.

Pénzszekrények
asználtak és újak, rendkívül olcsó áron kapható budapesti pénzszekrény-aktárban, Budapest, V., Bálvány-utca 6—C. 28

Pénzt azonnal
butorra, zongorára, koscsikra, varrógépekre, kerékpároknak, kereskedelmi cikkeknek, melyeket utólagos díjfizetéssel legújabb nyosabban bizományba beraktározunk. Tauber Armin és Társa, VII., Baross-tér 18. Telefon 97—66. Üzletünk máshol nincs

Korai főzeléket
tököt, kalarabét, ugorkát, cukorborsót, kelkáposztát, karfiolt, ubjurgonyát, fejessalátát. Ropogós pongorádi cseresznyét, befőzésre, étkezésre postakoszaranként 2.80 koronájával viszont eladónak előnyaránylatot küld. Gyümölcskivitel Csongrádról.

Ropogós Pongorádi Cseresznyét befőzésre, étkezésre, korai főzeléket, cukorborsót, ugorkát, gombát, tököt, karfiolt, kakarabét, kelkáposztát, fejessalátát, ubjurgonyát, postakoszaranként 2 kor. ért. ismétlődőknak ár-engedménnyel szállít Szabó Csongrádról.

Fajborokat
lefejtve 34 fillérről felelősséggel szállítja kölcsön hordóban Gyümölcskivitel Csongrádról. 27491

Cseresznyét, meggyet, nagyszemű, édes ropogósat, befőzésre, vagy csemegézni 5 kilonként 2 1/2 kor. ért. szállít Müller J. szőlőteplajdonos Kiskunhalason. 27454

Vasbutor.
Rézagy 35 frt, gyermek-ágy 11, összecusukható vas-ágy 5, ágybetét vaskeretű 5.50, fakeretű 3.50, rézgarnis 2.50. Összecusukható tábori ágy aczelsodronnyal 8.—, sodronnyonát kerítést, vaskaput legolcsóbban szállít Hicker Gy. gyára Holló-utca 3/E. Telefon 22—66. 26975

Ingyenes gépirás-tanítás.
Kedvezményes magyar, német gyorsírási-oktatás. A „Stenografia“ Országos Gabelberger magyar, német gyorsíró- és gépiróiskolában okleveles gyorsíró- és kereskedelmi iskolai tanárok vezetése alatt havonként új gyorsírási, gépirási és sokszorosító tanfolyamok nyílnak. Kereskedelmi tanfolyamok: egyszerű és kettős könyvvitel kereskedelmi számtan, levelezés, fogalmazás, helyesírás és szépírás. Díjtalan és biztos állásbiztosítás. Tanórák reggel 8 és este 9 óra között. A gyorsírási sürgős esetben egy hónap alatt is megtanulható. Külön órák. Sokszorosító és másoló iroda. Irásmunkák leírása és sokszorosítása a legkedvezményesebb feltételek mellett. Beiratások naponta vannak az intézet helyiségeiben kizárólag: Rakóczi-ut 60. I. em. Az intézet ismertelmévezeitől újabb megtévesztő módon utánozzák. Tájékoztatót szívesen küld az igazgatóság.

Pénzszekrények
és amerikai irodabutorok, használtak és újak rendkívül olcsó áron szállít Hirsch és Társa Budapest, V. kerület, Alkotmány-utca 19. sz.

Kitűnő ó-bor
kadarka 26, rizling 30 fill. literenként; 50 literen felül szállítja Papp Géza szőlőteplője, Nagykorösi. 5773

Légszusz és villamos csillárok
legelőnyösebben szerelhetők be Kulcsár Sándor bronzáru- és csillárgyárban. Budapest, VI. ker., Dessoefly-u. 9—11.

Előrendővadonataj Singer női varrógépét
27 forintért kariba, hajóst 46 forintért, centralbont 45 forintért, iparogépeket igen olcsón 6 évi jótállással szállítok, vidékre árjegyzék ingyen. Krausz Henrik varrógépgyári raktára Budapest, IV., Veress Pálné-u. 40. földsz. V. Viszonteladónak árrendm.

Legjobb likőrök
és rum készíthető kivonataimmal. Egy üveg ára 60 fillér. 10 üveget 6 koronáért bérmentve küldök. Árjegyzéket kívánatok. Réthy Béla gyógyszerész Bekés-Csaba. 27180

Ajtók és ablakok
régii és új vasredőnyök teljes vasalással. Kapuvasszuszakok, kerthertések, keramittapok, keblbeimi lapok olcsón kaphatók

Kelemen Mór
épület-bontás vállalkozónál Budapest, Mádor-u. 72—74. Fiók-üzlet Visegrádi-u. 27.

Zálogezédulákat
veszek. Elzálogosított brillansokat, gyöngyöket, aranyat, ezüstöt és ékszerket 100.000 kor. költségmentesen kiváltak és teljes értékét kifizetem. 736

SCHILLER IZIDOR
ékszerkereskedő Budapest, Sip-utca 8. szám.

Jó és olcsó nyaraló és üdülőhely:
Lőcse szab. kir. városa, Szepesvármegye székhelye; 573 méter magasán a tenger színe fölött, a városban és a város körül szép sétányok, 1—2 kilométernyire fenyőerdőkkel környezve, teljesen portalan, ózonos levegővel; kitűnő forrásvíz-vezetékkel, villamos világítással, kikövezett és csatornás utcákkal és kertekkel; jó és olcsó élelmiszerekkel, könnyű közlekedéssel, kellemes szórakoztatás és kirándulósomszédhegyekkel. Az odautazás és ott elszállásolás körülményeiről tüzetes felvilágosítással szívesen szolgál a város rendőrkapitánya.

Jogi, politikai szigorlatokra, alap- és államvizsgákra továbbá ügyvédi vizsgákra, ugyszintén államszámvetelési államvizsgára teljes sikerrel gyorsan, olcsón előkészít: Dr. Kállay Zoltán jogi szeminariuma. Bpest, IV., Magyar-utca 3. III., em. 6. (ezelőtt VI., Róza-u. 44.) Neféveszeze össze más hirdetéssel. 661

A legelőnyösebb részlettízeltésrő zongorát, pianinót, czimbalmot, hegedüt
készpénzbeni áron a legújabb rendszerű

bankhitel
nyján kizárólag csakis REMÉNYI nagy magyar hangszertelépőn Prospektus és árjegyzék ingyen. 648 Budapest, Király-u. 58.

Ingóságokat
értékesítő és beraktározó vállalat Rakóczi-ut 19. bejárata a Szentkirályi utcából. Készpénzlellegel beraktároz bármilyen ingóságokat, berendezéseket mintaszertű raktárba csekély díjazásért értékesítés céljából vagy anélkül. Telefon 110—08. 9984

Parlamentari
gyorsírók által vezetett magyar-német gyorsíróiskola. Gépírás és magyar-német levelezés-oktatás. Kereskedelmi akadémia tanárok által oktatott szaktantárgyak. Az Országos Magyar Gyorsíró-Egyesület hivatalos tanfolyama. Alapította Markovits Ivan 1868-ban. Biztos állásbiztosítás. Tájékoztatót küld a Gabelberger szakiskola. (Csak Liszt Ferenc-tér 10., előbb Gyár-utca 4.) Czinre vigyázzunk! Az egyesület ezen kizárólagos szakiskolájára irógépezéketől s más hirdetésünket utánzó újabb tanfolyamoktól függetlenül. Ingyentanítást nem hirdetünk. Telefon 64-68. Beiratások egész napon át.

+ Soványság +
Az egyedüli eredménytől kísért háziszar a dr. William Hartley tanár amerikai erőfő-pora. Soványak tartós, szép telt testidomokat nyernek. — Hölgyek remek keblét. Hat hét alatt 20 kilo gyarapodásért jótállás. Verszegénység, gyengeség, idegesség ellen és gyomorbaajosoknak nélkülözhetetlen tápszert. Kitüntetéve: Chicago, Berlin, London Hamburgban. Köszönő levelek minden országból. Dobozonként 1 frt 10 kr. Használati utasítással. Pórkakt: Balázs Mór E. Budapest, VII., István-ut 11, II/L.

Vigyázzon
ha meglüht és vásároljon valódi Réthy-féle cukorkát 60 filléért. 26796

Pénz-szekrények
újak és használtak, valamint kazetták és másoló prések legolcsóbban csakis Spitzer M. és Testvérenél, Budapest, VII., Dob-utca 16. sz. (Király-u. 13.) Gőzszudvar kaphatók.

RÉTI JAKAB IMRE
műasztalosnál kaphatók a legjobb **BUTOROK** legújantányosabban.

Finom sima angol butorok szép választékban. Minta-aktár s megrendelési hely Kazinczy-utca 2., I. em. Mindig nyitva este 8 óráig

Brilliantot, aranyat, ezüstöt, ékszer és régiéket veszek és áradok. Kertész ékszerész Budapest, VII., Király-utca 85. szám. — Telefonszám 95—48.—

Modern urasági butorok alkalmi vétele és eladása
háló-, ebédő-, szalon-, url szoba és irodai teljes berendezések. — Dus raktári szőnyegek, függönyök, terítők, csillárok, vas- és rézbutorokban. **GROSZ SÁNDOR és Társa** Budapest, Liszt Ferenc-tér 8. szám, ezelőtt Gyár-utca. Telefon 14—09.

VALÓ- di francia különlegességek (óvszerek) csakis P. Bergeran Fils leghíresebb párisi gyarostól legelőnyösebben beszerezhetők **Polgár Sándornál** Budapest, VI. ker., Erzsébet-körnt 50. Részletes képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

BUTOR
30% megtakarítás! Régi Butorszalon Budapest, Ferenciek tere 3 félemelet. Vetei és eladás használt és új polgári, urasági lakborendezéseknek mahagóni és palisander butorok, uri szobák, angol börgariturak és szalonbutorok, keleti szőnyegek, csillárok. — Telefon 82—13.

Pénzt rögtön
butorra, zongorára, varrógépre, kerékpárra, könyvekre és kereskedelmi árukra, ha azokat száraz, tiszta raktárhelyiségeinkbe bizományba beraktározza.

TAUBER és TÁRSA
csakis VI., Nagymező-n. 42. Telefon 162—57. 27477

Pénzkölcsönt
4 1/2, 4 1/4, 5 és 6% alapon földbirtokra, jövedelmező, fővárosi, vidéki, városi és Budapest környékén levő berházakra I., II., III., helyen 15—60 évig törleszthető. Személyhitelt tisztviselőknak gyorsan eszközöltetik. **HOFMANN JAKAB** bankbizományi iroda, Budapest, Terezkörnt 1/a.

BUTOR
részlettízeltésre vagy meghatározott időre, szolid árak és legkedvezőbb fizetési feltételek mellett. — Felvilágosítással szolgál **LISZT ISTVÁN** Budapest, most: IV. ker., Kigyó-tér 4., I. em.

butor-raktárában. Több mint 500 képpel ellátott árjegyzékünket bárkinek is előtér ellenében franko elküldjük.

Tapéták
a legdusabb és legolcsóbb választék, szolid jó munka, csak

Lederer Ernőnél
Budapest, IV., Hajó-u. 6.

Bouvet-Ladubay
legjobb és legolcsóbb francia pezsgő. **PRÁGA, Soukenicka 30.** **Magántanulásra alkalmas nyelvtanok.** **AHN—DALLOS**

Ungarische Sprachlehre.
Umgearbeitet von **L. TORKOS.** Neunundsechzigste Auflage. **Ára 2 kor. 40 fill.** A magyar nyelv magánaton való megtanulására legalkalmasabb nyelvtan. Kapható: **LAMPEL R.** könyvkereskedése (Wodianer F. és Fiai) r.-t.-nál. Budapest, VI., Andrássy-út 21, valamint minden könyvkereskedésben.

!! Olcsó kölcsönök !!
Tisztviselő kölcsönt
6—6 1/2%-ra, 15—35 évre, kezesek és életbiztosítás nélkül is. Életbiztosítótól való elutasítás nem akadály. Előzetes költség nines! Díjazás utólagos! **Felzárkólás 4-4 1/2%-ra 4-62—5.05%-o annuitás mellett. Másodhelyre 6 1/2%-o-ra Óvadékokra az érték 75%-o-ig katonaiszolgálatnak hadnagytól kezdve előnyös feltételekkel. Törlesztési, váltókölcsönt gyorsan és előnyösen folyósítunk. Ingatlanok, erdők, bányák adásvetei. Osztályorszjegyek hivatalos áron. Mindenféle bankügylet lebonyolítását elvállaljuk!! Minden felvilágosítás díjtalan! Képviselek alkalmaztatnak! **Sun és Társa** bankbizományi és kereskedelmi iroda, Budapest, Róza-u. 29. III. 5. sz. Válaszbiológ.**

Kocsi árucarnok
VII., Rakóczi-ut 72. sz. Magyarország legnagyobb kocsi raktára **Árjegyzék ingyen és bérmentve.** 26898

Automatikus tömegfogó, **Autófogó**
Batkányok részére 4 K. egereknek 2 K. 40 fill. egy éjjel 40 egereket fog felügyelet nélkül, lábjárás nem befolyásolja, magától működik. „Eclipse“ sváb fogók ezer és ezer sváb és ruszi fogható egy éjjel drba 2 K. 40 fill. Mindenhol a legjobb eredmény. Széküldés utánvét mellett. **J. SCHÜLLER, Wien, III.E. Krieglbergasse 6.** Számot elismero- és köszönő-level.

Varga Mihály és Társai
MAGYAR BUTORIPARI TÁRSASÁG
Most: IV. Kigyó-tér 4. I. em. a kir. bérpalotával szemben **ÁLLANDÓ**
BUTOR KIALLITÁS
a leggyorsabb és legfinomabb kivitelű minden divatos fagóban és modern fameni-ekben, legolcsóbb árak és jótállás mellett. **Most: KIGYÓ-TÉR 4. sz. I. em.** Nagy képes árjegyzéket 70 fillér ellen küldök.

INGYEN DRÁGABB, MINT MÁLUNK RENDELT FÉNYKÉP
NAGYÍTÁSOK
MINDEN ÉLETNAGYSÁGIG TÍZLET 5 KORONÁERT DÍZLES PASTPARTUVÁL 55-68 cm. MAGYSÁGBAN CSORAGOLVA 62 INCH

OLAJKÉP
ÁRA 10 KORONA. KÉPVISELŐH MINDENHÖTT É POLVÁTBÉTBOM, O

SZAVATOSSÁG
MINDEN IRÁNYBAN **RAFAEL** FÉNYKÉPÁRÁYÍTÓ ÉS FOTÓKÉPESZTERE MŰTÉRÉBÉ BUDAPEST, VI. MOTTENBILDER-0-46 NYÚTHTATVE AZ 1908-BAN PÁRISI MEXAZE TÍZÉSI KIÁLLITÁSBAN DÍSZOKLEVÉL: KERESZTTEL É ARANY-ÉREMMEL.